ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ

AMAR KONKANI

अमर कोंकणी

Publisher:

INSTITUTE OF KONKANI, ST. ALOYSIUS COLLEGE, MANGALORE - 3

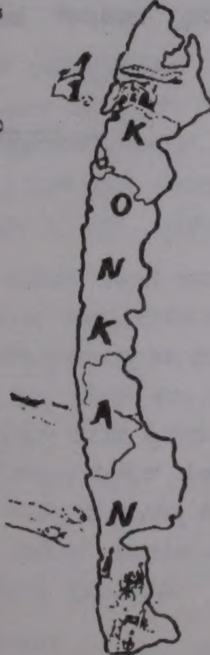
ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ

अमर कोंकणी

AMAR KONKANI

Editor : EDWIN J. F. DSOUZA

ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್:

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ

ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್

ಮಂಗ್ಳುರ್ - 575 003

PUBLISHER :

INSTITUTE OF KONKANI

ST ALOYSIUS COLLEGE

MANGALORE - 575 003

ಸಂಪಾದಕೀಯ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಗಿರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ತಿಚಿ ವಿವಿದಾಯ್. ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿ ಕಶೊಯಿ ಆಸಾತ್ ಪುಣ್ ಎಕೆಕಾ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಜಾಣಾಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಸಂಸೊದಿಕ್ ಗ್ರಂತಾಂಚ್ ರಚ್ಯೆತ್.

ಹ್ಯಾಚ್ ಅಂಕ್ಯಾಂತ್ಲಿಂ ಲೇಕನಾಂಚ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲಿ ಗಿರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಟ್ಟ್ಯಾರ್ ಪುಣಿ ಕಳಿತ್ ಜಾತಾ. ದೊ. ಮಾಡ್ತ್ಯಾಚೆಂ ಸಂಸೊದಿಕ್ ಲೇಕನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಗೊನ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ವಾವ್ರಾಚೆರ್ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್, ಮಾಪ್ರಿಸಾನ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಕವಿತಾ—ಪೊಡ್ನಿಶಿ ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆರ್ ಎಡ್ವಿನಾಚಿಂ ಕಲ್ಪಾಂ ಹ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಚಿಂ ವಿಶೇಶಣಾಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಯ್ಲ್ಯಾ ಘಾತೊರ್ ಆನಿ ನವಿ ಪ್ರಗಟನಾಂ ಹರ್ಯೆಂಚೆಪರಿಂಚ್ ದಿಲ್ಯಾಂತ್.

—ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಸೊಜ್

ಕೊಂಕಣಿ: ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್

●ಡೊ. ವಿಲಿಯಮ್ ಮಾಡ್ತ
ಭಾಸ್ ವಿಜ್ಞಾನ್ ಪ್ರಾದ್ಯಾಪಕ್,
ಕರ್ನಾಟಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್, ದಾರ್ವಾಡ್ - 580003

ವಾಂಶಿಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾ ಸಮುದಾಯೆಕ್ ಜನಾಂಗ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ದಿತಾಂವ್. ಎಕಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಸಮಗ್ರ್ ಸಾಮುದಾಯಿಕ್ ಜಿಣಿಯೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಜನಾಂಗಾಚಿ ವಸ್ತ್ರಿ, ಖಾಣ್-ಜೆವಾಣ್, ನ್ಹೆಸಾಣ್ ತಸಲ್ಯಾ ಮಾರ್‍ಸ್ವಸ್ವರೂಪಾಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಬಿವ್ಯಕ್ತಿರ್, ಭೌತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (Material Culture) ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚೊ ಆಚಾರ್-ವಿಚಾರ್, ಮಾವ್ಖಿಕ್ ಆನಿ ಅಮಾವ್ಖಿಕ್ ಕಲಾ, ಲಲಿತ್ ಆನಿ ಪ್ರಯೋಜನಾತ್ಮಕ್ ಕಲಾ, ಪ್ರದರ್ಶನಾತ್ಮಕ್ ಕಲಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಮೂರ್ತ್ ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಯಾ ಕಲಾಬಿವ್ಯಕ್ತಿರ್ ಅಭೌತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (Non material culture) ಮ್ಹಣ್ ವೊಲಾಯ್ತಾತ್.

ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಮಾವ್ಖಿಕ್ ಅಬಿವ್ಯಕ್ತಿಚ್ ಭಾಸ್. ತಿ ಭಾಸ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಕುಳಾಕ್ ಸೀಮಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಟಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಸಾದನ್‌ಯಿ ವ್ಹಯ್. ಮನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮೊನ್ಜಾತ್ ಮಾತ್ ಉಲಯ್ತಾ. ಹೆರ್ ಮೊನ್ಜಾತಿ ಮೊನ್ಯೊ ಆಸ್ತಾತ್. ಮನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮೊನ್ಜಾತಿಕ್ ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಭಾಸ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಕುಳಾಚೆಂ ಅತ್ಯಾಮುಲ್ಕ್ ದಾಯ್ಜ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಭಾಶೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಸಿ. ಎಫ್. ಹೊಕೆಟ್.

ಕಿತ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗಾಂ (Ethnic frays) ಆಸಾತ್ ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ಕಿತ್ಲ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯೊ ಆಸಾತ್ ತಿತ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಆಸಾತ್. ಅಶೆಂ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್ ಹಾಂಚೆ ಮದೆಂ ಅನ್ಯೋನ್ಯ್ ಆನಿ ಪರಸ್ಪರ್ ಪೂರಕ್ ಸಂಬಂದ್ (Inter-relatedness) ಆಸಾ. ಹ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹೆರಾ ಭಾಸಾಂಬರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಯಿ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸೆಚೊ ಏಕ್ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮ್ (An ethno-culturo-linguistic triunity/trinity) ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್, ಎಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಚ್ಯೊ ತೀನ್ ಕುಶಿ (Three dimensions & one Konkani reality). ಹಾಂಚೊ ಪರಸ್ಪರ್ ಸಂಬಂದ್ ಭೇದಾಭೇದ್ (Unity in distinction) ಸ್ವಭಾವಾಚೊ.

1.0 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನಾಂಗ್

ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ ಸುರ್ವಿಲಿ ಚರಿತ್ರಾ [History <Historia (lat)] ಆಮ್ಕಾಂ ಮೆಳನಾ. ಪರಶುರಾಮ್ ಸೃಷ್ಟಿ ವೃತ್ತಾಂತ್ (Legend) ಪವ್ರಾಣಿಕ್ ರುಪಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ

ಲೋಕ್‌ವೆದಾಂತ್ (Folklore) ಸುಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾ [Historie (Gm)] ವರ್ಸ್ವಿಂ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಜನಾಬಿಪ್ರಾಯ್ ಚಾಲು ಆಸಾ. ಹಿ ಕಾಣಿ ಕಾಲ್ಪಿ ಆನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್. ತಿ ಆಯ್ಚಿ ಆನಿ ವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ನ್ಹಂಯ್. ತೆಂ ಕಿತೆಂಯ್ ಜಾಂವ್, ಹ್ಯಾ ಪುರಾಣಾವಿಶಿಂ ವಿಸ್ತಾರಾಯೆನ್ ಆನಿ ಗುಂಡಾಯೆನ್ ವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ಸಂಶೋದನ್ ಚಲಾಜಾಯ್. ತವಳ್ ಮಾತ್ರ್ ಹೆಂ ಇತಿಹಾಸ್, ಚರಿತ್ರಾ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ಯೆತಾ.

17 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲವ್ಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್ ಗೊಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಇಂಕ್ವಿಜಿಶನಾಚ್ಯಾ ಸಂಕಶ್ಟಾಂ ವರ್ಸ್ವಿಂ ಕೊಚ್ಚಿ, ಕೆನರಾ ಆನಿ ರತ್ನಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಪೋಳ್ನ್ ಗೆಲೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾಕ್ Hortus Indicus Malabaricus ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಗ್ರಂತಾಂತ್ ಆದಾರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಪುಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಕ್ ಮಾತ್ ಸೀಮಿತ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ — Lingua brahmanica—ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ನಾ.

Census of India (1961) ಸುಮಾರ್ ಸೊಳಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಪಭಾಸೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್ತಾ. ಹಾಂತುಂ ಗವ್ಡಾ ಸಾರಸ್ವತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಏಕ್ (One in many) ಉಪಭಾಸ್ ಮಾತ್ರ್. ಕುಮ್ಬಿ ಕುಡ್ಬಿ, ಕೊರ್ಗಾನಿ, ಖೊಕಿಲಿ, ಕಾಂಗೊಣಿ ಅಸಲ್ಯೊ ಸಬಾರ್ ಮೂಳ್ ನಿವಾಸಿ (Tribal ?) ಆನಿ ಹೆರ್ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಜನಸಮುದಾಯೆಂಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸಾ. ಹ್ಯೊ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್? ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸಂಶೋದನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ.

ಸುಪ್ರಸಿದ್ದ್ ಭಾಸ್ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಡೊ. ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ:

Very little is known about the early history of konkani.......

The entry of Saraswath into Goa is depending upon mythical and semi-historical facts contained in the Sahyadrikanda of Skanda Purana. Until this history is uninvolved we are not in a position to say anything more about **the manner in which they adopted the Konkani Language. The emphasis is mine.**

ಕತ್ರೆಚ್ಯಾ ಅಬಿಪ್ರಾಯೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಗೊಂಯಾಕ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಲೋಕ್ ಪ್ರವೇಸ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಪುರಾಣ್ ಸತ್ ಗಜಾಲ್‌ಮ್ಹಣ್ ಏಕಾದಾವೆಳಾ ಲೆಕ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತಾಂಣಿ ಥಂಯ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಕಶಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಿರ್ದಿಶ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಕಶ್ಯಾಂಚಿ ಗಜಾಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾನಾ ಸ್ಪುಶ್ಟ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಸಂಗತ್ ಕಿತೆಂಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂ, ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್.

ಆಯ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸ್ವರೂಪ್ ಪಳೆತಾನಾ ಆನಿ ತಾಚೆಂ ಭಾಸ್ ವೆಗ್ಳ್ಯಾನ್ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್ ಕರ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಸಾಂಬರಿ ಇಂಡೊ-ಆರ‍್ಯನ್ ವರ್ಗಾಚಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸುರುಪ್ ಯಾ ಬಹಿಸ್ತರ್ ಇಂಡೊ ಆರ‍್ಯನ್ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾವರ್ವಿಂ ಜಾಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ತರ್ ಹೆಂ ಪ್ರಭಾವ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೊ ಸ್ವಬಾವ್ ಕಸೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾವ್ಯೆತ್? ಹಿ ಭಾಸ್ ಖಂಚ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾವ್ಯೆತ್? ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಸವಾಲಾಂ ಉಬ್ಜತಾತ್.

ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಮೂಳ್ ನಿವಾಸಿ (?) ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೆ ಕೊಂಕ, ಕೊರ್ಲಬಿ, ಕುಡ್ಬಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕ್-ಜನಾಂಗಾಂ ಆಜ್ ಪರ್‌ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಲೋಕ್ ಧ. ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಕರಾವಳಿಕ್ ಆಯಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಹಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಆನಿ ಸವ್ಕಸಾಯೆನ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಮದೆಂ ಗರ್ಜಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಭರ್ವೊನ್ ಹಾಂಚ್ಯೊ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯೊ ಮೆಳೊನ್ ಏಕ್ ಜಾತಾನಾ ಹಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ವರ್ವಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ನವೀಕರಣ್ ಜಾಲಾಂ ಜಾವ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಪ್ರಮೇಯ್ (Hypothesis) ಕರ್ಯೆತ್.

ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಿಂ Hoffman ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಸಂಶೋದಕಾನ್ ಸಂಕಲನ್ ಕೆಲ್ಲಿ Encyclopedia Mundarica ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕೃತಿ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರ್ನ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಆಸ್ಟ್ರೋ ಏಶಿಯಾಟಿಕ್ ವರ್ಗಾಚ್ಯಾ/ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಬ್ದಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ, ಹಾಂಚೆ ಮದೆಂ ಜ್ಞಾತಿ ಸಂಬಂದ್—Cognate relationship—ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಹೊ ಪ್ರಮೇಯ್, ಸಿದ್ಧಾಂತ್ (Theory) ಜಾಯ್ನಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಚಡಿತ್ ಸಂಶೋದನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ಕತ್ರೆ ಆನಿ ಹೊಫ್‌ಮನ್ ಹಾಂಚೆ ಗ್ರಂಥ್ ಅದ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಸ್ವಬಾವ್ ಯಾ ತಿಚೆಂ ಅಂತಸ್ತರ್ ಮುಂಡಾರಿ/ಆಸ್ಟ್ರೊ ಏಶ್ಯಾಟಿಕ್ ಆನಿ ತಿಚೆಂ ಬಹಿಸ್ತರ್ ಯಾ ಸುರುಪ್ ಮಾತ್ರ್ ಇಂಡೊ ಆರ‍್ಯನ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಂಗತ್ ಪ್ರಮೇಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ಯೆತ್ ಆನಿ ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಂಯ್ ಕತ್ರೆಚಿ ಅಬಿಪ್ರಾಯ್ ಉಕಲ್ನ್ ಧರ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಫಕತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ನ್ಹಂಯ್. ತಿ ತಾಚ್ಯಾದಿಂ ಹೆರ್ ಸ್ಥಳೀಯ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಸ್ವ-ಭಾಸ್ (Native language) ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

2.0 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಸಬಾರ್ ಜನಾಂಗಾಂ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಸಾಗೊರಾಕ್ ಸಬಾರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂಚೆಂ ಉದಕ್ ಕುಡ್ಸಲಾಂ ಮ್ಹಣಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಗಜಾಲ್ ಅಶಿ ಆಸ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ವೆಗ್ಳ್ಯಾನಿಕ್ ಅದ್ಯಯನ್

ಕರಿಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜನ ಸಮುದಾಯೊ ಖಂಯ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಭೌತಿಕ್ ಆನಿ ಅಭೌತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್‌ಯಿ ಒಳಕ್ ಆನಿ ವಿವರ್ ಘೆವ್ನ್, ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಆನಿ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ಲಕ್ಶಣಾಂಚೊ ವಿವರ್ ದಾಕಲ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಅಸಲೆಂ ಜವಾಬ್ದಾರೆಚೆಂ ಕಾಮ್ ಸೊಡ್ನ್, ಕಸಲೆಂಚ್ ಕ್ಶೇತ್ರ್ ಕಾರ್‍ಯಂ (Field work) ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ, ಎಕಾ ಪಂಗ್ಡಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೆರಾಂಚೆರ್ ಥಾಪುನ್ 'ಹಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಅವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಬುತ್ವ್ ವಿರೋದಿ, ಧೋರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್, ರುಂದಾಯೆಚೆಂ ಆನಿ ಗುಂಡಾಯೆಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಅದ್ಯಯನ್ ಚಲಜೆ. ತವಳ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಒಳೊಕ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸೆ ಲೊಕಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಒಳೊಕ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಅದಿಕೃತ್ ಸಂಶೋದನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾದ್ಯ್ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮಗ್ರ್ ಲೋಕ್‌ವೆದಾಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಸಂಗ್ರಹ್ ಜಾಯ್ಜೆ, ಪುಶ್ಕಳ್ ವಾವ್ರಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸಾಮ್ಹಣ್ ದಾಂಬುನ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಅಪೇಕ್ಶಿತಾಂ.

3.0 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್

ಆರ್. ಎಲ್. ಟರ್ನರ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭಾಶೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್ ಪರಿವಾರಾಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸೊ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್ ಕರ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಧ್ವನಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ನಿಯಮಾಂ (Regular phonetic changes)ಕ್ ಗಮನ್ ದೀವ್ನ್, ತ್ಯಾ ಆದಾರಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನೆಯ್ರುತ್ಯ್ ಉಪವರ್ಗಾಕ್ (North West subgroup) ಸೆರ್ವತಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಕತ್ರೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚ್ಯೊ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಉಪಭಾಸೊ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್ ಕರ್ನ್ ಹೊಚ್ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಮಾಂಡುನ್ ಘೆವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಗುಜರಾತಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ನಯ್ರುತ್ಯ್ ಉಪವರ್ಗಾಚಿ ಇಂಡೊ ಆರ್ಯಾನ್ ಭಾಸ್‌ಮ್ಹಣ್ ಪಾಚಾರ್ಲ್ಯಾಂ.

ಹೊ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ಲೊ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಪ್ರಬಾವ್ ಮಾತ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತಿಕಾ ಇಂಡೊ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್‌ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಜಾತಾಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೊಗ್ತಾ. ತಿಚಿ ತುರ್ತ್ ಮಾಹೆತ್ ಕಳಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ, ಖೊರ್ವಾನಿ, ಕುಂಡ್ಬಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಮೂಳ್ ಜನಾಂಗಾಂತ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಭಾಶ್ ವೆಗ್ನ್ಯಾನಿಕ್ ಅದ್ಯಯನ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಆನಿ ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಸಾ ಸವೆಂಯಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ತುಲನಾತ್ಮಕ್ ಅದ್ಯಯನ್ ಕರಿಜೆ. ತವಳ್ ಪರ್‌ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ್ ಫಕತ್ ಪ್ರಮೇಯ್ ಮಾತ್‌ಮ್ಹಣ್ ಲಿಕಿಜಾಯ್‌ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಜಿ ಖಾಸ್ಗಿ ಅಬಿಪ್ರಾಯ್.

ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಿಂ ಕತ್ರೆಚಿಂಚ್ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕ್ಯಾಯಾ: Viewing the conditions

today, we may safely presume that Konkani was <u>not</u> the language of a single homage group including Brahmins as well as non—Brahmins....... as instanced by the language of the Somars of Goa or the Gavdis of the two Kanaras (the formation of Konkani, 175)

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸೆಚೆಂ ಸಂಶೋದನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಬೋವ್ ಉಣೆಂ. ಮುಳಾವ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಥಳಾಚೆರ್ (Substratum of Konkani) ದ್ರಾವಿಡ್, ಇಂಡೊ ಆರ್ಯನ್ ಜನಾಂಗಾಂಚೊ, ಸಂಸ್ಕೃತೆಂಚೊ ಆನಿ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪ್ರಬಾವ್ ಕಸಲೊ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂತ್ ಅದ್ಯಯನ್ ಚಲಜಾಯ್. ತವಳ್ ಮಾತ್ ತಿಚ್ಯಾ ರುಪಾಚಿ ಆನಿ ಸ್ವಭಾವಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಸಮ್ಜೊಣಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಆದಾರಾಸವೆಂ ಮೆಳ್ತೆಲಿ. ತವಳ್ ಪರ್‌ಯಾಂತ್ ತಿಚೆಂ Make up/ಮುಕವಾಡ್ ಪಳೆವ್ನ್, ತೆಂಚ್ ತಿಚೆಂ ಮುಕಾಮಳ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ನಾಕಾ. ಹಿ ಅನ್ಯಾಯಾಚಿ ಗಜಾಲ್! ಊಂಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪೂರಾ American/Westernಮ್ಹಣ್ ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ, ಊಂಚ್ ಆನಿ ಸೊಬಾಯೆಚೆಂ ಸಕ್ಕಡ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್/ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಚೆಂ ತಸಲೆಂ Neo-Colonialism ಆಮ್ಕಾಂ ನಾಕಾ. ತೆಂ ದುಬಾವಾಚೆಂ ಆನಿ ದಬಾವಾಚೆಂ (Oppresive/exploitative).

4.0 ನಿಮಾಣೆಂ ಉತಾರ್

ಕೊಂಕಣೆಚಿ ಅಸ್ಮಿತಾಯ್, ಜನಾಂಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ಭಾಸೆಚೆಂ ಏಕ್ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಹೆಂ ಸಂಗಮ್ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆನಿ ಕೆದಾಳಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ನಿರ್ಧಾರ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಂಯ್, ಹಿ ಭಾಸ್ ಪುರಾತನ್ ಕಾಲಾಥಾವ್ನ್ ಸಾರಸ್ವತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಜನಾಂಗ್ ಉಲವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ತಿ ಭಾಸ್ ತಾಚೆ ವರ್ನಿ ಆದಿಂ ಕೊಂಕ ತಸಲ್ಯಾ ಮೂಳ್ ಜನಾಂಗಾಚಿ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ. ಇತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಂಯ್, ಹ್ಯಾ ಭಾಸೆಚ್ಯಾ ಮುಳಾವ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್ (Basic vocabulary) ಆನಿ ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಸೆಂತ್ಲ್ಯಾ ತಸಲ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಕ್ ತಾಳ್ ಪಡ್ತಾ ಆನಿ ತಿಚೆಂ ಭಾಯ್ಲೆಂ ರೂಪ್ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನಾಚೆಂ ಜಾಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣೆಂತ್ ದೋನ್-ತೀನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂಚೆಂ ಮಿಲನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಳೊನ್ ಯೆತಾ. ಕಶೆಂ ಎಕ್ಲ್ಯೊಟಾನ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚೆಂಚ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಸಾರ್ಕಿ ಜಿಣಿ, ತಶೆಂ ಸಹಮಿಲನ್‌ಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಚಡಿತ್ ಸಂಶೋದನಾಚಿ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಮ್ಜಾಜಾಯ್.

ಆಜ್ ಆಮಿ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಸಹಸ್ರ್ ಯುಗಾಥಾವ್ನ್ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಸಹಸ್ರ್‌ಯುಗಾಕ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಕಾಡ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿ ಕುಳಿ ಆನಿ ಮೂಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ವರ್ನಿ ಚಡ್ ಆಯ್ಯಾ್ಟ್ಯಾ ವೆಗ್ಳ್ಯಾನಿಕ್

ಆನಿ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಯುಗಾಂತ್, ಸಂವಹನ್ ಮಾದ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿಂ ಸ್ಥಾನ್‌ಮಾನ್ ಕಿತೆಂ? ಸಾಹಿತ್ಯಾಚಿಂ ಆನಿ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಸಂವಹನಾಚಿಂ ಮಾದ್ಯಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿ ರುತಾ ಆನಿ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಕರ್ಚಿ ಕಶಿ? ಅಸಲ್ಯಾ ಸಕಾಲಿಕ್ ಭಾಶಾ ಸಮಸ್ಯಾವಿಶಿಂ, ಭಾಸ್ ಯೋಜನ್ (language planning) ಆನಿ ಅಬಿವೃದ್ದೆಚ್ಯಾ (language development) ದೃಶ್ಟೆನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಚಿಂ ಅದ್ಯಯನ್, ಅದ್ಯಾಪನ್ ಆನಿ ಸಂಶೋದನ್ ಚಲೊನ್ ವರ್ಚೆಂ ಬೋವ್ ಗರ್ಜೆಚೊ ಆನಿ ತುರ್ತಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಲೆಕಿಜಾಯ್.

5.0 ಪರಾಮರ್ಶ್ಯಾನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಮಾಡ್ತಾ, ವಿಲಿಯಮ್. 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ", ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ (ಸಂ. 5), ಮೈಸೂರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ್, 1972

—'ಭಾಸೆಚಿಂ ಸ್ವರೂಪ್', ಮಾರ್ಕ್ ವಾಲ್ಡರ್ (ಸಂ.), ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ, ಮಂಗ್ಳುರ್, ರಾಕ್ಣೊ ಪ್ರಕಾಶನ್, 1974.

—'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸೆಚಿ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ' ಅಮರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ (11.1), ಮಂಗ್ಳುರ್: ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್, 1987.

—'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ', ಮುರಳೀದರ ಉಪಾದ್ಯ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ (ಸಂ.), 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ', ಉಡುಪಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಅದ್ಯಯನ ಪೀಠ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋದನ ಕೇಂದ್ರ, 1996

—'ಎಕ್ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಆನಿ ಸಮಸ್ಯೆ: (ಎಕ್ವಿಸಾವ್ಯಾ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಪರಿಶದೆಚಿಂ (ಜನವರಿ 18-19, 1997) ಅದ್ಯಕ್ಷೀಯ್ ಭಾಶಣ್', ಚಿಂಚೇ ಫುಲಾಂ, ಮುಂಬಯ್, 1997.

CRAWFORD, Arthur, Legends of the Konkan, Allahabad: Pioneer Press, 1909.

GOMES, Olivinho, 'The Konkanis: A Community ", Goa Today (July, 1997).

KATRE, S. M., The Formation of Konkani. Poona: Deccan College, 1966.

MADTHA, William. 'Some Comments on the Language Situation of Goa in the 16th and 17th Centuries". H. S. Biligiri

(ed.) Papers and Talks. Mysore : Central Institute of Indian Languages, 1971.

—'Konkani Dialects in the Dravidian Area'. The Karnatak University Journal: Humanities, Vol. XXIV XXV, (1980-81)

—The Christian Konkani of South Kanara: Prasaranga, Karnatak University, 1984.

—'Language Planning for Konkani: A Linguistic Perspective', Secular Citizen (September, 1995).

PEREIRA, Jose. Konkani A Language: A History of the Konkani Marathi Controversy, Dharwad: Karnatak University, 1971.

SHANBHAG, D. N. (ed.), Essays on Konkani Language and Literature (Professor Armando Menezes Felicitation Volume), Dharwad: Konkani Sahitya Prakashan, 1970.

TURNER (SIR), S. Ralph Lilly. A Comparative Dictionary of the Indo-Aryan Languages, London, 1962. ●

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊ

●ಶ್ರೀಮತಿ ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ
'ಆವೆ ಮರಿಯಾ', ವೀರ ನಗರ್,
ಮಂಗ್ಳುರ್ - 574193

ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ 10 ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್‌ಚ್ ದಕ್ಶಿಣ್ ಕೊಂಕಣ್ ಕರಾವಳೆರ್ ಚಲಾವಣೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಯಾರೀ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ತಿಚೆಂಚ್ ಏಕ್ ರೂಪ್ ಯೇವ್ನ್ ತಿ ಫುಲ್‌ಲ್ಲಿ ಸುಮಾರ್ ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಅಟ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂನಿ. ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ಲಿಕ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಸರಿ ಸುಮಾರ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಮೆಳ್ಟಾ. ತಶೆಂಚ್ ಸಂತ ಕವಯಿತ್ರಿಂನಿ ಭಕ್ತಿರ್ ಕಾವ್ಯಾಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ದಾಕ್ಲೆ ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಜಾಲ್ಲೆಂ `ಜಾನ್‌ಪದ್ ಲೋಕ್-ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್' ಆಮ್ಕಾಂ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ.

ಬಾಪಾಯ್‌ಥಾವ್ನ್ ಪುತಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆವಯ್‌ಥಾವ್ನ್ ಧುವೆಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಹೆ ದೋನ್ ವಿಬಾಗ್ ಕಾಣಿಯೊ: `ಅಜ್ಜಿ ಕಥೆ' ವ್ಹಡಿಲ್ಲಿ ಮಾಂಯ್‌ಚ್ಯೊ ಕತಾ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ `ಬಾಯ್ಲಾಂಚ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ್ ಉತಾರ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ವೊವ್ಯೊ, ವೇರ್ಸ್, ಗಾನಾಂ, ಪಾರ್ನ್ನಾಂ, ಸಮಾಜಿಕ್ ಮಹತ್ವಾಚ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂನಿ ಗಾಂವ್ಚಿಂ ಪದಾಂ, ಹೆಂ ಪುರಾ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಘರಾಭಿತರ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಆನಿ ಗುಮ್ಟಾಂ ಪದಾಂಥಾವ್ನ್ ಮಾಂಡೊ, ದುಲ್ಪದ್, ಘರಾ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ನಾಚಾಚಿಂ ಪದಾಂ, ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್.

ವಸಂತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾಬರಿ: ಆಮ್ಚೆ ಪುರ್ವಜ್ ತ್ರೀ ಹೋತ್ರ ಗಾಂವಾಂತ್, ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆನಿ ದಕ್ಶಿಣಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಖಂಚೆಂಯ್ ಕಸಬ್ ತಾಂಚೆಂ ಆಸೊಂ ಶಿಕ್ಪಿ ಜನಾಂಗ್ ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಸರಸ್ವತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ವಿದ್ಯಾ. ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಘಡೆ ಥಿರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲ್ಯಾ ನ್ಹಂಯಾಂಕ್ ಸರಸ್ವತಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾಲೆ. ಆನಿ ತಿಚೆ ತಡಿರ್ ತೆ ಶಿಕಾಪ್ ಜೊಡ್ತಾಲೆ. ಕೊಂಕ್ಣೆಚೆಂ ಮೂಳ್ ಸರಸ್ವತ್ ತೆ—ಭಾಸ್, ಬರಪ್, ಕೆದಿಂಕ್‌ಚ್ ವಿಸ್ರೊಂಕ್ ನಾಂತ್. ತ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾಂ ಆಸ್ಲೆಲಂ—ಬಾಜಾರಾಂತ್ ಆನಿ ದಪ್ತರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಚಲಾವಣೆರ್ ನಾಸ್ತಾನಾ, ಫಕತ್ ಘರಾ ಭಿತರ್ಲಿ ಭಾಸ್ ತಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಯಾರೀ, ವಸಂತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರುಕಾಂಬರಿ ತಿ ಪಾಲೆವ್ನ್, ಫುಲೊನ್, ಜಿವಿ ಜಿವಿ ಉರ್‍ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸಂಸಾರ್‌ಭರ್ ತಿಚೊ ಸುಗಂದ್ ಪಾಚಾರ್ನ್ ಹಾಸೊನ್ ಹಾಸೊನ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾ.

ದಕ್ಶಿಣ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಚಡ್ ಕರ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ಬರ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸುರು ಜಾವ್ನ್ ಸುಮಾರ್ ದೆಡ್ಶೆಂ ವರ್ಸಾಂ ಜಾತಾತ್ ಆನಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿ ವಾಪರ್ನ್ ಲಿಕ್ಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಗಮನಾಂತ್ ದವರ್ಶೆಂ. 1878 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಫಾ. ಮಾಫೆಯಿನ್ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ರಾನಾಂತ್ಲೊ ಸೊಬಿತ್ ಸುಂದರ್ ತಾಳೊ' ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಚ್, ಚಡಾವತ್ ವಿದೇಶಿ ಧರ್ಮಿಕಾಂನಿ ಭಾರತಾಕ್ ಯೇವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಶಿಕೊನ್, ವಿದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಂತ್ ಸಾಂತಿಣಿಂಚ್ಯೊ ಚರಿತ್ರಾ-ಜಿಣಿಯೊ, ಧರ್ಮಿಕ್ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾ ಕಂತಾರಾಂಚ್ಯೊ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಕಡ್ತಿಲ್ಯೊ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯೊ.

ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ನೊವ್ಶಿಂ ಬಾರಾವ್ಯಾ (1912) ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಪಯಿಲ್ಲೆಂ ಪತ್ರ್ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವೆಂ' ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತವಳ್‌ಥಾವ್ನ್, ಲೊಕಿಕ್ ಬರಪ್ಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲಿಕ್ಪಾ ದೆಣ್ಯಾಚೆಂ ಪುಗಾಸಾಂವ್ ಲಿಕ್ಣಿ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಪ್ರಸೂತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಏಕ್ ವಾಟ್ ಉಗ್ತಿ ಜಾಲಿ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಪುರುಶ್ ಪ್ರದಾನ್ ಭಾರತೀಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಂತ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪರ್ವಣ್ಗೆವಿಣೆ ಸ್ತ್ರಿಯೆಕ್ ಬರಂವ್ಕ್ ಆವ್ಕಾಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಸ್ವತಂತ್ರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತುಂಕ್‌ಯಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಕಾರಣ್ ಖಚಿತ್ ಜಾತಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್! ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಘುಡಿತಾಂಕ್ ಪರಿಸರಾಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಜಾವ್ನ್ ವೊವ್ಯೊ, ವೇರ್ಸ್, ಗಾನಾಂ, ಪದಾಂ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಮ್ಹಣ್ಲ್ಯೊ ಘುಡ್ನ್ ಸಂಗೀತ್ ಮಿಸ್ಳೊನ್ ಕಾವ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ಶಾಥಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಥೊಡೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ತಾಂಕಾಂ ತವಳ್ ಲಾಬ್ತಾಲೆಂ. ತರ್ ತಿಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬರ್ಪಾ ದೆಣ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಉರ್ಲಿಂ? ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಹೆರಾಂ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್‌ಯಿ ಆದಿಂ ಚಡ್ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಝುಳ್ಕಲ್ಲೆ ದಾಕ್ಲೆ ನಾಂತ್.

'ಏಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆನ್ ಶಿಕಪ್ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾರ್, ತಿಚ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾನ್ ಶಿಕಪ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಾಂಗ್ಣಿ ಖರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಲಾಬ್‌ಲ್ಯಾ ಸುರ್ವೆರ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಗಡೆ ಏಕ್ ಪದ್ ಗಾಯ್ತಾಲೆ.....

ಕೆದ್ನಾ ಇಂಡಿಯಾಕ್ ಸ್ವರಾಜ್ ಮೆಳ್ಯಾಂ
ತೆದ್ನಾಂ ಬಾಯ್ಲಾಂಚೆಂ ರಾಜ್ ಜಾಲಾಂ.

' ಪುಣ್! ಭಾರತಾಕ್ ಸ್ವರಾಜ್ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾ ಪುಡೆಂಚ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವೆಂ' ಪತ್ರಾರ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ತಾಲೊ ಉಟಂವ್ಕ್ ಲಿಕ್ಣಿ ಹಾತಾಂತ್ ಧರ್‌ಲ್ಲೊ ದಾಕ್ಲೊ ಆಸಾ. 1912-1937 ದಿರ್ವ್ಯಾಚ್ಯಾ ರುಪ್ಯೋತ್ಸವ್ ಅಂಕ್ಯಾರ್ ಪಿಂತಿಣ್ (ಮಿಸೆಸ್ ಪಿಂಟೊ) 'ತಾಂಕಾಂ ದರ್‌ಯಾಂತ್ ಉಡಯಾ' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಾಣಿ ಬರಯ್ತಾನಾ ಲೇಕಕಿಚೊ ಲಾನ್ಸೊ ಹಿಸೊ ದೀವ್ನ್ ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ.......

ಆಮಿ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಕೊಡ್ಯಾಳ್ ಎಕಾ ಥುಯ್ ಕೊನ್ಶ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾಂವ್. ಆಮಿ ಆಸಾಂವ್ ಯಾ ನಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಿತ್ತಾವ್ ಲೋಕ್ ನೆಣಾ. ಪುಣ್! ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ಸ್ಯಾಚೊ ಎಡಿಟರ್ ಸಾಯ್ಬ್ ಬಿಳಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಯಾಂಕೀ ಒಳ್ಕತಾ ನ್ಹಯ್ವೆ. ತಾಚಿ ವಳಕ್ ಜಾಲ್ಯಾಸ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಇತ್ಲೆ ರಗ್ಡೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್? ತವಳ್ ತವಳ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ಸ್ಯಾರ್ ಕಾಂಯ್ ಪುಣಿ ಬರವ್ನ್ ಧಾಡ್ತೆಂ. ಆತಾಂ ತಾಕಾ ಏಕ್ ಸೊಬಿತ್ ಸುಂದರ್ ರುಚೀಕ್ ಕಾಣಿ ಜಾಯ್ ಖಂಯ್. ತರ್! ಏಕ್ ನ್ಹಂಯ್ ಬಗಾರ್ ತೀನ್ ಬರವ್ನ್ ಧಾಡ್ತಾಂ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಏಂಚುನ್ ಛಾಪುಂದಿ ಮ್ಹಣ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸೆವಾ ಆರಂಭ್:

ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಬರ್ಪಾ ದೆಣ್ಯಾಚೊ ಉಮಾಳೊ ಕಿತ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಯೊ, ಧರ್ತ್ರಿ ಭಿತರ್ ಪುಮಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಝುರ್ ವಯ್ರ್ ಉಸ್ಲೊಂಕ್ ಬುಳ್ಬುಳೆ ಉಟ್ಯಾಬರಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಸಮ್ಜಾತಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ಸೆಂ ಪತ್ರಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆರಂಬ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ 'ಸಮಾಜಿಚೊ ದಿವೊ' ತಾಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಅಂಕೊ ಮೆಳನಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಏಪ್ರಿಲ್ 25, 1937 ಅಂಕೊ 2, ಸಂಪಾದಕ್ ಜೆ. ಬಿ. ಮಚಾದೊ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಪಾಕ್ಕಿಕ್ ವರ್ತಮಾನ್ ಪತ್ರಾರ್ ಆರಂಬಾರ್ ಥಾವ್ನ್ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂನಿ ತಾಳೊ ಉಟಯ್ಲಾ.

ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾರ್ ಆಲಿಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲೇಕಕಿ ಅಶೆಂ ವಿಚಾರ್ತಾ— ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾರ್ ಆರ್ಟ್ ಬಿಸ್ಪ್ ವಿಲ್ಯಾಮ್ಸಾಚಿ ಹೆಳ್ಕಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾನ್ ದಿಲ್ಯಾ. ತಾಚೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ತರ್ಜುಮೊ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾ. ಹೊ ತುಮ್ಚೊ ಪರ್ಸ್ಪಾತ್ ನ್ಹಯ್ಗಾ ತಿ. ಸಮಾಜಿಚೊ ದಿವೊ ಪತ್ರಾರ್ ಡಿ. 10, 1937 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ವಿಬಾಗ್ ಆರಂಬ್ ಜಾಲಾ. ಬರಯ್ಣಾರ್ನ್—ಆಲಿಸ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಲಿಕಿತಾಂತ್ ಅಶೆಂ ವಿಚಾರ್ತಾ, ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಂನಿ ಏಕ್ ದೋನ್ ಲೇಕನಾಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಬರಯಿಲ್ಲಿಂ ಹಾಂವೆಂ ವಾಚ್ಯಾಂತ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ತುಮ್ಕಾಂ ಪಾಟ್ ಕೆಲಿ? ವಾ ತುಮಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಪಾಟ್ ಕೆಲಿ? ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ಸಹಕಾರ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಆಮ್ಕಾಂ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾರ್ ಇಲ್ಲೊ ಪುಣಿ ಜಾಗೊ ದಿಜಾಯ್ಜೆ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ 'ಸಮಾಜಿಚೊ ದಿವೊ' ಪತ್ರ್ ಬಂದ್ ಜಾತಾ [illegible]ಂತ್, ಸಮಾಜಿಂತ್ ಘಡ್ಚ್ಯಾ ಅನ್ಯಾಯಾ ವಯ್ರ್, ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೆರ್ ಶೋಶಣ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಕಾಯ್ಮಾಮ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ವಿಬಾಗ್ ಲೇಕಕಿ ಹೆ[illegible]ನ್, ಆಲಿಸ್, ಪುಡ್ಸಡಿತ್ ಮಾರ್ಗ್ರಿತ್, ಸಂತಾನ್ ಶಿಕೆರ್ನ್ ಆನಿ ಹೆರಾಂನಿ ಬರಯ್ಲಾ.

1937 ಜನೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ಸೆಂ ಅಂಕ್ಯಾರ್ 'ಪಿಂತಿಣ್' ಡ[illegible] — Pure Konkani how to write (ಅಪುಟ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ, ಶಿರ[illegible]ಾರ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಬರಂವ್ಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಆಕ್ಶರಾಂ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಬೊಬೊ ಮಾರ್ಚೆಂ ತೆಂ ಬೆಶ್ಟೆಂ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಕ್ ವಿವಿಂಗಡ್ ಭಾಸಾಂ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆಕ್ಶರಾಂ ನಾಂತ್ ತರ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದಾಕ್ಟ್ಯಾ ಎಕಾ ಕೊನ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಶೆಕ್ ಆಪ್ಲಿಂಚ್ ಆಕ್ಶೆರಾಂ ಆಸಾಜಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ನ್ಹಂಯ್. (ಹಾಂಗಾಸರ್ ಲಿಪಿ ಮ್ಹಣ್ ಸಮ್ಜೊಂಚೆಂ)

ಎಕಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾನ್, ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಕಶಿ ಬರಂಪ್ಚಿಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಜಾಪ್ ದೀವ್ನ್ 'ಪಿಂತಿಣ್' ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ: ನಾಂತ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ವೆರ್ತ್ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್, ನವಿಂ ಆಕ್ಶೆರಾಂ ಕರುಂಕ್ ಖಂಚೊ ಫೂತ್ ತಕ್ಲಿ ಆನಿ ದುಡು ಖರ್ಚುಂಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸಾ? ಮ್ಹಣ್ ವಿಚಾರ್ತಾ. ಮುಕಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಊಂಚಿ ಕರ್ತೆಲೆ ಕೋಣೀ ನಾಂತ್‌ಮ್ಹಣ್ ಎಕ್ಲೊ ಬರಯ್ತಾನಾ, ತಿ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಪಯ್ಲಿಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಊಂಚಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ತಿ ಸಾಂಗ್ತಾ. ಹೆಂ ಲಿಕಿತ್ ತಿ ಲಿಕ್ತಾನಾ ತಿಚಿ ಪ್ರಾಯ್ ಸುಮಾರ್ ಸಾಟಾಂಕ್ ಲಾಗಿಂ ಪಾವ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್‌ತಿಚ್ ಸಾಂಗ್ತಾ. ವಯ್ಲ್ಯಾ ಲಿಕಿತಾಂತ್ ತಿ ಬರಯ್ತಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಹಾಂವೆಂ ಸುಮಾರ್ ಧಾ ಡ್ರಾಮಾ, ಸಬಾರ್ ಪದಾಂ, ಸುಮಾರ್ ಕಂತಿಗೊ ಆನಿ ಎಡ್ರೆಸ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವ್ಯಾಕ್‌ಯಿ ಪೊಲಿಯಾಂಚ್ಯೊ ಪೊಲಿಯೊ ಹಾಂವೆಂ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ತಿ. ಅಸಲ್ಯಾ ಸ್ಪಿರಿತಾಚ್ಯೊ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಆತಾಂಯ್ ಆಸ್ತಲ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾಂ ಹಾಂವ್. ಪುಣ್ ತ್ಯೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮುಕಾರ್ ಪಡನಾಂತ್?

ಉಪ್ರಾಂತ್ 1937 ಇಸ್ವೆಂತ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚೆಂ ಪತ್ರ್ ರಾಕ್ಣೊ ಸುರು ಜಾತಚ್ ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂನಿ ಅಪ್ರೂಪಾನ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಬರಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲಾಂ. ಪ್ರಥಮಾರ್ ಕಾಣಿಯೊ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಲಿಕುಂಕ್ ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಪತ್ರಾಂನಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾಜೆ ವಿರೋದ್ ಅನ್ಯಾಯ್ ಜಾತಾನಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ತಾಳೊ ಉಟಯ್ಲಾ. ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್‌ಚ್ ಲೇಕಕಿಂಚಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸೆವಾ ರಾಕ್ಣೊಂತ್ ಆರಂಬ್.

'ರಾಕ್ಣೊ' ಜೂನ್ 9, 1939 ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಆವಯಾಂಚೆ ಸೊಡೆಲಿಟಿನ್ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಚೆಂ ಪತ್ರ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ಲಿಕಿತ್‌ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಪಯಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ 'ಪತಿಣಚೊ ಮೋಗ್' ಶ್ರೀಮತಿ ಡಿ. ಎಮ್. ಪತ್ರಾವೊ, 1941 ಮಾರ್ಚ್ 28 'ರಾಕ್ಣೊ' ಸ್ತ್ರೀಯಾಂನಿ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕರ್ನ್ ಲಿಕ್ಚ್ಯಾ ಆದಿಂಚ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾಣಿಯೊ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರೀ 'ರಾಕ್ಣೊ' ರುಪ್ಯೋತ್ಸವ್ ಅಂಕ್ಯಾರ್ (1939-1963) ಲಿಕಿತಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ವಿಂಗಡ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಝುಳ್ಕತಾ. 190

ಪಾನಾಂಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾರ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಚಿಂ ಲಿಕಿತಾಂ ಪಯ್ಲಿಂ ಛಾಪುನ್, ಆಕ್ರೇರ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚಿಂ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹಾಂತುನ್ 'ತಾಕಾ ಮಾಗ್ನೆಂ ಕರುಂಕ್ ತಾಂಕ್ಲೆಂ ನಾ' ಆಸ್ಕಿದಾ ಬಾರ್ಬಾರಾ ಲೇಕಕಿ, 'ಬಾಳೊರ್ ಜಾಪ್ ದಿತಾ' ಲೇಕಕಿ ಒಲಿವಿಯಾ ನೊರೊನ್ಹಾ, 'ಧಾಂತ್ ಏಕ್ ದೆವಾಕ್ ದಿ' ಕು. ಜುಡಿತ್ ಮಸ್ಕರೆನ್ಹಸ್, 'ಛಾಪ್ಯಾಚಿ ಕತಾ' ಮಾನಾದಿಕ್ ಸಿಸ್ಟರ್ ಆಕ್ವಿಲೀನಾ ಎ. ಸಿ. ಅಶೆಂ ಲೇಕಕಿಂಕ್ ಎಕಾ ಕೊನ್ಯಾರ್ ದವರ್ಲೆಲ್ಯಾ ಬರಿ ದಿಸ್ತಾ. ತರೀ ತಾಂಚಿಂ ಲಿಕಿತಾಂ ವಾಚ್ತಾನಾ ಸಮ್ಕ್ತಾಕೀ ಲೇಕಕಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾ ಮಟ್ಟಾಂತ್ ಆನಿ ಲೇಕಕಿಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾ ಮಟ್ಟಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಚ್ ಫರಕ್ ನಾ.

ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬೊಂಬಯ್ ತಸಲ್ಯಾ ಬೃಹತ್ ಶಹರಾಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಯೊ, ಆಮ್ಚೊಂ ಬಾಯೊ 1948 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೊಡ್ರಿಗ್ಸಾನ್ ಆರಂಬ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಸುಕ್-ದೂರ್' ಪತ್ರಾರ್ ತಾಂಚೆಂ ಲಿಕ್ಪಾ ದೆಣೆಂ ಪ್ರದರ್ಸುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲ್ಯೊ. 1948 ಜೂನ್ 10 ತಾರಿಕೆಚ್ಯಾ ಸುಕ್ ದೂರ್ ಪತ್ರಾರ್ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಲೇಕಕಿ ಚಾವ್ಯಾಸ್ಲ್ಲಿ ಲಿಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಯ್. ಸಂಪಾದಕ್ ಪತ್ರಾಂತ್ ತಿ ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ: ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಸುಕ್ ದೂರ್ ಪತ್ರಾಚೆರ್ ಚೆಡ್ವಾಂವಿಶಿಂ ಚೆಡ್ಯಾಂಪ್ರಾಸ್ ಚಡ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಚೆಡ್ವಾಂಚ್ ಜಬ್ಬೊರ್ ಮ್ಹಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಚೆಡೆ ಕಿತೆಂ ಉಣ್ಯಾಚೆಗಿ ದೆಂವ್ಚಾರಾನ್ ಸೊರ್ಪ್ಯಾಚೆಂ ರೂಪ್ ಕಾಣ್ಗೆವ್ನ್ ಯೆವೆಕ್ ನಾಡ್ಲ್ಲೆಬರಿ. ಚೆಡೆ ಬರ್ಕ್ಯೊ ಬರ್ಕ್ಯೊ ವಸ್ತು ದಾಕವ್ನ್ ಚೆಡ್ವಾಂಕ್ ನಾಡ್ತಾತ್. ಆನಿಕೀ ಪತ್ರ್ ಮುಕಾರ್ಸುನ್ ವೆತಾ. ಪ್ರತಿಭಟನ್ ಕರ್ಚಿ ಸಕತ್ ಶಿಕಪ್, ಅನ್ಭೊಗ್ ಆನಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಥೊಡೆ ಪಾಪ್ಚಿಂ ಧಾಂಪ್ಲಿ, ಭಿರಾಂತ್, ಸಮಾಜೆಚಿ ನದರ್, ಲಜ್ ಅಸಲ್ಯೊ ಆಡ್ಕಳಿ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಬರಂವ್ಚೆಂ ದೆಣೆಂ ಉಗ್ತಾಡಾಕ್ ಹಾಡ್ನ್ ವೃದ್ಧಿ ಕರುಂಕ್ ಆಡಾಯ್ತಾತ್ ಜಾವ್ಯೆತ್.

1949 ಎಪ್ರಿಲ್ 25 ಸುಕ್-ದೂರ್ ಅಂಕ್ಯಾರ್ ಎಲಿಜ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲೇಕಕಿ ಕವಿತೆರ್ ಕವಿತೆ ರುಪಾರ್ ಜಾಪ್ ದೀವ್ನ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ:

ಜಾಪ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ನಾ ಪುರ್ಸತ್
ಘುರ್ಗ್ಯಾಬಾಳಾಂ ರಾಟಾವಳಿಂನಿ ಜಾಲ್ಯಾ ಹರ್ಕತ್
ಮಹಾಕವಿ ಆಪ್ಲೆಚ್ ವಡ್ವಿಕ್
ಕರಿತ್ ಕಿತೆಂ ಬರ್ಕತ್.

ಅಶೆಂ ವಾಚ್ತಾನಾಂಚ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಭಟನ್ ಬರ್ಪಾಂಚಿ ಧಾರ್ ಆನಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಜಳ್ಕತಾ.

1950 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಬೊಂಬಂಯ್ತ್ ಪಯ್ಲಾರಿ ಪತ್ರ್ ಆನಿ ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವಾರೆಸಾನ್ 1953 ಇಸ್ವೆಂತ್ 'ಮಿತ್ರ್' ಪತ್ರಾಂ ಪ್ರಗಟುಂಕ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸ್ತ್ರೀ

ಸಾಹಿತಿಂಚಿಂ ಲಿಕಿತಾಂ ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಉಜ್ವಾಡೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ. 'ಮಿತ್ರ್' ಪತ್ರಾಕ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲಿಕಿತಾಂಚಿ ರಾಸ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಜೊ. ಸಾ. ನ್ ಝುಲೊ ಪತ್ರ್ ಆರಂಬ್ ಕೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೊ. ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವಾರೆಸಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮಿತ್ರ್ ಆನಿ ಝುಲೊ ಪತ್ರಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಲೇಕಕಿಂಕ್ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹಾನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಹಾಡ್ಲ್ಯಾಂ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಜೊ. ಸಾ.ಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂನಿ ಸುಮಾರ್ ಚಾಳಿಸಾಂಲಾಗಿಂ ಲೇಕಕಿ ಬರಯ್ತಾಲ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ ತೊ ಎಕಾ ಪತ್ರಾಂತ್. ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ಅಶೆಂಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ:

ತ್ಯಾ ವೀಸ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಬರವ್ಪಿಣ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಕೊಣೆ ಆಪ್ಲೆಂ ನಾಂವ್ ಕೆದ್ನಾಂಚ್ ವಿಸ್ರೊನ್ ವಚನಾಶೆಂ ಬರವ್ನ್ ಘಾಲ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಬೋವ್ ಉಣೆಂ. ತಸಲ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಚೊ ಸಂಕೊಯಿ ಕಿರ್ಳ್ಯೊಳ್. ಜೊ. ಸಾ.ನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಪ್ರೆಸ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪಯಿಲ್ಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಆಸಾ 'ಕಾಳ್ಜಾಚೊ ಉಲೊ' ಲೇಕಕಿ ರೋಜ್ ಕುಮಾರಿ ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್. ತವಳ್‌ಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಆಸಾತ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಎವ್ಲಾಲಿಯಾ ಆಲ್ವಾರೆಸ್, ಮೊಂತಿ ಲಸ್ರಾದೊ, ರೋಜ್ ಕಾರ್ವಾರ್‌ಸ್ಕ್ರೀಟ್, ಕು. ಟ್ರಿಜಾ ಡಿಸೋಜಾ, ಆಯ್ರಿನ್ ಪಿಂಟೊ, ಲೀನಾ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ (ಎಕ್ಲಿ ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾಚಿ, ದುಸ್ರಿ ಕಾಸ್ಸಿಯಾಚಿ) ಕು. ಹಿಲ್ಡಾ ಕಾರ್ಲೊ, ನಿವೇದಿತಾ, ಕಲಾದಾಸಿ ಕದ್ರಿ (ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ), ರೀಟಾ ಕುಲ್ಯೇಕರ್, ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಗ್ರೇಸಿ ದೆಸಾ (ಆತಾಂ ವಾಜ್), ಮಿಸ್ಸ್ ನಂತೂರ್, ಕು. ಸಿಲ್ವಿಯಾ, ವೆರೊನಿಕಾ ಬೆಂಡ್ರಾ, ಆಯ್ರಿನ್ ಪೊರ್ತ್, ಸೆಲಿನ್ ಪೆಡ್ಡರ್ ರೋಡ್, ಲಿಲ್ಲಿ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ ಜೆಸ್ಸಿ ಸೊಜ್, ಐವಿ ಕುಟಿನೊ, ಫೆಲ್ಸಿ ಲೋಬೊ, ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರ್, ಪಿಲು ಕುಟಿನೊ. ಪುಣ್, ಮಿತ್ರ್ ಪತ್ರಾರ್ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಲೇಕಕಿ ಜಿಲ್ಲಾಬಾಯ್. ಸಾಡೆಸಾತ್ ಆನಿ ಪಾವ್ಣೆ ಆಟ್ ತಿಚೆಂ ಪಯಿಲ್ಲೆಂ ಲಿಕಿತ್. ಹಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಮಾಲ್ಗಡಿ ಆನಿ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಯಾತ್ ಲೇಕಕಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ ದೆ. ಎವ್ಲಾಲಿಯಾ ಅಲ್ವಾರಿಸ್. ಸಾಹಿತಿ ತಶೆಂ ನಾಟಕಿಸ್ತ್. ಪತ್ರಾಂನಿ ಆನಿ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೆಡಿಯೊಚೆರ್ ತಿ ತವಳ್‌ಚ್ ಪ್ರಕ್ಯಾತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಅಣ್ಕಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಬುನ್ಯಾದ್ ಘಾಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ತಿ. ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ನೀವ್ ಲೀಡರ್ ಕೆಥೊಲಿಕ್ ಹಪ್ತ್ಯಾಳ್ಯಾಚೆರ್ ತಿಣೆ ಬರಂವ್ಕ್ ಆರಂಬ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ. ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಅಣ್ಕಾರ್ ಆನಿ ಆದಾರಿತ್ ಕೃತಿಯೊ ತಿಣೆ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾತ್. ಆಕಯ್ಕ್ಯಾ ಕಾಣಿಯೊ, ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಚೆಂ ರಾಜ್, ಪೊಕಿಚೆಂ ಕಾರ್ಬಾರ್. ಅಣ್ಕಾರ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ: ಡಾಯ್ನಾ, ಒತೆಲ್ಲೊ, ರೋಬ್, ಫ್ಲೊರಾಚಿ ಕತಾ, ಆನ್ನಿ ಕಿಟ್ಟಿ, ಪೆಟಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ತಣ್. ತಿಣೆ ಸಬಾರ್ ರೆಡಿಯೊ ನಾಟಕ್ ಆನಿ ರಂಗಸ್ಥಳ್ ನಾಟಕ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾರ್ ಎಕಾ ಲೇಕಕಿಚಿ ಪ್ರತಮ್ ಸಾಂಕಳ್ ಕತಾ ಜಾವ್ನ್ 'ಪೆಟನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ತಣ್' ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಅಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿ ಮುಕುಟಾಕ್ ಭಾಂಗ್ರಾಳೆಂ ಪಾಕ್.

ತವಳ್ಳಿ ಅನ್ಯೇಕ್ ನಾಂವಾಡ್ಡಿಕ್ ಲೇಕಕಿ ಆಸಾ ಆಯ್ರಿನ್ ಪಿಂಟೊ. ಬಲಿದಾನ್, ಸ್ತ್ರೀ, ಮ್ಹಜೆಂ ಅಂತಸ್ಕರ್ನ್, ವಿಸರ್ನೆಂ ನಾ, ಪಾಳ್ಲ್ಲಿ ಭಾಸ್, ಹಾಂವ್ ಚುಕೊನ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾ ತಿಚ್ಯೊ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಕಾದಂಬರಿ.

'ಕಲಾವತಿ ಕದ್ರಿ' ಪಯ್ಣಾರಿಕ್ ಆನಿ 'ಕಲಾದಾಸಿ ಕದ್ರಿ' ಮಿತ್ರ್ ಝುಲೊ ಪತ್ರಾರ್ ಕಾಯಾಮ್ ಬರಯ್ತಾಲಿ ಕು. ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ಸಿಕ್ವೇರಾ (ಆತಾಂ ರೇಗೊ) 1960 ಇಸ್ವೆಥಾವ್ನ್ ಧಾರುಣ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಕಾಳ್ಣಾಂ, ನಿರಾಪ್ರಾದಿ ಚಲಿ, ಸಾಂಡುನ್ ಗೆಲ್ಲಿ ಶೆಳ, ಜೆಜು ಆನಿ ರಾಕ್ಸೊಸ್ ಅಶೆಂ ಮಟ್ವ್ಯೊ ಕತಾ, ಕವನಾಂ, ಲೇಕನಾಂ ತಶೆಂಚ್ ಪಯ್ಣಾರಿ ಪತ್ರಾಚಿ ಬಾತ್ಮಿದಾರ್ನ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ಲ್ಲಿ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಕಾಯಾಮ್ ಬರವ್ನ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ ಲೇಕಕಿಂಕ್ ಪ್ರೊತ್ಸಾವ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೆಶಾನ್ ಆಕಾಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್ ಕಳೆ ಆನಿ ಝುಲೆ, ಸಾಡಿಯೆ ವಯ್ಲಿಂ ಸಾಳ್ಕಾಂ, ಘರತ್ ಲೇಕಕಿಂಚ್ಯಾ ಲಿಕಿತಾಂಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂನಿ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್ಲ್ಲಿ ಲೇಕಕಿ ಆಸಾತ್: ಎವ್ಲಾಲಿಯಾ ಆಲ್ವಾರೆಸ್, ನೆಲ್ಲಿ ಡಿಕೊಸ್ತಾ (ಪಯ್ಣಾರಿ ಸಂಪಾದಕ್), ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ, ಆಗ್ನಿಸ್ ಬಾರ್ಬೊಜಾ, ಗ್ರೇಸಿ ವಾಜ್, ಎಲ್ಸಿ ಕದ್ರಿ, ಮೆಬಲ್ ಕೊಡ್ರಾಸ್, ಜಸಿಂತಾ ಪಿಂಟೊ, ರೊಜಾಲಿನಾ ಷೇವಿ, ಫೆಲ್ಸಿಟಾ ಮತಾಯಸ್, ಸೆವಿಕಾ, ಸಿಪ್ರಿಮಾ ಕುಲ್ಮೇಕರ್, ಕೆಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ಅನಿತಾ ಡಿಸೊಜಾ, ನೆಲ್ಲಿ ಮಿರಾಂದಾ, ಜೂಡಿ ಪಿಂಟೊ, ಮೊಂತಿ ಲಸ್ರಾದೊ, ಗ್ರೇಸಿ ಲೋಬೊ, ಲೂಸಿ ಮೊರಾಸ್, ಪ್ರೇಮಿ ಕಿರೆಂ, ಪ್ರೆಸಿಲ್ಲಾ ಲೋಬೊ, ಪೆಲ್ಸಿಟಾ ಮತಾಯಸ್, ಅನ್ನಾ ಮರಿಯಾ ಮಿನೇಜಸ್, ಲೀನಾ ಬಾರ್ಬೊಜಾ, ಹಿಲ್ಡಾ ಕುಲಾಸೊ, ವಿನ್ನಿ ಬೆಳ್ಮಾಣ್, ವಿಲ್ಮಾ ರೇಗೊ ಹ್ಯೊ ಸರ್ವ್ ಲೇಕಕಿ ಎಕಾ ನ್ಹಂಯ್ ಎಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾರ್ ಬರಂವ್ಚ್ಯೊಚ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಹಾಂಕಾಂ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ ಸಹಕಾರ್ ಲಾಬ್ಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಆಜ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಲೇಕಕಾಂ ಸಮಾಸಮ್ ಲೇಕಕಿಯ್ ಆಸ್ತೆಂ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂತ್ಲಿ ತಿಸ್ಪಾಣ್, ಗೊಡ್ಸಾಣ್, ಖಾರ್ಸಾಣ್, ಮೋಗ್, ಮೊವಾಳಾಯ್, ತಾಂಚೆಂ ಜಾಣ್ವಾರ್ ಜ್ಞಾನ್ ವಾಚ್ಯಾಂಕ್ ದಾದೊಸ್ ಕರ್ತೆಂ ಆನಿ ಭರ್ಪುರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪಳೆವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಲಾಬ್ತೆಂ.

ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಬೊಂಬಯ್‌ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಜಾಯ್ತ್ಯೊ ಸ್ತ್ರೀ-ಚಲಿಯೊ ವೆಳಾಕಾಳಾ ತೆಕಿದ್ ಬರಯ್ತಾಲ್ಯೊ. ಥೊಡ್ಯೊ ಥೊಡೊ ತೇಂಪ್ ಜಿಗ್ಗ್ ಜಾತಾಲ್ಯೊ ಬಿಗ್ಗ್ ಜಾತಾಲ್ಯೊ ಕಾಜುಲ್ಯಾಬರಿ ಆನಿ ಖಿಂಚ್ಯಾನ್ ಮಾಯಾಕ್ ಜಾತಾತ್ ಕಳಚ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ. ತಾಂಚ್ಯಾ ಲಿಕಿತಾಂಕ್ ಕಾಂಯ್ ಖೊಡಿ-ವಿಮರ್ಶ್ಯೊ ಕೆಲ್ಯೊ, ಇಲ್ಲೆಂ ಅಣ್ಕಲೆಂ, ಮಾಗಿರ್ ತಿ ನಾ. ಕುಟ್ಮಾ ಮುಕಾರ್,

ಸಮಾಜಿ ಮುಕಾರ್ ನಾಂವ್ ಪಾಡ್ ಜಾತಾ, ಘರ್ಚ್ಯಾಂಕ್ ಖಬರ್ ಮೆಳ್ಯಾರ್ ಗಡ್ಬಡ್ ಕರ್ತಿತ್, ಉಲಯ್ತಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಭಿರಾಂತಿನ್ ಲಿಕ್ಣೆಕ್ ವಿರಾಮ್ ದಿತಾತ್. ಅಶೆಂ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಲೇಕಕಿಂಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಘಡ್ಲಾಂ ಆನಿ ತಿಂ ಸಯ್ರ್ಯಾ ನೆಕೆತ್ರಾಬರಿಂ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಝುಳ್ಕೊನ್ ಝುಳ್ಬುಳೊನ್ ಕಾಣೆ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್!

ಹೆರಾಂಚೊ ಮೊಸೊರ್-ದುರ್ಲ್ಸೊಣೆಂ, ವಿಮರ್ಸೊ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಗತೆ ಥಂಯ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್ ಧಯ್ರಾನ್ ಬರಯ್ತೆ ರಾವ್ಲ್ಲಿಂ ಆಜೂನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಜಿವಿಂ ಉರ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಥೊಡಿಂ ಆತಾಂ, ಎಕಾ ತೆಂಪಾರ್ ಹಾಂವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಬರಯ್ತಾಲಿಂ ಮ್ಹಣೊಂಕ್‌ಯಿ ಲಜೆತಾತ್. ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಮಾಯ್‌ಭಾಶೆ ಥಂಯ್ ಉರ್ಬಾ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್‌ಚ್ ಆಜ್ ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಸಾರ್ಕಿ ಪ್ರಗತೆನ್ ಫುಲಾನಾ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ.

ಲೇಕಕಿ ಜಾವ್ನ್ ಸಂಪಾದಕಿಚೊ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಪಯ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಆಸಾ ಕು. ಜುಡಿತ್ ಮಸ್ಕರೇಞ್ಸ್. (ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವೆಂ ಪತ್ರಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಶ್ರೀ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞಾಚಿ ಧುವ್) ಆಮ್ಚೊ ಯುವಕ್ ಪತ್ರಾಚಿ ಸಂಪಾದಕೀ ಜಾವ್ನ್ ತಿಣೆ ಜಾಯ್ತಿಂ ವರ್ಸಾಂ ವಾವ್ರ್ ದಿಲಾ. ದುಸ್ರಿ ಆಸಾ ಶ್ರೀಮತಿ ನೆಲ್ಲಿ ಡಿಕೊಸ್ತಾ. ಹಿ ಸುಮಾರ್ ದೋನ್ ದಶಕಾಂಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಣಾರಿಚಿ ಸಂಪಾದಕೀ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರ್ನ್ ಆಸಾ.

ತಿಸ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ ಹಿಣೆ ಲೇಕಕಿಂಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ 'ಕಳೆ ಆನಿ ಝುಲೆ' ಆನಿ 'ಸಾಡಿಯೆ ವಯ್ಲಿಂ ಸಾಳ್ಕಾಂ' ಸಂಪಾದನ್ ಕರ್ನ್ ಸ್ವಂತ್ ಆಕಾಶ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಾಶಕಿ ಜಾವ್ನ್‌ಯಿ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಆತಾಂ ಆಂಜೆಲೊರ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚ್ಯಾ 'ಆಂಜೆಲೊರ್‌ಚೊ ಆಂಜ್' ಪತ್ರಾಚಿ ಸಂಪಾದಕಿ ಶಿವಾಯ್ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಕಕಾಂಚೊ ಎಕ್ತಾರ್' ಹಾಂಣೆ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ತೆರಾ ಪಾಕ್ಳ್ಯೊ' ಪುಸ್ತಕಾಚಿಯಿ ತಿ ಸಂಪಾದಕಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ಭಾಶಾಂತರ್ ವಾವ್ರ್ ಆನಿ ಆದಾರಿತ್ ಕೃತಿಯೊ ರಚ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಕು. ಶಾಲಿನಿ ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ (ಆಲಿಸ್ ಸಲ್ಡಾನಾ ಆತಾಂ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್), ತುಂ ಸುಕಿ ಜಾಂವ್ಯೊ ನಾಂಯ್, ತಾಣೆ ತಾಕಾಚ್ ತ್ಯಾಗ್ ಕೆಲೊ, ತೊ ತಾಕಾ ಆಶೆಲೊ, ಅಶೆಂ ತಿಚ್ಯೊ ಕೃತಿಯೊ ಸಾಳಕ್ ಪ್ರಕಾಶನಾನ್ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾತ್.

'ಶೆಳ್ಯಾ ರಗ್ತಾಚೊ ವಾಸ್' ಹಿಳ್ಡಾ ಕಾರ್ಲೊ, 'ನಾಣಜ್ಯಾನ್ ನ್ಹಂಯ್ ಘುಂವ್ದಾಯ್ಲಿ' ಕೆಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, 'ಲಗ್ನಾಂತ್ಲೊ ಮೋಗ್' ಕೃಪಾಕುಮಾರಿ, 'ಜಿವಿತಾಚಿಂ ಸತಾಂ' ಲೆತ್ತಿಬಾಯ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ಕಾಣಿಯೊ, ಲಿಕಿತಾಂ ಭಾಶಾಂತರ್ ಕರ್ನ್ ಥಾಮಾದ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಲಿಲ್ಲಿ ಮಿರಾಂದ್, ಜೂಡಿ ಪಿಂಟೊ, ವಯ್ಲ್ಯಾಕೀಯ್ ಲಿಕಿತಾಂ ಬರಂವ್ಚಿಂ ಕು. ಲವಿನಾ ನೊರೊನ್ಹಾ, ನೆಲ್ಲಿ ನಜ್ರೆತ್.

ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾಚರಿತ್ರಾಂತ್ ದುಸ್ರಿ ಸಾಂಕಳ್ ಕತಾ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ಲೇಕಕಿ ಟೀನಾ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ: ಕತಾ `ತಾಂಬ್ದೊ ಗುಲೊಬ್', ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪ್ರಕಾಶನಾನ್ ಛಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ `ಮೆಟಿಲ್ಡಾಚೆಂ ಜಯ್ತ್' ಕತಾ ಲೇಕಕಿ: ಕು. ಎಲ್. ಸಿಕೇರ್ ಬಿತ್ತಲ್. (1956 ಎಪ್ರಿಲ್, ಶ್ರೀ ರಾಯ್ಮಂದ್ ಮಿರಾಂದಾನ್ ಸಂಪಾದನ್ ಕರ್ನ್ ಛಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಹೆಂ)

ಆತಾಂ ಜಾಯ್ತ್ಯೊ ಲೇಕಕಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಝುಳ್ಕತಾತ್—ಮಾಜ್ಯಾತಾತ್, ಥೊಡಿಂ ಕಾಜುಲ್ಯಾಬರಿ, ಥೊಡಿಂ ಆಟಿಂತ್ಲ್ಯಾ ನೆಕೆತ್ರಾಬರಿಂ, ಥೊಡಿಂ ಫಾಂತ್ಯಾಚ್ಯಾಸುಕ್ರ್ಯಾಬರಿ. ತಾಂತುನ್ ಕಾಯಾಮಾರ್ ಆಪ್ರುಪಾನ್ ಝುಳ್ಕೊಂಚಿ: ನಂದಿನಿ, ಕಲಾರಾಣಿ, ಸೊನಿಯಾ, ಕು. ಜೆ. ಎಲ್. ಮಂಜರ್‌ಪಲ್ಕೆ, ಪ್ರಮಿಳಾ ವಾಜ್, ಗ್ರೇಸ್ ಡಿಕ್ರೂಜ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಯುವಜಣಾಂಚೆಂ ಪತ್ರ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ 'ಯುವಕ್' ಹಾಚೆರ್ ಜಾಯ್ತ್ಯೊ ಲೇಕಕಿ ಫಿರ್ಗಜಾಂಚ್ಯೊ ಖಬ್ರೊ, ಸವಾಲಾಂ, ಕವಿತಾ, ಬರವ್ನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾರ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ದವರ್ತ್ ಆಸಾತ್. ತಾಂಕಾಂ ಉತ್ತೆಜನ್ ಉಮೆದ್ ಲಾಗವ್ನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಥಿರ್ ಕರ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ಕರ್ತವ್ಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ●

ಸಾಹಿತ್—ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ

●ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿಸೋಜ್
'ಘಾಂವ್ಸನ್ ಹೆಡ್', ಹಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್
ಮಂಗ್ಳುರ್ - 57500

No earth at all
No sky at all; And still
The snowflakes fall
Hanshin (Shiki)

ಪ್ರಥುಮಿ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನಾ
ಮೊಳಬ್‌ಯಿ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನಾ, ತರಿ
ಬರ್ಫಾಚಿಂ ಲಾವ್ಲೀಕ್ ಕರ್ಪಾಂ ಪಡೊನ್‌ಚ್ ಆಸಾತ್
(ಹಾನ್‌ಶಿನ್, ಶಿಕಿ)

ಹೆಂ ಕಸಲೆಂ ನವೆಸಾಂವ್? ಹಿ ಕಿತೆಂ ಕವಿತಾ? ಖಂಡಿತ್ ನ್ಹಂಯ್ ಹಿ ಕವಿತಾ. ನ್ಹಂಯ್ ಹಿ ತುವೆಂ, ಹಾಂವೆಂ, ಮಾವ್ರಿಸಾನ್ ಯಾ ಚಾ. ಫ್ರಾ.ನ್ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಹಿ ಜಪಾನಿ ಕವಿತಾ. ಹಾಕಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಹಾಯ್‌ಕೂ (HAIKU). ತುಂ ಏಕ್ ವಾಚ್ಚಿ. ಹಾಚೆರ್ ಏಕ್ ವಿವರಾತ್ಮಕ್ ಲೇಕ್ ಲಿಕುಂಕ್ ಸಕ್ಕಿ? ಖಂಡಿತ್ ವ್ಹಯ್. ಹಿ ತೀನ್ ಘಂಗ್ತ್ಯಾಂಚಿ ಕವಿತಾ. ಹಜಾರೊಂ ಉತ್ರಾಂಕ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ತಾಬೆಂತ್ ಘೆವ್ನ್ ಆಸಾ. ತಿತ್ಲ್ಯಾಚ್ ಹಜಾರೊಂ ರಿತಿಂನಿ ಹ್ಯಾ ಕವಿತೆಚೆರ್ ಕವಿತಾ ಲೇಕ್, ಸಂಸೊದ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ತಾತ್, ಲಿಕುಂಕ್ ಸಕ್ತಾತ್. ಹೆಂ ಕಶೆಂ ಅಶೆಂ?

ರೊಮಾಂತ್ ಸಿಸ್ಟಾಯ್ನ್ ಚಾಪೆಲಾಕ್ ಪಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಿಂತುರಾಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಬಸೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಪಳೆಲೆಂ. ರಾಕ್ವಲ್ಯಾಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್ತಾನಾ ತಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ ಕಿ ಹೆ ತರ್ನಾಟೆ ಉದಯೋನ್ಮುಕಿ ಚಿತ್ರ್‌ಗಾರ್ ಆನಿ ಸಬಾರ್ ದಿಸಾಂಥಾವ್ನ್ ಸಿಸ್ಟಾಯ್ನ್ ಚ್ಯಾಪೆಲಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂಚೆಂ ವೀಕ್ಷಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಮಗ್ನ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್.

ಇತ್ಲೆ ದೀಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಲಾಂಬ್ಚೆಂ ಹೆಂ ಕಸಲೆಂ ವೀಕ್ಷಣ್?

ಎಕೇಕ್‌ಚ್ ಮೇಟ್ ಆಮಿ ಚಡ್ಯಾಂ.

ಏಕ್ ಚಿತ್ರ್‌ಗಾರ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಉದೆಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್

ಚಿತ್ರ್ ತಾಣೆ ಸೊಡಯ್ಲಾಂ. ಕಸಲ್ಯಾ ಉನ್ಮತಿನ್, ಕಸಲ್ಯಾ ಉನ್ಮಾದಾನ್, ಕಸಲ್ಯಾ ಉದ್ವೇಗಾನ್! ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಹರ್‌ಏಕಾ ರಂಗಾಂತ್ ಏಕ್ ಸಾಬ್-ಆವಾಜ್ ಆಸಾ, ಏಕ್ ರುಪಾನ್ ಆಸಾ. ಏಕ್ ಕಾಣಿ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಏಕಾ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಚ್ಯಾ ದಿಶ್ಟಿಕ್ ಪಡ್ಗ್ಯಾ ಮಾಪಾನ್ ದಿಸ್ತಾ. ತ್ಯಾಚ್ ಖಾತಿರ್ ಹೆ ಉದಯೋನ್ಮುಕ್ ಚಿತ್ರ್‌ಗಾರ್ ದಿಸಾಂಗಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಹ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಬೊಸ್ತಾತ್ ಆನಿ ಶಿಕ್ತಾತ್. ಮುಳಾವ್ಯಾ ಚಿತ್ರ್‌ಗಾರಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಿಶೊಲ್ಯಾಚ್ಯಾ (Brush) ಏಕಾ ಮಾರಾನ್ ಏಕ್ ಫಲಾಣೊ ರಂಗ್ ತ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಚೆರ್ ಥಾಪ್ಲಾ ಆಸ್ಕೆತ್. ಪುಣ್ ಕಸಲ್ಯಾ ಘಡಿಯೆ ಆನಿ ಕಸಲ್ಯಾ ಪ್ರೇರಣಾನ್? ಹೆಂ ಜಾಣಾಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಕಾಮ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂ. 'ಮೊನಾಲಿಸಾ'ಚ್ಯೊ ಹಾಸೊ ಆಜೂನ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಸಲ್ಯಾ ಮತ್ಲಬಾಚ್ಯೊ ಮ್ಹುಣ್ ನಖ್ಖಿ ರಿತಿರ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಕೋಣ್‌ಚ್ ಸಕೊಂಕ್‌ನಾಂತ್. ಪುಣ್ ಪ್ರೇತನ್ ಚಲೊನ್‌ಚ್ ಆಸಾ.

ಚಡ್ ಉಣೆ, ಅಸಲಿಚ್ ಪರಿಗತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಆಜ್ ಉದೆಲ್ಯಾ. ಆಮಿ ಖಂಯ್ಸರ್ ಆಸಾಂವ್ ತೆಂ ಆಮಿಂಚ್ ನೆಣಾಂವ್. ಆಮ್ಕಾಂ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ 'ರಾಂಡ್ತೆ-ಶಿಂಡೆ' ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಸಾಹಿತ್ 'ಅಮ್ಟೆಂ' ದಿಸ್ತಾ ತರ್‌ಯಿ ಆಸಿ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ 'ಯೆಸ್, ನೊ, ಡಾರ್ಲಿಂಗ್, ಕರೆಕ್ಟ್' ಇತ್ಯಾದಿ ಸಬ್ದ್ ಬರ್ಪಾನಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಘರಾ ತೆಂ ಬರಪ್ ಪಿಸೇಶಿ ಜಾತಾ, ಮಿಸ್ಕಾಪಿ ಜಾತಾ. ಪುಣ್ ಕನ್ನಡಾ ಫಿಲ್ಮಾಂನಿ 'ನೀನು ಅವರನ್ನು ಲವ್ ಮಾಡುತ್ತಿಯಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯೊ ಗಾಂರ್ತ್ಯೊ ಹೆ, ಹೆರ್ ಥೊಡೆ ಮಾಸುನ್ ಘೆತಾತ್. ಹೊ ಗಾಂರ್ತ್ಯೊ ಹಾಂವೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪಿಂಚ್ಯೊ? ಆಯ್ಕ್ಯಾ, ವಾಚಾ ಆನಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಯಾ 'ಲವ್ ಮಾಡುತ್ತಿಯಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ದೋನ್ ಸಬ್ದಾಂಚೊ ಅರ್ತ್, ಇಂಗ್ಲಿಶಾಂತ್ 'Do you make love?' ಅರ್ತಾತ್, ಪಿಕ್ ಲಂಯ್ಗಿಕ್ ಕರ್ನಿ. ಹೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ವಾಚುಂಕ್ ಆನಿ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಹರ್ಕತ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಪುಣ್ ಖಂಚಾಯಿ ಏಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಪ್ಯಾನ್ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ನವೆಸಾಂವ್ ಕೆಲೆಂ, ತಾಕಾ 'ಮಾತಿಯೆಚೊ ವಾಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ' ಮ್ಹುಣ್ ಆಮಿ ಪೊಲಾಯ್ತಾಂವ್. ಹ್ಯಾಚ್ ಕೀಳ್ ಆನಿ ಅಶೀರ್ ಮನೋಭಾವಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ 'ಸುನಂದಾನ್' ಧಯ್ರ್ ಘೆವ್ನ್ ಉತ್ರಾಯಿಲ್ಲಿ ಮಹಾನ್ ಕೃತಿ 'ರಾಯ್ ಉಂದಿರ್' (The King Rat = James Clavell) ಆತಾಂಯಿ ವಾಳಯ್ ಖಾವ್ನ್ ಆಸಾ.

ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ

ಕೆದಳಾ ತಿಂ ಉಸ್ಕಾತೀತ್?

ಕೋಣ್‌ಚ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ನೆಣಾಂ.

ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಜ್ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಲೇಕಕ್ ಆಸಾತ್.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್-ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ ವಾಚ್ಯಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್

ಪಾವಂವ್ವೆಂ ಕಾಮ್ ಲೇಕಕಾಚೆಂ ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲೆಂ ತರ್ ವಾಚ್ಪಿ ಲೇಕಕಾಚೆ ಮತಿಂತ್ ಘುಸೊಂಕ್ ಸಕ್ತಾ. ತಾಚ್ಯಾಚ್ ಪಾಪ್ಣಾಂನಿ ಪಾಪ್ಣಾಂ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಕ್ತಾ.

ಹೆಂ ಕಾಮ್ ಏಕ್ ಲೇಕಕ್ ಖಂಚೆ ರಿತಿನ್ ಕರ್ತಾ? ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ನಿಗಂಟ್ ಏಕ್ ಜಾಪ್ ನಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮತಿಂತ್ಲೆಂ ಪೊಲಿಯೆರ್ ಘಾಲುಂಕ್ ಅಸಲೆಂಚ್, ತಸಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ನೇಮ್ ಚವ್ಕಟ್ ನಾಂತ್. ದೆಕುನ್‌ಚ್ ಏಕೇಕ್ ಲೇಕಕಾಕ್ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವಿಬಿನ್ನ್ ಶಯ್ಲಿ ಆಸಾ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಶಯ್ಲೆಕ್ ಲಾಗೊನ್‌ಚ್ ತೊ ವಾಚ್ಪಾಂಕ್ ಪರಿಚಿತ್ ಜಾತಾ.

ಆಮ್ಕಾಂ ಪಾಂಚ್ ಜ್ಞಾನಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಪಾಂಚ್ ಇಂದ್ರಿಯಾಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಮೆಳಯ್ತಾತ್. ದೀಶ್ಟ್, ಆವಾಜ್, ಪರ್‍ಮಳ್, ಸ್ಪರ್‍ಶ್ ಆನಿ ರೂಚ್ ಹ್ಯಾ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ಆಮಿ ಜಿವಂತ್ ಆಸಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚೆ ಭೊಂವ್ತಿಂ ಕಿತೆಂ ಜಾತಾ (ಯಾ ಜಾಯ್ನಾ) ತೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಳಿತ್ ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ ಜ್ಞಾನಾಂ ಪಯ್ಕಿಂ ಖಂಚೆಂಯಿ ಏಕ್ ಪಾಡ್ ಪಡತ್ ತರ್ ಆಮಿ ಅಪೂರ್‍ಣ್ ಮನಿಸ್ ಜಾತಾಂವ್. ಹೆಂ ಏಕ್ ಸಾದೆಂ ಸತ್. ಹ್ಯಾಪಾಂಚ್ ಜ್ಞಾನಾಂಕ್ ಜಿವೆ ದವರುಂಕ್ ಫಕತ್ ಜಿಣಿ ಜಿಯೆಂವ್ವೆಂ ಮಾತ್ ಪಾವಸಾ. ಆಮ್ಕಾಂ ಹೆರ್ ಪುಶ್ಚಿಕಾಯೆಂಚಿ ಗರ್‍ಜ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಪುಶ್ಚಿಕಾಯ್ ಪಾಂಚ್‌ಯಿ ಜ್ಞಾನಾಂ ಸುಡ್ಸುಡಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ-ಪೆಲ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಯೆಜೆ ಆನಿ ತಿ ಯೆವ್ನ್‌ಚ್ ಆಸಾ.

ಆಮ್ಕಾಂ, ಸರ್‍ವಾಂಯಿ ಜಾಗ್ಯಾಂನಿ ಎಕಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಆಸೊಂಕ್ ಸಾದ್ಯ್ ನಾ. ಏಕ್ ಸಾದೊ ದಾಕ್ಲೊ ಘೆವ್ಯಾಂ 'ಆಜ್ ಮಾರ್‍ಕಿಟಿಂತ್ ಬಾರಿ ಗಮ್ಮತ್ ಜಾಲೆಂ!' ಮ್ಹಣ್ ತುಜೊ ಆಮಿಗ್ ಸಂಭಾಶಣ್ ಸುರು ಕರ್ತಾನಾ ತುಜೆ ಕಾನ್ ನೀಟ್ ಜಾತಾತ್. ಕಾರಣ್ ಕಿತೆಂ? ತುಂ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಮಾರ್‍ಕಿಟಿಂತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊಯ್. ತುಜ್ಯಾ ಆಮಿಗಾಚ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ ಜ್ಞಾನಾಂಕ್ ಲಾಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ತುಕಾ ಲಾಗೊಂಕ್ ನಾ. ಪುಣ್ ಆತಾಂ ತೊ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ ತುಜ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದವರ್‍ಚೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಕರ್ತಾ. ತುಜಿ ಆತುರಾಯ್ ತೊ ಜಿಕ್ತಾ ಆನಿ ತುಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸಾಯ್.

ಹೆಂ, ಸಾಹಿತಾಚೆಂ ಏಕ್ ತಿರ್‍ಸಾಸೆಂ ರೂಪ್.

ತುಜ್ಯಾ ಆಮಿಗಾಚೆಂ ಉಲವ್ಣೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ತುಂ ಘರಾ ಯೆತಾಯ್ ಆನಿ ತುವೆಂ ಆಯ್ಕಾಲ್ಲೆಂ ಚಡಿತ್ ರಂಗೀತ್ ಕರುನ್ ತುಜೆ ಪತಿಣಿಕ್/ಭುರ್‍ಗ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಂಗ್ತಾಯ್. ಹಿ ಏಕ್ ಸಾಂಕಳ್. ತೆಚ್ ಖಾತಿರ್ ಜಾಣ್ವಾಯಿತ್ ಜೊನ್ ಅಪ್‌ಡಾಯ್ಕಾನ್ ಮ್ಹಳಾಂ—ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಘಟಿಂಚಿ ಏಕ್ ಶಿಂಕಳ್ ಪುಣ್ ವಾಸ್ತವಿಕತಾ ಮಿಸ್ಳಾಲ್ಲಿ.

ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್, ಏಕ್ ಸಾಹಿತಿ ಪಾಂಚ್ ಪಾವ್ಲಾಂ ಮುಕಾರ್ ವೆತಾ. ತುಕಾ ಪರಿಪೂರ್‍ಣ್ ಆಷ್ಲೆ ತಾಂಬೆಂತ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತೊ ತುಕಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲ್ಯಾ ರಂಗ್‌ರಂಗಾಳ್

ಪಿಂತುರಾಂನಿ ನ್ಹಾಣಯ್ಯಾ, ತಾಂಚ್ಯಾ ಸುವಾದಾನ್ ಮಾಕ್ಕಾ, ತುಕಾ ತಾಚ್ಯಾಚ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಉಕೊಲ್ನ್ ವ್ಹರ್‍ತಾ. ಹೆಂ ಕಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ಲಿಂ ಥೋಡಿಂ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂ ಘೆವ್ನ್ ಆಮಿ ಅದ್ಯಯನ್ ಚಾಲು ಕರ್‍ಯಾಂ—

ಸುರ್ವಾತೆರ್ ಹಾಂವ್ ಘೆತಾಂ ವಿವರಾತ್ಮಕ್ ಸಾಹಿತಾಚೊ ಕುಂವರ್ ಮ್ಹಣ್ ನಾಂವ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ದೆ. ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊಚಿ ನವಾಲಿಕಾ 'ಹರ್‍ಪ್ಯಾರ್ ಖುರಿಸ್' ಹಾಂವೆಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಸಾತ್ ವರ್‍ಸಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ನವಾಲಿಕಾಚೆಂ ಅದ್ಯಯನ್ ಕೆಲಾಂ, ಮ್ಹಜ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ತ್ಯಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಕತಾಚಿ ರುಚ್ ಲಾಗಯ್ಶೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಕೆಲಾಂ. ಪುಣ್ ಹರ್‌ಎಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಹ್ಯಾ ಕತೆಂತ್ ಕಿತೆಂ ನ್ಹಂಯ್ ಏಕ್ ಕತೆಂ ನವೆಸೊಂವ್ ದಿಸ್ತಾಚ್.

ಘಾಟಾಚ್ಯಾ ವರ್‍ಲ್ಯಾನಿಂತ್ ಸುರು ಜಾಂವ್ಚಿ ಹಿ ಕತಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ಣೆಚ್ ಹಾಳ್ಯಾಚೆರ್ ಘಾಟ್ ಚಡಯ್ತಾ, ದೆಂವಯ್ತಾ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಭೊಂವ್ಡಾಯ್ತಾ, ಪನ್ನಾಸ್-ಸಾಟ್ ವರ್‍ಸಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾ. ಹಿ ಪಿಂತ್ರಾವಳ್ ಇತ್ಲಿ ಸ್ಪಶ್ಟ್ ಆಸಾಕೀ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಕ್ ಅಪುರ್ಬಾಯೆನ್ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊ ಜಾವ್ನ್ ಹೆಂ ಲಿಕ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಭೊಗ್ತಾ.

ಘಾಟಾ ಥಾವ್ನ್ ಮಂಗ್ಳುರಾ ಮದ್ಲಿ ಉತ್ರಾಂಕ್ ತೊ ಕಸೊ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾ ಪಳೆಯಾ— "ಆಚ್ ಮನಿಸ್ ಶಿಕೊ ಜಾಲಾ ಆನಿ ಜೊಡುಂಕ್ ಶಿಕ್ಲಾ. ದೆಕುನ್ ಕೊಡ್ಯಾಳ್ಚಿ ಸಕಾಳಿಂಚಿ ಜಿವಿ ಮಾಸ್ಳಿ ಲಿಗಾಡ್ ಪೊನ್ಪಾರಾಂ ಘಾಟಾರ್ ಕತ್ಯೆಂತ್ ಪಡ್ತಾ. ಕಾರಾಣ್, ವಾಹನಾಂ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ರಾತ್-ದೀಸ್ ಘಾಟಾಚ್ಯಾ ವಾಟಾಂನಿ ಲೊರಿಯೊ ಆನಿ ಕಾರಾಂ ಧಾಂವ್ತಾತ್. ತಶೆಂ ಜಾಲ್ಯಾನ್, ರಾತಿಂ ಯೆಣೊ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಗರ್ಬೆಸ್ತ್ ಸ್ತ್ರಿಯೆಕ್ ಸಕಾಳಿಂ ಕೊಡ್ಯಾಳ್ ಯೇವ್ನ್ ಬಾಳಾಂತ್ ಜಾವ್ಕ್ ಕಸಲಿಚ್ ಹರ್‍ಕತ್ ನಾ."

ಪನ್ನಾಸ್-ಸಾಟ್ ವರ್‍ಸಾಂ ಆದ್ಲೆಂ ಜಗೆಂ ದೋಳ್ಯಾನ್ ಸೊಂಪ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಲ್ಯಾಂನಿ ತೊ ಅಶೆಂ ವಿವರಾಯ್ತಾ—"ಸತ್ರಿ ಶಿಂಪ್ ಆನಿ ಭಾವಾರ್ತಿ ಮನಿಸ್ ತ್ಯಾಕಾಳಾಚೊ ದೆಕುನ್ ಸಾಂ ಬಸ್ತ್ಯಾಂವ್‌ಚ್ ಪಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಸರ್‍ವಾಂಚೆ ಪಿಡೆಶಿಡೆಂತ್."

ತವಳ್‌ಚ್ಯಾ ತೆಂಪಾರ್ ಕಸೊ ಏಕ್ ಪತ್ರಿ ಘರಾಂತ್ಲೊ ರಾಯ್ ವರ್‍ತತಾಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊ ಕಶೆಂ ದಾಕಯ್ತಾ ಪಳೆಯಾ: "ತೆಲಿಸಾಬಾನ್ ಅಪೇಕ್ಶಿಲ್ಲೆಂ ಘಡಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ತೊ ಪತ್ರಿಣಿಚಿಂ ಕಾನ್ಸ್ಲಾಂ ಸುಜಾಂವ್ಕ್ಯಿ ಪಾಟಿಂ ಸರಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಲೆತ್ರಿಬಾಯ್ ಮುಖಾವ್ನ್ ಜಾಲಿ."

ಹ್ಯಾ ಕತೆಚೊ ನಾಯಕ್ ಕಿತ್ಲೊ ಆನಿ ಪೊಸೊ, ಜೊಮ್ಮ್ಯಾ. ತಾಚೆಂ ಖರೆಂ ನಾಂವ್ ಜೆಜ್ಸಿ. ಪುಣ್ ಹೆಂ ಲೇಕಕ್ ಆನಿ ವಾಚ್ಪಿ ಮಾತ್ ಜಾಣಾಂತ್ ಶಿವಾಯ್ ಕತಾ ವಾಳ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂತ್ಲಿಂ ಕೋಣ್‌ಚ್ ನೆಣಾಂತ್. ಜೆಜ್ಸಿಚ್ಯಾ ಕುಡಿಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಚೆಂ ಕ್ರಮೇಣ್ ವರ್ಣನ್ ಕರ್‍ತಾಂ ಕರ್‍ತಾಂ ಲೇಕಕ್ ಹೃದಯ್‌ಸ್ಪರ್ಶಿ ರಿತಿರ್, ದಯ್ಳ್ಯಾಕ್ ರಿತಿರ್ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಅಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ತಿಕಾ ಅಪ್ಣಾರ್ನ್ ಜಿವಿಕ್ ವಾಪರ್‍ಸಾಂ ದಾಕವ್ನ್ ದಿತಾ. ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ

ಲೇಕಕ್....... "ದೆಕುನ್ ತಾಕಾ (ಬೆಜ್ಮಿಕ್, ಬೊಮ್ಮಾಕ್) ಪಳೆತಾನಾ ಮಾಪ್ಯಾಕ್ ಏಕ್ ಮೊಫ್ಳಿ ಸುಂಬ್ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಜಡ್ ಜಾತಾಲೆಂ ಆನಿ ಮೊಗೊರ್ಲ್ಯಾಕ್ ಪೊಫ್ಳಿ ಭಾರಾದೀಕ್ ದಿಸ್ತಾಲಿ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಬೆಜ್ಮಿ ವ್ಹಾವಯ್ತಾ! ತಾಕಾ ಕೂಲ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನಾ......."

ಹಿ ಕತಾ ಬೆಜ್ಮಿಚ್ಯಾ ಸಾಕ್ರಿಫಿಸಾಂತ್ ಆಕೇರ್ ಜಾತಾನಾ ತ್ಯಾ ದಿಸಾ ಸಗ್ಳೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ ರಡ್ಲೆಂ, ಮ್ಹಣ್ತಾ ಲೇಕಕ್. "ಬೊಮ್ಮಾಕ್ ಮಾತಿಯೆಂತ್ ನಿಕೆಪಿತಾನಾ—ತಾಕಾ ಧೊಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ, ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಖೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂಥಾವ್ನ್ ದುಕಾಂಚ್ಯೊ ಝುರಿ ದೆಂವ್ತಾಲ್ಯೊ....... ವ್ಹಯ್, ಬೊಮ್ಮಾ ಸಮೆಸ್ತಾಂಚೊ ದೆಕುನ್ ಸಮೆಸ್ತ್ ತಾಕಾ ರಡ್ಲೆ....... ಸಮೆಸ್ತಾಂಚ್ಯಾ ತೀನ್ ಚಿಮ್ಟಿ ಮಾತಿಯೆನ್‌ಚ್ ಫೊಂಡ್ ತಾಚೊ ಭರ್‍ಲೊ."

ದುಸ್ರಿ ದೇಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂವ್ ದೆ। ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ ಘೆತಾಂ. ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಚಿತ್ರಾಂಚೆಂ, ಪಿಂತುರಾಂಚೆಂ ತುಪೆಂಚ್ ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್. 1950-ಂತ್ ಪ್ರಕಟ್ ಜಾಲ್ಲಿ ತಾಚಿ ನವಾಲ್ ಕತಾ 'ಆಂಜೆಲ್' ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ಲಿ ಪ್ರತಮ್ ಕಾದಂಬರಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಕಾರಣಾಕ್ ಮಾತ್ ನ್ಹಂಯ್ ಪುಣ್ ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಸೊಬಾಯೆಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಅದ್ಯಯನಾಕ್ ಅರ್ಹ್.

ಹಜಾರೊಂ ಮಯ್ಲಾಂ ಪಯ್ಸ್ ಚಾಲು ಜಾಲ್ಲೆಂ ದುಸ್ರೆಂ ಮಹಾ ಝುಜ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಕ್ 'ಹಾಡ್ನ್', ರೊಫಿ, ಆಂಜೆಲ್, ರೊಜ್ ಬಾಯ್, ನೊರ್ಬ್‌ಟಾಬ್ ಆನಿ ಶೆಣಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ಪಾತ್ರಾಂಕ್ ವಿವಿದ್ ಸನ್ನಿವೆಶಾಂನಿ ಮಿಸ್ಳಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಕಾದಂಬರಿ ರುತಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿ ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್‌ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ದಿಲ್ಲಿಂ ತಿಂ ಸದಾಂಕಾಳ್ ಜಿವಿಂಚ್ ಉರ್ತೆಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಪಿಂತುರಾಂಕ್ ಏಂಚ್ಣಾರ್ ಥೊಡೆ ದಾಕ್ಲೆ ಹಾಂವ್ ದಿತಾಂ—

ಆಪ್ಣೆಂ ಸುನ್ ಕರುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಸೊದ್ಚ್ಯಾ ಚಲಿಯೆಚೆರ್ (ಆಂಜೆಲ್) ರೋಜ್ ಬಾಯೆನ್ ದೊಳೊ ದವರ್‌ಲ್ಲಿ ರೀತ್ ಲೇಕಕ್ ಹ್ಯಾ ಪರಿಂ ವಿವರಿತಾ, "ಹರ್‌ಏಕ್ ಆಯ್ತಾರಾ ಮಿಸಾಕ್ ಗೆಲ್ಲೆಕಡೆ ಆಲ್ತಾರಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಿ ಎಕಾ ಆಂಕ್ವಾರ್ ಚಲಿಯೆಚೆರ್ ದೊಳೊ ದವರ್ನ್ ತಿಚೆಂ ಚಾಲ್ ಚಮ್ಯಾಣ್ ಪಾರ್ಕುನ್‌ಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ........"

ತೆಚ್‌ಪರಿಂ ತಿಚೊ ಪೂತ್ ರೊಫಿ ಹೆಚ್ ಚಲಿಯೆಚೆರ್ ದೀಶ್ಟ್ ದವರ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ".........ಆಯ್ತಾರಾ ಸಾಂಜೆಚೆಂ ದೋನ್‌ಯಿ ಸೊಡೆಲಿಟೆಂನಿ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ಮಾಗ್ನಿಂ, ಗಿತಾಂ ಆನಿ ಗಾಯಾನಾಂ ಗಾವ್ನ್ ಮರಿಯೆಕ್ ಹರ್ಸುನ್ ವೆತಾನಾ ರೊಫಿನ್ ಏಕ್ ದೊಳೊ ವಾಟೆಕ್ ಆನಿ ದುಸ್ರೊ ತಿಚೆರ್ ದವರ್‌ಲ್ಲೊ........."

ಆಂಜೆಲಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಹ್ಯಾಪರಿಂ ಆಸಾ. "ಪಾವ್ಲ್ ಪರ್ಬುಕ್ (ಬಾಪುಯ್) ತೆಗಿ ಚಲಿಯೊ ಆಸಾತ್ ಆಪುಟ್ ಚಿತ್ರಾಬರಿ! ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಚಲೊ

ಲೆಗುನ್ ತಾಂಕಾಂ ಏಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಪಳೆಯ್ತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ದೊತಿವಿಣೆ ಚೊಂಪ್ ಮಾರ್ನ್ ವರತ್!"

ದುಸ್ರೆಂ ಮಹಾ ಝುಜ್ ಸುರು ಜಾವ್ನ್ ತೆಂ ವಿಸ್ತರ್ತಾನಾ ಕಶ್ಶಿ ತರಿ ಸದಾಂನಿತ್‌ಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಹ್ಯಾಪರಿಂ ವಿವರಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾ. "........ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಾಚ್ಯಾ ಗಡಿಂ ಭಾಯ್ರ್ ಸಬಾರ್ ಹಜಾರ್ ಮಯ್ಲಾಂ ಪಯ್ಸ್ ತೆಂ ಝುಜ್ ಚಲ್ತಾಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ತ್ಯಾ ಅಸಮಾದಾನೆಚೊ ವೊಸೊ, ಪಾಯಾರ್ ಖಂಚ್‌ಲ್ಲೆಂ ವೀಕ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಆಂಗಾಕ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲೆಬರಿ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಪಿಸ್ಾರ್ಲ್ಲೊ........."

ರೋಷಿ ತಾಚ್ಯಾಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರೊನ್ ವೆತಾನಾ ಕಸಲಿಂಚ್ ಅಕ್ಟೀತ್ ಘಡಿತಾಂ (Dramatics) ಉಬಿಂ ಕರಿನಾಸ್ತಾನಾ ಆಪಯ್ಕ್ ಆನಿ ಪತಿಣೆರ್ ಆದೇವ್ಸ್ ಮಾಗ್ಟಾಂ ಹೆಂ ದೃಶ್ಯ್ ಪಾಚ್ಯಾಂ, "........ಮ್ಹಾಕಾ ವೇಳ್ ಜಾಲೊ....... ಹಾಂವ್ ವೆತಾಂ......ಪೋಗ್ ಆಸೊಂದಿ ಆಂಚೆಲ್......" ಇತ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ನಿಮಾಣೆಂ ಪೊಗಾಚಿ ಏಕ್ ದೀಶ್ಟ್ ತಿಚ್ಯಾ ಚಂದ್ರಾ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ಮುಕಾಮಳಾರ್ ಘುಂವ್ಡಾಯ್ಲಿ ಆನಿ ತಿಚ್ಯಾ ಖಾಂದ್ಯಾರ್ ಧರ್ನ್ ಆಪ್ಸುಕೊ ಹುಸ್ಕ್ಲೊ......"

ಪಯ್ಲೆ ಪಾವ್ಟಿಂ ರೋಷಿನ್ ಪಯ್ಸೆ ಧಾಡ್ತಾನಾ, "........ಎಕಾ ಗಾಂಟಿಕ್ 75 ರುಪಯ್ ಪೆದ್ರ್ಯಾನ್ ಹಾಡ್ನ್ ಆಂಚೆಲಾಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ದಿತಾನಾ ಆನಿ ತಿಣೆ ತೆ ವ್ಹರ್ನ್ ರೋಜ್ ಬಾಯೆಚ್ಯಾ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಹಾತಾಂಚೆರ್ ಒಪ್ತಾನಾ, ಮೊಳ್ಬಾರ್‌ಥಾವ್ನ್ 'ಮಾನ್ನಾ' ಪಡ್‌ಲ್ಯಾ, ಪೆಳಾರ್ ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ಲೊಕಾಕ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲೊ ಉಲ್ಲಾಸ್ ತಾಂಕಾಂ ಭೊಗ್ಲೊ........"

ನಯ್‌ಸರ್ಗಿಕತೆಚೆಂ ಪರ್ದ್ಯಾನ್ ಕಥ್ಯಾಂತ್ ಆಲ್ಯಾರಿಸಾಕ್ ಉತ್ರಾಂಚಿ ಕಾಂಯ್ ಸುಕಿದಾಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ. ಹೆಂ ಪಾಹಾ, "ದೀಸ್ ಸಾಂಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಯಾನ್ ಅಸ್ತಮೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಸುರ್ಯಾಚಿಂ ಆಖ್ರಿಂ ಕಿರ್ಣಾಂ ರೋಜ್‌ಬಾಯ್ ನಿದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕುಶಿಚ್ಯಾ ಪೊಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ತಟ್ಯೆಚ್ಯಾ ಧೊಂಪ್ಯಾಂನಿ ಭಾಂಗಾರಾಚೆ ಬಾರಿಕ್ ಬಾರಿಕ್ ಸರಳ್‌ಶೆ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ತಾಲಿಂ." ಓ ಏಕ್ ದೆಕ್ಷಿ, ಏಕ್ ಪಿಂತುರ್, ರಿಣಾಂತ್ ಪಡೊನ್ ದೆದೆಸ್ಕಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ರೋಜ್ ಬಾಯ್ ಆಪ್ಲೆ ಮತಿಂತ್ ಕಶೆಂ ಉತ್ರಾಯ್ತಾ ಪಳೆಯಾ, "ಆತ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲೆಕಡೆಪಾವ್ನ್ ರೋಜ್ ಬಾಯೆನ್ ತಿಂ ಪಳೆಲಿಂ ಆಸ ತಾಂಚೆಪಯ್ಕಿ ನೀಜ್ ಜಾವ್ನ್ ಏಕ್ ಪೂರ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ಸರಳ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್—ಆಪುಣ್ ತೊ ಘೆವ್ನ್ ಭಾಂಗಾರಾಕ್ ಲಬ್ತಾಲ್ಯಾ ತಿಚ್ಯಾ ರಿಣ್ಯಾರ್ಯಾಂಕ್ ಎಕೆರ್‌ಚ್ ಕುಡ್ಕೊ ಕಾತರ್ನ್ ದಿವ್ನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಬಾಂದ್ಪಾಸಾಂತ್ಲೆಂ ಸುಟೊನ್ ಸುಶೆಗಾತ್ ಜಿಯೆತಿಂ ಮ್ಹಣ್ ತಿಣೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಲೆಂ."

ಆನ್ಯೇಕ್ ದಾಕ್ಲೊ ಘೆಯ್ಯಾಂ, "ಕದೆಲಾ ಪಯ್ಲೊ ಉಬ್‌ಲ್ಲೊ ಧನಿ ಸಿಗ್ರೆಟ್ ಪೊಡಿತ್

ಜನೆಲಾಲಾಗಿಂ ವಚುನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಹಿತ್ಲಾಕ್ ದೀಶ್ಟ್ ಘಾಲ್ನ್ ಉಬೊ ರಾವ್ಲೊ. ಹಿತ್ಲಾಂತ್ ನಿಕ್ಕುನ್ ಕೃಶಿ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ಭೆಂಡಾಂಚ್ಯೊ ರೋಂಪಿಯೊ ಆನಿ ತಾಂಚೆರ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯೊ ಕಾಂಪಿಣ್ಯೊ ಉದಾರ್‍ಯೊ ಖೊವಯಿಲ್ಲ್ಯಾಬರಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಫುಲಾಂಚೆರ್ ತಾಚಿ ದೀಶ್ಟ್ ರಾಖ್ಲಿ. ಆನ್ಯೇಕಾ ಘುಡಿಯೆನ್ ದೋನ್ ಸೊಬಿತ್ ಪಿಸೊಳ್ಯಾಂಚಿಂ ಜೊಡಿಂ ಉಬೊನ್ ಯೆವ್ನ್ ತ್ಯಾ ಫುಲಾಂಕ್ ಉಮೆ ದೀವ್ನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಲಿಂ......."

ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ಏಕ್ ಕಿಸರ್ ಮಾತ್. ಪನ್ನಾಸ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ತಾಣೆ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ ಹಿ ಕೃಶಿ ಹೆರ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ತಾತಾಂಚ್ಯಾ ತಾಂಕಿ ಪರ್ಮಾಣೆ ಮುಂದರಿಲ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿಂ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಂವ್ ವಿಂಚ್ತಾಂ:

ಸಾಹಿತಾಚೊ ಸಂಸಾರ್ ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಮಾತ್ ಸೀಮಿತ್ ನ್ಹಂಯ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಮಾಂದ್ತಾತ್ ತರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಲೇಕಕಿಂಚೊ ತತ್ವಾರ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಆಜೂನ್‌ಯಿ ಸವಾಲ್‌ಚ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾಂ. ಸ್ತ್ರೀ, ದಾದ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾಸಮ್ ಜಾವ್ನೆತ್ ಪುಣ್ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ವಿವಿದಾಯ್ ಯೇಜೆ ತರ್ ಲೇಕಕಿ ಆಸ್ಚ್ಯೊ ಅವಶ್ಯ್. ಹಾಂವೆಂ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಸಬಬ್ ಆಸಾತ್. ದಾದ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಮಾಸಮ್ ತರಿ ಕುಡಿಂತ್ ಆನಿ ಮಾನಸಿಕ್ ರಿತಿರ್ ತಿ ವಿಬಿನ್ನ್. ಹಾಕಾ ಲಾಗೊನ್ ತಿಚೆ ಮತಿಂತ್ ಉದೆಂವ್ಚಿಂ ಪಿಂತುರಾಂಯಿ ವೆಗ್ಳ್ಯಾಚ್ ರಂಗ್ ರಂಗಾಂಚಿಂ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಗಿರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ಯೆಂವ್ಚಿ ಸಹಜ್.

ಹೊ ಮುದ್ದೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಿಕಾಳ್ (Prolific) ಕಾದಂಬರಿಯೆಂ ಮಾರಿಪಾತ್ ಆಯ್ರಿನ್ ಪಿಂಟೊ (ಆತಾಂ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್) ಹಿಣೆ ದಾಕವ್ನ್ ದಿಲಾಂ. ತಿಚ್ಯಾ ನವಾಲ್ ಕತೆಂ ಪಯ್ಕಿ 'ಮ್ಹಜೆಂ ಅಂತಸ್ಕರ್ನ್ ವಿಸರ್ಚೆಂ ನಾ' ಹಿ ಹಾಂವೆಂ ವಿಂಚ್ಲ್ಯಾ.

1965-ಂತ್ ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯಾ 'ಝುಲೊ' ಪಂದ್ರಾಳ್ಯಾರ್ ಸಾಂಕ್ಳೆ ಕ್ರಮಾರ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಹಿ ಕತಾ 'ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರಕಾಶನಾ'ನ್ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ 1989-90ಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ಲ್ಯಾ. ಎಕಾಚ್ ಬಸ್ಕೆಂತ್ ವಾಚುನ್ ಕಾಡ್ಚೆ ತಿತ್ಲಿ ಮಟ್ವಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ನ್ಹಂಯ್. 364 ಪಾನಾಂಚಿಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚುನ್ ಕಾಡ್ತಾನಾ ಸಂಪಾದಕ್ ದೊ. ವಿಲಿಯಮ್ ದಸಿಲ್ವಾ ಹಾಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಖರಿಂ ದಿಸ್ತಾತ್. ತೊ ಮ್ಹಣ್ತಾ 'ಮ್ಹಜೆಂ ಅಂತಸ್ಕರ್ನ್ ವಿಸರ್ಚೆಂ ನಾ' ಸುಂದರ್ ನವಲ್ ಕಾಣಿ, ಫಾರಿಕ್ಪಣಾಕ್ ಮೊಗಾನ್ ಜಿಕುನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ. ಮೊವಾಳ್ ಮೊಗಾ ಮೊಳೊ ಆನಿ ಫಾರಿಕ್ಪಣಾ ಸಳ್‌ಸಳೊ ಘುಶ್ಪತಾನಾ ಗರೀಬ್ ಆನಿ ಗಿರೇಸ್ತ್, ಗಾಂವ್, ಶ್ಹೆರ್ ಆನಿ ಕಾಫಿಯೆ ತೋಟಾಂ, ಕುಟ್ಮಾಂ ಆನಿ ಮನ್ಶಾಂ, ಜಾಗೆ ಆನಿ ಕಾಳ್ ಸಗ್ಳಿಂ ಘುಶ್ಪಾತಾತ್, ರೆವೊಡ್ತಾತ್ ಆನಿ ಕಾಂಯ್‌ಸರ್ತಾ ಆನಿ ಥೊಡೆಂ ಕಾಂಯ್ ಉರ್ತಾ."

ಸರ್ಲ್ಲೆಂ ಆಮಿ ಸೊಡ್ಡ್ಯಾಂ ಆನಿ ಉರ್ಲ್ಲೆಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಸನ್ನಿವೆಶಾಂ ಸಂದಾನ್ ಸಂದ್ ಸುಂದರ್ ರಿತಿರ್ ವಿಸ್ಕಳಾಂವ್ಚಿ ಲೇಕಕಿಚಿ ಶಾತಿ ಆನಿ ತಾಂಕ್ ಉಟೊನ್ ದಿಸ್ತಾ. ಕತಾ ವಸ್ತ್, ಅದಿಕೃತ್ ಜಾವ್ನ್ ಮೊಗಾಚಿ ಆನಿ ಲೇಕಕಿನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕೊಲೆಜ್ ಶಿಕಪ್ ಜಾಲ್ಯಾ ಪಾಟಾಪಾಟ್ ಲಿಶ್ಲ್ಲಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ತ್ಯಾಪ್ರಾಯೆಚ್ಯಾ ಚಲಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲಿಂ ರಂಗ್‌ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ ಇತ್ಲ್ಯಾ ಸ್ಪಶ್ಟತೇನ್ ವಾಚ್ಯಾಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಹಾಡ್ತಾಕೀ, ದಾದ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಳ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಆಸಾ. ಥೊಡ್ಯಾ ಸನ್ನಿವೆಶಾಂಚೆ ದಾಕ್ಲೆ ಆಮಿ ಘೆಂವ್ಯೆ ತರ್—

ಭಾವ್ ಆನಿ ಭಯ್ನಿ ಮದ್ಲಿ ಚೇಡ್‌ಬ್ಯಾಡ್ ಲೇಕಕಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಅವಲವೀತ್ ಸಂಬಾಶಣಾಂತ್ ದಾಕಯ್ತಾ:

"ತಕ್ಲಿ ಫಟ್ತಾಗಿ ಸಾಯ್ಬ್ಯಾರ್! ಕೊಣಾಕ್ ಚಿಂತುನ್ ಬಸ್ಲಾಯ್?" ಸ್ಟೇನಿ ಸರ್ಶಿನ್ ವಚೊನ್ ಹಾಸೊನ್ ವಿಚಾರ್ಲೆಂ ಮರಿಯಾನ್.

"ತುಕಾ ಮಾಡ್ನುಲ್ಯಾಕ್ ಖಂಯ್ಸೊ ನವ್ರೊ ಸೊದ್ನೊಗಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತುನ್ ಚಿಂತುನ್ ತಕ್ಲಿ ಫಡಾಫಡ್ ಉಬ್ಬಲ್ಯಾ ಮ್ಹಾಕಾ." ಭಯ್ನಿಚೆಂ ಹಾಸ್ತೆಂ ತೊಂಡ್ ಪಳೆವ್ನ್ ತರೀ ಫಡಾಫಡ್ ಪಯ್ಸ್ ಸರ್ಲಿ ತಾಚಿ.

ಫುಡೆಂ ತಾಕಾ ಚಿಡಾವ್ನ್ ಭಯ್ನ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ, "ಸ್ಟೆನ್ಯಾಬ್, ತುಂ ಚೆಡುಂ ಜಾಲ್ಲೊಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ರಾಗ್ ಆಯಿಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತಾಂಬ್ಡೊ ಜಾವ್ನ್ ಕಿತ್ಲೊ ಸೊಬಿತ್ ದಿಸ್ತಾಯ್!" ಸ್ಟೆನಿಕ್ ರಾಗ್ ಯೆತಾನಾ ತಮಾಸೊ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮರಿಯಾಕ್ ಮಜಾ ಜಾತಾಲಿ. ತಾಚೆ ಮಾರ್ ಖಾಂವ್ಕ್‌ಯಿ ತೆಂ ತಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಿತ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಯ್ನಿಕ್ ಭೊಗ್ಸುಂಕ್ ತಯಾರ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಸ್ಟೇನಿ, ಧಾವೊಂಕ್ ತಯಾರಿ ಕರ್ಚೆ ಭಯ್ನಿಚೆ ಲಾಂಬ್ ಪಾಂತಿಯೆಕ್ ಘುಟ್ ಧರ್ಲೆಂ ತಾಣೆ.

"ಚುಕ್‌ಲ್ಯಾಂಕ್ ಭೊಗ್ಸಿ" ಆಪ್ಲೆ ಹಾತ್ ಜೋಡ್ನ್ ನಾಟಕೀಯ್ ರಿತಿನ್ ಮ್ಹಣಾಲೆಂ ಮರಿಯಾ.

"ಹಾಂವೆಂ ಭೊಗ್ಸುಂಚಿ ರೀತ್ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾಯ್‌ವೆ?"

ಸ್ಟೆನಿಚೆ ದೋನ್ ಗುಮ್ಸೆ ಮರಿಯಾಚೆ ಪಾಟಿರ್ ಬಸ್ಲೆ.

"ಮಾಂ, ಸ್ಟೆನ್ಯಾಬ್ ಮಾರ್ತಾ!" ಮರಿಯಾಚಿ ಜೊಬ್ ಜಾಲಿ. ಸಿಸಿಲ್ (ಆವಯ್) ಭಾಯ್ರ್ ಆಯ್ಲಿ.

"ತುಮ್ಯಾಂ ಜೂದ್ ಕೆದಾಳಾ ಯೆಂವ್ಚಗಿ! ಯೆದಿಂ ವ್ಹಡ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ......."

ಆಪ್ಯಾರ್‌ಚ್ ಬುದ್ವಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಚ್ಯಾಂಕ್ ಹೆಂ ಸನ್ನಿವೆಶ್ ಕಾಂಯ್ Silly ದಿಸತ್. ಪುಣ್ ಬಾರಿಕ್ಸಾಣೆನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ಲೇಕಕಿನ್ ದಾಕಯಿಲ್ಯಾ

ಹ್ಯಾ ಪಿಂತುರಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ಸ್ ಆಯ್ಸ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆಸಾ. ಆಪ್ಲೆ ಮತಿಂತ್ ಹ್ಯಾ ಸನ್ನಿವೆಶಾಚೆಂ ಪಿಂತುರ್ ಉಬ್ಜವ್ನ್, ತ್ಯಾ ಪಿಂತುರಾಂತ್ ಆಪುಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಖುದ್ ಘುಸೊನ್ ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲಿಕ್ಲಿ ಹಾತಿಂ ಘೆಂವ್ಚೆಂ ಹುನ್ನಾರ್ ಲೇಕಕಿನ್ ಬರ್‍ಯಾನ್ ವಾಪರ್‍ಲ್ಯಾಂ.

ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾನಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಕಾಡ್ತಾನಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಗಂಬೀರ್ ಜಿನೊಸ್ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯೊ ಸಹಜ್. ಪುಣ್ ವಿಜೆಪಿಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಆಸ್ಚಿಂ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂ ತಾಚ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾ ಸಕ್ತೆಚಿ ಮೊವ್ಸಾಣ್ ಆನಿ ಗಿರೆಸ್ತ್‌ಕಾಯ್ ದಾಕಯ್ತಾತ್. ತಾಚ್ಯಾ 'ಮೊಗಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಶಿಕಯ್' ಕಾದಂಬರಿಯೆಂತ್ಲೆ ದಾಕ್ಲೆ ವಿಂಚ್ಲ್ಯಾತ್. ಪಯ್ಲೊ ದಾಕ್ಲೊ ಹಾಂವೆಂ ಖಾಸ್ ಕರುನ್ ವಿಂಚ್ಲಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಮ್ಚೆ ಚಡ್‌ಶೆ ಲೇಕಕ್ ಚಲಿಯೆಚೆಂ/ಸ್ತ್ರಿಯೆಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕರ್‍ಚ್ಯಾಂತ್, ದಾಕ್ಯೆಣೆಕ್ ಲಾಗೊನ್ ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಅಬಾವಾಕ್ ಲಾಗೊನ್, ಸಲ್ವತಾತ್. ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಡಿಯೆಂಚೆಂ, ಆಂಗ್ಲ್ಯಾ, ವಯ್ಲ್ಯಾ ಫುಲಾಂಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕರ್‍ತಾತ್, ತಾಂಕಾಂ ಚಂದ್ರ್-ಸುರ್‌ಯಾಂಕ್, ಕಳೆ-ಮೊಗ್ರ್ಯಾಂಕ್, ಸಾಳ್ಯಾಂ-ಗುಲೊಬಾಂಕ್ ಸರ್ ಕರ್‍ತಾತ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪುಣ್ ವಿಂಚೊನ್ ಫುಲೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ತರ್‍ನಾಟ್ಪಣಾಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕಶೆಂ ಕೆಲಾಂ ಪಳೆಯಾ—

"ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ತೆ ಯವತಿ ಥಂಯ್ ದೋನ್ ವಿಶಯ್ ವರ್‍ತ್ಯಾ ಬಳಾನ್ ಪಾಳಾಂ ಘೆತಾಲೆ. ಪಯ್ಲೆಂ, ಸಂಯ್ಬಿಕ್ ಸೊಬಾಯೆಚೆಂ ಹೆಂ ಭುರ್ಗೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ಮಾನಸಿಕ್ ಉಂಚಾಯೆ ತೆಕಿತ್ ಕುಡಿಸ್‌ಯಿ ಫುಲ್ತಾಲೆಂ, ಆದುನಿಕ್ ಫೆಶನಾಂಚೆ ಕಸಲೆಚ್ ಧಿಗೆ ನಾಸ್ತಾಂ, ಮಾಗ್ ವೊಳ್ಪಿ ಲೊರ್‍ಸಾಮಾಚೆಂ ಹೆಂ ಚೆಡುಂ, ಕುಡಿಸ್ ಪಾಕ್ಳ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪಿಲಾಂಕ್ ಲಜ್ ಕರಿಸಾರ್‍ಯ್ಯಾ ಜಿಸ್ಸಾರ್ ಪಾಕೈತಾಲೆಂ-ಪಾಕ್ಯೆಲೆಂ. ದ್ರುಶ್ಟೆನ್ ಆಪುಟ್ ಸ್ತ್ರೀ ಮ್ಹಣ್ ಒಳ್ಕಾಸಾರ್ಕೆಂ ತಾಚೆ ಹರ್ ವಿಶ್ವೆ ರಚ್ನಾರಾಚಿ ಕಲಾ ಪ್ರವೀಣತಾ ಪಾಚಾರ್‍ತಾಲೆ. ತಾಪ್‌ಲ್ಯಾ ಫೊಟಾರ್ ತಿತ್ಲೆಂ ಸುದ್ಸುಡೀತ್, ಪುದ್ಸುಡೀತ್ ಆನಿ ಆಕರ್‍ಶಿಕ್ ಚೆಡುಂ ಆಸ್ಯೆತ್‌ಮ್ಹಣ್ ಕೋಣಾಯ್ಕಿ ಪಾತ್ಯೆಂವ್ಕ್ ಕಶ್ಟ ಮಾರ್‍ಚ್ಯಾ ಜಿಸ್ಸಾರ್ ಫೆಲ್ಸಿತಾ ಫುಲ್ಲೆಂ."

ನ್ಹಂಯ್‌ಗಿ ಹೊ ಏಕ್ ಸುದ್ಧ್ ದಾಕ್ಲೊ ಲೇಕಕಾಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ಲ್ಯಾ ರಂಗ್ ರಂಗಾಳ್ ಪಿಂತುರಾಂಚೊ?

ಹೆಚ್ ಚಲಿಯೆಚಿ ಮಾನಸಿಕತಾ ವಿಜೆಪಿ ಆನಿ ವರ್ಣಿತಾ, "ಜಸೊ ತೆ ಚಲಿಯೆ ಥಂಯ್—ದೆಕ್ತೆಲ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂಚೆಂ ಆಗ್ರುಂ ಲೆಗನ್ ಕರ್‍ನಾ ಸಾರ್‍ಕೊ ಸೊಬಾಯೆ ಚಂದ್ರ್ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪ್ರಕಾಸ್ತಾಲೊ, ತಸೊಚ್ ತಾಚೆ ನೆಂಟೆ-ಜಾಂಟೆ ಮತಿಂತ್ ಏಕ್ ವಿದ್ರೂಪ್ ಠರಾವಾಚೊ ಕಿಡೊ ಜಲ್ಮ್ ಘೆತಾಲೊ. ಭುರ್ಗೆಂ ಬರೆಂ ಮಾಣ್ಸುಗೆಚೆಂ ಆನಿ ಶೆಗುಣಾಂಚೆಂ ದೆಕುನ್ ತಾಚೆ ಮತಿಂತ್ ಉಬ್ಜಾಲೆಂ ಏಕ್ ವಿಶೇಸ್ ಅಬಿಪ್ರಾಯೆಚೆಂ

ಕೀಟ್—ನ್ಹಂಯ್ ಪಾತ್ಕ್ಯಾಚೆಂ ಆನಿ ವಾಯ್ಟ್ ವೊಡ್ಯಾಂಚೆಂ—ಬಗಾರ್, ಎರ್ಚ್ ಸಮ್ಹ್ಯಣೆಚೆಂ: ಮೋಗ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಕಾಜಾರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಯೆಮ್ಕ್ಯೊಂಡ್-ಯೆಮ್ಕ್ಯೊಂಡ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸಂಸಾರಿ ದಾಕ್ಲೊ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಘುರ್.”

ಹ್ಯಾಚ್ ಮಾನಸಿಕತೆಚೆಂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಂ, ಫೆಲ್ಸಿತಾಚಿ ಆವಯ್ ಆಟ್ವೆ ಪಾಖ್ಟಿಂ ಗರ್ಬೆಸ್ತ್ ಜಾತಾನಾ, ಕಸಲೆಂ ತೆಂ ಪಳೊವ್ಯಾಂ, “ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ದೆವಾನ್ (ಪೊರೊಡ್ ಕಾಡ್ತಾನಾ ಆವಯ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ) ಮ್ಹಜೆಥಂಯ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಫಳಾಕ್ ದಾನ್ ದಿಲಾಂ.ತುಕಾ ‘ಬಾಯೆ’ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಯ್ನ್ಯಾಂನಿ ಆ-ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಿಟ್ಯೊರ್ ಯೆತೆಲೆಂ.”

ಆವಯ್ಚಿಂ ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಫೆಲ್ಸಿತಾಚಿಂ ದಡಮಾಂ ಬೊಸ್ಲಿಂ. ಘಾಣ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಆಕ್ರೇಚ್ಯಾ ಚೆಂವ್ಣ್ಯಾಬರಿ ಆಂಗ್ ತಾಚೆಂ ಆವ್ಳೆಲೆಂ, ಪರತ್ ದುಸ್ರೆ ಘುಡಿಯೆ ಪಾಣ್ಸೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪಾಣ್ಯಾಳ್ಯಾಂಬರಿ ಘಾಮೆಲೆಂ. ಜಾಪ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ತೆಪ್ಕಿಲ್ಯಾ ಕುಡಾಕ್ ತೆಂ ಗೆಲೆಂ ಆನಿ ಆಮಂತ್ರಣ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ ದುಕಾಂ ಗಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ. ಹೆ ಘುಡಿಯೆ ತಾಚೆ ಥಂಯ್ ತಿ ದುಸ್ರಿ ಅಬಿಪ್ರಾಯ್ ಮುಸ್ಕ್ಯಾಚೆ ಕಣಸೆಬರಿ ಸಾಣ್ಸಾಲಿ: ದಾದ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ಲ್ಯೊ ಮನಿಸ್ ನ್ಹಂಯ್—ಮೊನ್ಹ್ಯಾತ್!

ಖಿಂಚೇಯ್ ಭಾಸ್ ಖಿಂಚಾಯಿ ಎಕಾ ಆಯಿನ್ಸ್ ಘುಡಿಯೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ತರಿ ತಿಚಿ ವಾಡಾವಳ್ ಸ್ಥಗಿತ್ ನ್ಹಂಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಮಿ ಪಳೆಲೆಂ, ಭಾಸೆಚಿ ತಾಂಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಆಸಾ ಆನಿ ವಾಡಾವಳ್ ತಿಚೊ ವಾಪರ್ ಕಿತ್ಲೊ ಜಾತಾ ತಿತ್ಲ್ಯಾರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಆಸಾ.

ಖಿಂಚಾಯಿ ಲೇಕಕಾನ್ ಆಪುಣ್ ಸಾಹಿತಿ ಜಾತೊಲೊಂ ಮ್ಹಣ್ ಲಿಕ್ಲಿ ಹಾತಿಂ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ತಾಣೆ ವಾಪ್ರುಂಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಭಾಸೆಚಿ ತಾಂಕ್ ಪಳೆಜೆ. ಹಿ ಮ್ಹಜಿ ಮಾಂಯ್ ಭಾಸ್ ಆನಿ ತಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಕೊಣೆಂಯಿ ಶಿಕಯ್ಚಿ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ದುರಂಕಾರಾನ್ ಪಾವ್ಲ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಬರ್ಪಾಂ, ಉಪ್ರಾಂತ್ ಲಿಕ್ಲಿ ಆನಿ ನಿಮಾಣೆಂ ಲೇಕಕ್ಚ್ ಮುಲ್ಯಾಕ್ ಪಡ್ಚೊ ಸಂಬವ್ ಆಸಾ. ಅಶೆಂ ಜಾಲಾಂ ಸಯ್ತ್.

ಅಶೆಂ ಜಾಯ್ನಾಶೆಂ ಲೇಕಕ್/ಸಾಹಿತಿ ಜಾಂವ್ಚಿ ಉರ್ಬಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ವಾಚ್ಲ್ಯಾಂ ತಿತ್ಲೆಂ ಪಾವಸಾ. ಆಮ್ಚೆಚ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂನಿ ಜಾಯ್ ತಿತ್ಲೆಂ ವಾಚಪ್ ಆಸಾ. ವಾಚಪ್ಚ್ ನ್ಹಂಯ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾತ್ರೀಕರಣಾಕ್ (Characterization) ಲಾಗೊನ್ ಹೆರಾಂ ಲಾಗಿಂ ಉಲಂವ್ಕ್, ಮಿಸ್ಳೊಂಕ್, ತರ್ಕ್ ಕರುಂಕ್ ಶಿಕಜೆ. ಮಟ್ಯಾನ್, ತಾಣೆ ಪಕ್ ಭ್ರಮರ್ ಜಾಯ್ಜೆ, ಪಿಸೊಳೆಂ ಜಾಯ್ಜೆ, ಜಿಣಿಯೆಚಿ ರೂಚ್ ಪಳೆಂವ್ಚೊ ರುಚ್‌ಪಿ ಜಾಯ್ಜೆ.

ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾ

●ಮಾವ್ರಿಸ್ ದೆಸಾ, ಶಾಂತಿಪುರ.

ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆ ದೆಗೆಚ್ಯಾ ದಾರಾಳ್ ಪ್ರಕೃತೆ ಸಂಪತ್ತೆನ್ ಭರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಭುಂಯ್ತ್‌ಲೆ ಗುಡೆ, ದೊಂಗೊರ್, ಬೇಟ್, ಬಯ್ಲ್, ರಾನಾಂ, ಮೊಳಿಂ, ಭಾತ್, ಧಾನಿ, ಮಾಡ್, ಮಾಡಿ, ಝುರಿ, ನ್ಹಂಯೊಂ, ಫುಲಾಂ, ಫಳಾಂ, ಜಾಯೊ, ಮೊಗ್ರಿಂ ಎಕಾ ಉತ್ರಾನ್ ಕಾನಾ-ಮನಾಕ್ ಫೆಸ್ತ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸೊಬಿತ್ ಪ್ರಕೃತೆಚ್ಯಾ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್, ದುಬ್ಳ್ಯೊ-ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಪ್ ಮತಿರ್ ಘೆನಾಸ್ತಾಂ ನಿತಳ್ ಜಿಣಿ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಪುನೆವಂತ್ ಪರಿಸರಾಚೊ ಫಳ್ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂಗಾಸರ್‌ಯಿ ಸಹಜ್‌ಪಣಿ ಧಾರಾಳ್ ಕವಿತೆಚೆಂ ಬೆಳೆಂ ಜಾಲಾಂ. ಪುಣ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರೀ ಸಂಯ್ಯ್ಯಾಕ್ ಕವಿತಾ ವರ್ಗನಾತ್ಲ್ಯಾನ್, ಕವಿಂಕ್ ಚಾರ್-ಚವ್ಗಾಂಚೊ ಮಾನ್ ಮೆಳನಾತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಕವಿತೆಚೆರ್ ವಿಚಾರ್-ವಿಮರ್ಶ್ಯೊ ಚಲನಾತ್ಲ್ಯಾನ್ ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆಚಿ ವಾಡಾವಳ್ ಬರಿ ಜಾಯ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಫಾವೊತ್ಯಾ ಮಾಪಾನ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ತಶೆಂಮ್ಹಣ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಜಿ ಕವಿತೆಚಿ ಉತ್ಪತ್ ಆಸಾ ತಿ ಅಲ್ಪಿ ನ್ಹಂಯ್. ಖಂಯ್ಚ್ಯಾಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾ ಬರಾಬರ್ ರಾಂವ್ಚೆ ತಸಲಿ. ದೆಕುನ್ ಹ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾ ಗಂದಾಚೊ ಪರ್ಮಳ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಮನಾಕ್ ಲಾಯಿತ್ ವೆತಾಂ. ತೊ ಪರ್ಮಳೊನ್ ಉರೊಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಆಶೆನ್.

ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ :

ಖಂಯ್ಚೆಯ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಸೊಧ್ತಾನಾ ತಿ ತ್ಯಾ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಲೋಕ್‌ವೇದಾಂತ್ ಮೆಳ್ಚೆಬರಿ ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್‌ಯಿ ಲೋಕ್‌ವೆದಾಂತ್ ಆಸ್ಚಿ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಲೋಕ್‌ವೇದ್ ಲೊಕಾಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ಲಿಂ ಘುಡಿತಾಂ, ಲೊಕಾಚೊ ಆಚಾರ್ ಆನಿ ತಾಂಚಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಹಾಚೆರ್ ಬರೊಚ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಘಾಲ್ತಾ. ಆನಿ ತ್ಯಾ ಉಜ್ವಾಡಾಂತ್ ಲೋಕ್‌ವೆದಾಂತ್ಲೆಂ ಕಾವ್ಯೆಂ ಪರ್ಜಳ್ತಾ.

ಪಾಸ್ಕೆಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ಭುಲಂವ್ಕ್, ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ನಿದಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಧಲಂವ್ಕ್, ಕಾಜಾರ್-ಸೊಭಾಣಾಂ ಸೊಬಂವ್ಕ್, ಸುಕಾಂತ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಉಬ್ಜಂವ್ಕ್ ದುಕಾಂತ್ ಭುಜಾವಣ್ ಲಾಬಂವ್ಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಣಾಂ, ವೊವಿಯಾಂ, ವೆರ್ಸಾಂನಿ ಕಾವ್ಯಾಚೊ ವಾಪರ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ.

ವೊವ್ಯೊ-ವೆರ್ಸಾಂನಿ ಕವಿತಾ :

ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಿಂತ್ ಬೋವ್ ಆದಿಂಥಾವ್ನ್ ಕಾಜಾರ್ ಸೊಭಾಣಾಂ ವೆಳಾರ್ ವೊವಿಯೊ-ವೇರ್ಸ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ರಿವಾಜ್ ದೆಂವ್ಪೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ. ರೋಸ್ ಲಾಯ್ತಾನಾ, ರೆಸ್ಪೆರಾಕ್ ವೆತಾನಾ, ಸಾಡೊ ನೆಸಯ್ತಾನಾ, ಸೊವ್ಯಾರ್ ಬಸ್ತಾನಾ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ವೊವ್ಯೊ-ವೇರ್ಸ್

ಕಾಜಾರಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಕ್ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕರ್ತಾತ್. ತಶೆಂಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆರ್ಯಿ. ದೆಕಿಕ್,

ಅ) ಮಣ್ಣ್ಯಾರ್ ಕಳೆಂ ಹಾತಾಂತ್ ವಾಳಿ,

ಚಂದ್ರಿಮಾಚಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್.

ಆ) ದೋನ್ ಶೆರ್ ಘಾಲ್ಚ್ಯಾಂ ಥಂಯ್ ತೀನ್ ಶೆರ್ ಘಾಲ್

ಭರ್ಲ್ಲೆಂ ಘುರ್ ಘಾಲ್ಯಾಂ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರ್.

ಇ) ವ್ಹೊರ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಪೊಂತಾಕ್ ಬಾಂದ್ಲಿ ಪಕ್ ರುವಿ

ಮಾಣ್ಕುಲಿ ಪ್ರೊತ್ತಿ ಮ್ಹಜಿ ಹೊಗ್ಡಾಯ್ಲಿ.

ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಣಾಂನಿ ಕವಿತಾ :

ಲೋಕ್‌ವೇದಾಂತ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಣ್ಯಾಂಕ್ ವರ್ತೊ ಮಾನ್ ಆಸಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಖೆಳಯ್ತಾನಾ, ನ್ಹಾಣಯ್ತಾನಾ, ನಿದಯ್ತಾನಾ ವಾಪರ್ಚ್ಯಾಂ ಗಾಣ್ಯಾಂನಿ ಉತ್ತಿಮ್ ಕಾವ್ಯೆಂ ನಿಶೆತಾ. ತ್ಯಾ ಗಾಣ್ಯಾಂಚೊ ನಾದ್ ಆನಿ ಸ್ವಾದ್ ಆಯ್ಕತಲ್ಯಾಂಕ್ ಪಿಶಾರ್ ಘಾಲ್ತಾ. ದೆಕಿಕ್,

ಅ) ಬಾಳ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಖೆಳೊಂಕ್ ಗೆಲಾಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾ

ಕುಲ್ಯಾರ್ ಬೊಡ್ಯೊ ಮಾರ್ನ್, ತಾಕಾ ಘುರಾ ಹಾಡ್ಯಾ.

ಆ) ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾರ್ ರುಪ್ಯಾಚಿ ದೊರಿ

ಆಂಕ್ವಾರ್ ಮರಿ, ಬಾಳಾ ತುಜಿ ರಾಕಣ್ ಕರಿ.

ಗಾದಿ/ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯಾಂನಿ ಕವಿತಾ:

ಗಾದಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ ನಾ, ಗಾದಿ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗಾದಿ ವಾರ್ಯಾ-ಉಜ್ವಾಡಾಬರಿಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಲಾಂಬ್-ರುಂದಾಯೆಂತ್ ಮಿಸ್ಳಲ್ಯಾತ್. ಉತ್ರಾಂಚೊ ವಾಪರ್ ಕಲಾತ್ಮಕ್ ರೀತಿನ್ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಗಾದ್ಯಾಂನಿ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಝುರ್ ಆಸಾ.

—ಸಾಂಗ್ತೆಲ್ಯಾಕ್ ಕಾಣಿ, ಆಯ್ಕತೆಲ್ಯಾಕ್ ವಾಣಿ.

—ಶೆಟ್ಟಿನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ದಂಡಾಕ್, ಭಟಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಪಿಂಡಾಕ್

—ಮಡ್ಯೆಂತ್ ನಾ ದೇಡ್ ತಾಂದುಳ್

ಸನ್ಮಾಂ ಕರ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾ ರಾಂಡುಳ್

—ಚೋರ್ ಭಿಯೆತಾ ಚಂದ್ರಾಕ್, ಉಂದಿರ್ ಭಿಯೆತಾ ಮಾಜ್ರಾಕ್

—ಕಾಸ್ವಾಕ್ ನಾ ಕಾನ್, ಗಾಡ್ವಾಕ್ ನಾ ಮಾನ್.

ಹುಮಿಣ್ಯಾಂನಿ ಕವಿತಾ:

ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಬುದ್ವಂತ್ಕಾಯ್ ಪಾರ್ಕುಂಕ್ ಆನಿ ಮನೋರಂಜನಾ ಖಾತಿರ್ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲೊ ಏಕ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್‌ಯಿ ಧಾರಾಳ್ ಹುಮಿಣ್ಯೊ ಮೆಳ್ತಾತ್ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಕಾವ್ಯೆಂಯಿ ದಾರಾಳ್ ಆಸಾ.

ಅ) ಆಕಡ್ ಪಾಕಡ್ ತಾಂಬ್ಯಾ ಭಾಣ್

ಬತ್ತೀಸ್ ರುಕಾಂಕ್ ಏಕ್‌ಚ್ ಪಾನ್ (ತೋಂಡ್, ದಾಂತ್ ಆನಿ ಜೀಬ್)

ಆ) ಅಲ್ತಡಿ ಬೋಬ್ ಮಾರ್‍ತಾ

ಪಲ್ತಡಿ ಲಾತ್ ಮಾರ್‍ತಾ (ಬೊಂದುಕ್)

ಇ) ಪಾವ್ಸ್ ನಾ ಉದಕ್ ನಾ

ಆಂಗ್ ಕಶೆಂ ಪಾಚ್ವೆಂ

ಪಾನ್ ನಾ ಪೊವ್ಳ್ ನಾ

ತೋಂಡ್ ಕಶೆಂ ತಾಂಬ್ಡೆಂ? (ಕೀರ್ ಆನಿ ತಾಚಿ ಬೋಂಚ್)

ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ 'ಮಾಂಡೊ', 'ದುಲ್ಪದ್' ತಸಲ್ಯಾ ಲೋಕ್‌ವೇದಾಚ್ಯಾ ಹೆರ್ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿಯಿ ಬರ್‍ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯೆಂ ವ್ಹಾಳತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಚೆ ವಾಡಾವಳಿಕ್ ಬುನ್ಯಾದ್ ಜಾವ್ನ್ ರಾವ್ಲ್ಯಾಂ.

ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ವಾಡಾವಳ್ :

ಜೆದ್ನಾ ಹಾಂಗಾ 1912 ವರ್ಸಾ 'ದಿರ್ವೆಂ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪತ್ರ್ ಸುರು ಜಾಲೆಂ, ತೆದ್ನಾ ತಾಚೊ ಸಂಪಾದ್ಪಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞಾಸ್ ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ನವೊ ಜೀವ್ ದಿಲೊ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ಲೆ ದೋನ್ ಪ್ರಕಾರ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಣಾಯ್ಲೆ. ತೆ ಆಸಾತ್ ಕವಿತಾ ಆನಿ ಕಾವ್ಯ್ ನಾಟಕ್. ಹ್ಯಾ ದೋನ್‌ಯಿ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿ ತೊ ಬರೊಚ್ ಹೆಳ್ಳೊ. ಆಪ್ಲೆಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್‌ಪಣ್, ಭೊಂವ್ತಿಂಚೊ ಆಟವ್ ಆನಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕವಿತೆಂನಿ ಉಗ್ತೆಂ ಘಾಲೆಂ. ದೆಕಿಕ್ ತಾಚಿ 'ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಿತೆಂ? ಕವಿತಾ ಪಳೆಯಾ—

ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಿತೆಂ?

ಸಾಂಗ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಾಕಾ

ಮಾತಿಯೆಚೆಂ ಏಕ್ ಘುರ್ ತೆಂ

ಧನಿ ಆಸ್ತಾಂ

ಸೊಬಿತ್ ದಿಸ್ತಾ

ನಾ ತರ್ ಬೆಶ್ಟೆಂ ರಿತೆಂ

ಆಪ್ಲ್ಯಾಯಿತ್ಲ್ಯಾಕ್ ವಾಡ್ತಾ
ವಿಚಿತ್ರ್ ಬಾಂದಪ್
ವಕಲ್ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಡ್ತಾ
ತ್ಯಾ ಭಿತರಿ
ಏಕ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾರಿ
ಆಪ್ಲೆಂ ಬಿಡಾರ್ ಕರ್ತಾ
ಪರ್ಗ್ಲಾಂವಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ಜಣ್
ಅತ್ಮೊ ಸುಂದರ್
ಜಾತಚ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥವಣ್
ಸಾಂಡ್ತಾ ತೆಂ ಘುರ್
ಆಚ್ಪೆ ಮೂಟ್‌ಭರ್
ಕುಸಡ್, ಕಿಡ್ಯಾಂ-ಪರ್ವ್ಣ್!

ಮಸ್ಕರೇಞಾಚ್ಯಾ ಕವಿತಾ ಘಡ್ಯಾಂ ತಾಂಕಿಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲಿ ಬೋವ್ ವರ್ತಿ ಕೃತಿ 'ಆಬ್ರಾಂವ್‌ಚೆಂ ಯಜ್ಞದಾನ್'. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ಲ್ಯಾಚ್ ಪುತಾಕ್ ದೆವಾಚೆ ಹುಕ್ಮೆಖಾಲ್ ಆಬ್ರಾವ್ನ್ ಬಲಿ ದೀಂವ್ಕ್ ವ್ಹೆಲ್ಲಿ ಕತಾ ಮಸ್ಕರೇಞಾನ್ ಕಾಳಿಜ್ ಮೊವಾಳ್ಟೆ ಶಯ್ಲಿರ್ ಕಾವ್ಯ್ ನಾಟಿಕಾ ರುಪಾರ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾ. ತ್ಯಾ ಕಾವ್ಯ್ ನಾಟಕಾಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ವೊಳಿ ಪಳೆಯಾ—

ಆಬ್ರಾಂವ್— ಆನಂದ್ ಸೊಮ್ಯಾ ತುಕಾ, ಅಸ್ಲೊ ಭುರ್ಗೊ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್
ಭಾಗಿ ಪತಿಣ್ ಮ್ಹಜಿ, ತಾಚಿ ಆವಯ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಕ್
ಪುಣ್ ಹಾ! ದುರ್ಭಾಗ್ಯ್ ಮ್ಹಜೆಂ, ಪುತಾ ತುಕಾ ಮಾರ್ಚೆಂ
ಸಂಯ್ಯಾಕ್ ವಿರೋದ್ ತರೀ ಸೊಮ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಕರ್ಚೆಂ
ಕಿತೆಂ ಘೊಗ್ತಾ ಮ್ಹಾಕಾ, ಮ್ಹಜ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗುಂ ನಜೊ
ಆಚ್ಪೆ, ಹಾತ್ ಘಾಲ್ ಹಾಂಗಾ ಕಿದೊ ಮೊಟೊ ಉಜೊ
ತುಕಾ ಬಚಾವ್ ಕರುಂಕ್, ಕಿತೆಂ ಜಾಯ್ ತೆಂ ಕರಿನ್
ನ್ಹಂಯ್ ಮ್ಹಜೊ ಎಕ್ಲೇವ್, ಸಾತ್ ಜೀವ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ತೆ ದೀನ್.

'ಆಬ್ರಾಂವ್‌ಚೆಂ ಯಜ್ಞದಾನ್' ವಾಚ್‌ಲ್ಲೆ ತಿತ್ಲೆಂ ಪಾವನಾ. ತಿತ್ಲೆಂಯ್ ಸೊಬಿತ್ ಲಿಕಿತ್ ತೆಂ. ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞಾಚ್ಯಾ ಕವಿತೆಂನಿ ಆಸ್ಚಿ ಉತ್ರಾಂಚಿ ಜೋಡ್, ಮೋಡ್ ತೊ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ಕವಿಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ಮಹಾನ್ ಕವಿಲಾಗಿಂ ಕವಿತಾ ಕಾಮ್ ಶಿಕೊನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾ ಶೆತಾಂತ್ ಆಪ್ಲೆ

ತಾಂಕಿಚೆಂ ಬೆಳೆಂ ಕೆಲ್ಲೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕವಿ ಆಸಾ ಸಿಲಾ ಮಿನೇಜ್. ತಾಚ್ಯಾ ಕವಿತೆಂನಿ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲೆಪಣ್ ಸಾಂಬಾಳ್‌ಲ್ಲೆಂ ದಿಸ್ತಾ. ದೆಕಿಕ್ ತಾಚ್ಯಾ 'ಮಾತೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಭುಜೋಣ್' ಕವಿತೆಂತ್ಲ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ವೊಳಿ ಪಳೆಯಾ—

ದುಕಾಕ್ ತುಜ್ಯಾ ಆಮಿ ಕಾರಣ್
ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ಆಮಿ ತುಜೆಂ ಚರಣ್
ವಿಸರ್‍ಲ್ಯಾಂವ್‌ಗೆ ತುಜೆಂ ಸ್ಮರಣ್
ಮಾತೆ ಬೋವ್ ಸುಂದರೀ
ಆಮಿ ಬಾಳಾಂ ತುಕಾ ಲಜ್ಯಾಂವ್
ತುಜೆ ಸರ್‍ಲಿಂ ಪಯ್ಸ್ ಸರ್‍ಲ್ಯಾಂವ್
ಗುನ್ಯಾಂವ್ಕಾರಿ ಆಮಿ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್
ವೆಚಿಕ್ ಪುತಾಬರಿ.

ಸಿಲಾ ಮಿನೆಜಾಚ್ಯಾ ಕವಿತೆಂನಿ ತೊ ಏಕ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ವೆಕ್ತಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ದಿಶ್ಟಿ ರೂಪ್‌ಚ್ ಬಳಾದೀಕ್ ಜಾವ್ನ್ ದಿಸ್ತಾ. ಹಾಚಿಚ್ ಸ್ಪೂರ್ತ್ ಘೆವ್ನ್ ಹ್ಯಾ ವೆಳಾ ಉದೆಲ್ಲ್ಯಾ, ಸಂಯ್ಯಾನ್ ಕವಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿ ತಶೆಂ ಲಾಯಿಕಾಂಚೆಗ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಧರ್ಮಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚೊ ಪ್ರಬಾವ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಉತ್ತೀಮ್ ಕಾವ್ಯೆಂ ಆಸ್ಚಿಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗಿತಾಂ ತಾಂಣಿ ಲಿಕ್ಲಿಂ. ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ತೀಮ್ ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾವ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಮೊನ್ಸಿಞೋರ್ ರಾಯ್ಮಂದ್ ಮಸ್ಕರೇಞಾಚೆಂ 'ದೆವಾ ದಯಾಳ್ ಕಾಕುಳ್ತಿಚ್ಯಾ', ಮೊನ್ಸಿಞೋರ್ ಪ್ಲಾಸಿದ್ ಕುಲಾಸೊಚೆಂ 'ಖಿರ್‍ಸ್ತಮುಳಿಂ', ಫಾದರ್ ಗ್ರೆಗೊರ್ ಕುವೆಲಿಚೆಂ 'ಮರಿಯೆಕ್ ಹೊಗೊಳ್ಸಿಯಾಂ' ಜುಜೆ ಸಲ್ದಾನ್ಹಾಚೆಂ 'ವ್ಹಡ್ ಆವ್ಕ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪಾಪಾ ಸಾಯ್ಬಾಕ್' ಹಿಂ ಥೊಡಿಂ. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ ಕ್ರಿಸ್ತಾಚಿ ಜಿಣಿ ಕಾವ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ವರ್ಣಿಲ್ಲೆಂ ಲೊರೆಸ್ ವಾಸಾಚೆಂ 'ರುಚಿಕ್ ಅಮೃತ್' ಧರ್ಮಿಕ್ ಕಾವ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಸಾಂಬಾಳ್ತಾ.

1953 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ನೊರೊನ್ಹಾನ್ 'ಕಾವ್ಯಾಂ ಝೆಲೊ' ಪುಸ್ತಕ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರ್ತೆಚ್ ಹಾಂಗಾಚಿಂ ಕಾವ್ಯಾಂ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಂವ್ಕ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ತ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಪ್ರಕಾಸ್' ಕವಿತೆಂತ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಅಶಿಂ ಆಸಾತ್—

ರಾತ್ರಿಕ್ ಆಸಾತ್ ಹಜಾರ್ ದೊಳೆ
ದಿಸಾಕ್ ಏಕ್‌ಚ್ ಝುಳಕ್
ತರೀ ಸುರ್‍ಯೊ ಬುಡ್ತಚ್ ಪಳೆ
ಭುಮಿರ್ ಪಡತ್ ಕಾಳೊಕ್.

ಹ್ಯಾ ವೆಳಾ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ನೊರೊನ್ಹಾ ಶಿವಾಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆಚ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್

ಫೊಂಳೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕವಿ ಆಸಾತ್ 'ರಾನ್' ಉದ್ಯಾವರ್, ಲಿಕ್ಸಿ ನಾಂವಾನ್ ಕವಿತಾ ಬರವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಹೆನ್ರಿ ಡಿಸಿಲ್ವಾ, ಪಾವುಸ್ತಿನ್ ಸೊಜ್, ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ದಾನ್, ಲಿಯೊ ಸೊಜ್, ಎ. ಟಿ. ಲೋಬ್, ಸಾವೆರ್ ಮೆಂದೊಸ್, ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾ, ಮರಿದಾಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಚೊ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸಾಚೊ ಕಾವ್ಯಾಂಝಲೊ 'ನವಿ ಹೊಕಾಲ್' 1977 ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಪ್ರಕಾಶಿತ್ ಜಾಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಕ್ ಆಧುನಿಕ್ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಮೋಡ್ ದಿಲಿ. 'ಭಿತರ್ಲೆಂ ತುಫಾನ್' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹಾನ್ ತಾಕಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಜೋಡ್ನ್ ದಿಲೊ. ತಾಚ್ಯಾ 'ಮ್ಹಜಿಂ ಚಿಂತ್ನಾಂ' ಕವಿತೆಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ವೊಳಿ ಹ್ಯೊ—

ಚಿಂತ್ನಾಂಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಗಡ್ ನಾ
ವೋಂಯ್ ನಾ ದೊರೊ ನಾ
ದಾರ್ ನಾ ಗೇಟ್ ನಾ
ಆಕಾಸಾಚ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಬರಿಂ
ಝುಗ್ಲ್ಲಣ್ಯಾಚ್ಯಾ ವೇಗಾನ್
ಹಜಾರಾಂಚಿಂ ಮಯ್ಲಾಂ
ಕರ್ತಾತ್ ತಿಂ ಪಯ್ಣಾಂ.

ಕವಿ ಮೊರಾಯಸಾ ಬರಾಬರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ರೊಂಬಯಿಲ್ಲೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕವಿ ಆಸಾ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹ್. ಹಾಚೊ ಬಾಪುಯ್ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ನೊರೊನ್ಹ್‌ಯಿ ಏಕ್ ಕವಿ. ತಾಚ್ಯಾ ಸಾತ್ಯಾ ಪಂದಾ ಕವಿ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ವಾಡ್ಲೊ ಆನಿ ಬರಿಂ ಕಾವ್ಯಿಂ ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲೊ. 1979 ವರ್ಸಾ ತಾಚೊ 'ಕೀರ್ ತುಂ ಮ್ಹಜೊ' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ ಘಾಯ್ಸ್ ಜಾಲೊ. ತ್ಯಾ ಸಂಗ್ರಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಮೊಗಾಕ್' ಕವಿತೆಂತ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕವಿತಾ ದೆಣಂ ಅಶೆಂ ಫೊಂಳಯ್ತಾ.

ನಾಂವ್‌ಗಿ ತುಜೆಂ ಗುಲೊಬ್ ಬೊಂಗೊ
ಘುಮ್ಗುಮ್ ವೊಳ್ಯಾ ಕಳ್ಯಾಂಚೊ?
ರಂಗ್‌ಗಿ ತುಜೊ ಆಬೊಲ್ಯಾಂಚೊ
ವೊಳಿ ವೊಳಿ ಪೆಟಯ್ಲೊ?
ರೂಪ್‌ಗಿ ತುಜೆಂ ಚಾಂದ್ಯಾ ಸಾರ್ಕೆಂ
ಅಮೃತ್ ಮ್ಯದುಲ್ ಥಂಡಾಳೆಂ?
ಸಾರ್ಕೆಂಗಿ ಅಪುಟ್ ರುಪ್ಯಾಚೆಂ

मनोजान् खुद् ಪೆಟ್‌ಲ್ಲೆಂ?

ಮನೋಜಾನ್ ಖುದ್ ಪೆಟ್‌ಲ್ಲೆಂ?

ಉತರ್‌ಗಿ ತುಜೆಂ ಸಾಕ್ರಿಚೆಂ

ಸ್ಪರುಶ್ ಮೊನೆಂ ಭರ್ವಸೆಂ

ಕಾಳಿಜ್‌ಗಿ ತುಜೆಂ ಮೊಗಾಚೆಂ

ಮೊಗಾನ್ ಉಗಡ್ನ್ ರಾಕ್‌ಲ್ಲೆಂ?

ಮೊರಾಯಸ್ ಆನಿ ಎಡ್ವರ್ಡ್ನಾಚ್ಯಾ ಕವಿತಾ ಕೃಶೆಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಉದೆಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ಕವಿ ಆಸಾತ್—'ಮಧುರ್ ಕಾವ್ಯಾಂ' ಕವಿತಾ ಪುಸ್ತಕಾಚೊ ರಚ್ಪಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಲ್ಡಾನ್, 'ಕಾಳ್ಜಾಚಿ ಉಮಾಳೊ', 'ಏಕ್ ಸಪಣ್ ಅದುರೆಂ', 'ಅಶಿಂ ಆಯ್ಲಿಂ ಲಾರಾಂ' ಕವಿತಾ ಜಮ್ಯಾಂಚೊ ಕವಿ ಜೆ. ಬಿ. ಸಿಕೇರ್, ಲುವಿ ಪಿರೇರ್, ವಲ್ಲಿ ವಗ್ಗಾ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಹಾಸ್ಯ ಕವಿತಾ :

ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆಂತ್ ಹಾಸ್ಯ ಕವಿತೆಕ್‌ಯಿ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆಸಾ. ವಿನೋದಿಕ್ ವಾ ವೆಂಗ್ಯ್ ವಿಶಯ್ ಘೆವ್ನ್ ಸಬಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿಂನಿ ಕವಿತಾಂ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾಂತ್. ದೆವಾದಿನ್ ಬಾಪ್ ಪಾವ್ಲ್ ಲುವಿಸ್ ಬುತೆಲ್ಲೊಚೆಂ 'ಕಾವ್ಯಾಂ ಝುಲೊ' ಪುಸ್ತಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಹಾಸ್ಯ ಕವಿತೆಂ ಪಯ್ಲಿ ಮಾನಾಚೊ ಜಾಗೊ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ತಾಚ್ಯಾ 'ಪೊಟ್ಟು ಪಾಪ್ನಿ ಕೊಣಾಕ್ ಲಾಟ್ಲೆ?' ಕವಿತೆಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ವೊಳಿಂನಿ ಲಿಪ್‌ಲ್ಲಿ ವಿನೋದಿಕ್ ಗಜಾಲ್ ಪಳೆಯಾ—

ಲುಜ್ಯಾಮ್ಮೆಚ್ಯಾ ಪೊತ್ಯಾಂತ್ ಲಿಫೊನ್

ಸಾಂತೆರ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ನ್ ಗೆಲಿಂ

ಹೆರ್ ಸರ್ವ್ ಪಯ್ಸೆ ಖರ್ಚೊನ್ ಗೆಲೆ

ಪುಣ್ ಹಾಂವ್ ತಶಿಂಚ್ ಉರ್ಲಿಂ.

ಭೊವೊನ್ ಭೊವೊನ್ ಪುರೊ ಜಾಲೆಂ

ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ನಾಕಾ ಜಾಲಿಂ

ಪೊಕೆಟಿಚ್ಯಾ ಪೊಂದ್ಲ್ಯಾ ಖಣಾಂತ್

ಲಜೆನ್ ಲಿಪೊನ್ ಬಸ್ಲಿಂ.

ಏಕ್ ದೀಸ್ ಇಗರ್ಜೆಕ್ ಯಾ ಮ್ಹಣೊನ್

ಮ್ಹಾಕಾ ಆಪವ್ನ್ ವ್ಹೆಲಿ

ಥಂಯ್ಸರ್ ಘುಟಾನ್ ಆಂಗೊವ್ನೆಚ್ಯಾ

ಪೆಟೆಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಲೊಟ್ಲೆ.

ಹಾಸ್ಯ ಕವಿತಾ ... ಂವ್ಯಾಂತ್ ನಾಂವಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕವಿ ಆಸಾ ಸಿಜ್ಯೆಸ್ ತಾಕೊಡೆ.

ತಾಚೊ 'ಇಜ್ಮೊಲಾಚಿ ವಾಟ್ನಿ' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಹಾಸ್ಯ್ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ ಛಾಯ್ಸ್ ಜಾಲಾ. ಹ್ಯಾ ಕವಿತೆಚೊ ಏಕ್ ಕಡ್ಡೊ ಅಸೊ ಆಸಾ—

ಇಜ್ಮೊಲಾಚಿ ವಾಟ್ನಿ
ಪಾಟಿಂ-ಫುಡೆಂ ಧಾಂವ್ಲಿ
ರಜೆರ್ ಗಾಂವಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂ
ಗಲ್ಫ್‌ಗಾರಾ ಮುಖಾರ್
ಹರ್ದೆಂ ಫುಲವ್ನ್ ರಾವ್ಲಿ
ಗಲ್ಫ್‌ಗಾರಾಚ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆಚಿ
ವ್ಹಡ್ಲಿ ಪರ್ಸ್ ಉಗ್ತಿ ಜಾಲಿ
ಉಸ್ಟುನ್ ಉಸ್ಟುನ್
ಆಟ್ ಆಣ್ಯಾಂಚಿ ಪಾವ್ಲಿ
ವಯ್ರ್ ವಯ್ರ್ ಆಯ್ಲಿ!
ಇಜ್ಮೊಲಾಚಿ ವಾಟ್ನಿ
ಡಣಾ ಡಣಾ ಆವಾಜ್ ಕರುನ್
ಖಣಾ ಖಣಾ ಕಿಣ್ಕಿಣಾವ್ನ್
ಲೋಕಾಮದೆಂ ಘುಸ್ಲಿ!

ಹಾಸ್ಯ್ ಕವಿತಾಂ ಖಾತಿರ್ ಲೋಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ಕವಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ರಿಚ್ಚ ಪಿರೇರ್, ಹಿಲರಿ ಕಾರ್ಡೊಜಾ, ಪಾಲಡ್ಕಾ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಚಾ. ಫ್ರಾ.ಚಿ ಕವಿತಾ :

ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾ ಶೆತಾಂತ್ ಭಾಂಗಾರ್ ಪಿಕಯಿಲ್ಲೊ ತಾಂಕಿವಂತ್ ಕವಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆಕ್ ಮರ್ಯಾದ್ ಹಾಡುಂಕ್ ತೊ ಪೆಟಾಡ್ಲೊ. ತಾಣೆ ತಾಚಿಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವೆಗ್ಳಿ ವಾಟ್ ಧರ್ಲಿ. ಉತ್ರಾಂ, ಚಿಂತ್ನಾಂ, ಭೊಗ್ನಾಂ ಆನಿ ಸಂಗೀತಾಚ್ಯಾ ಅಲಂಕಾರಾನ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ರೊಸಾಳ್ ಕಾವ್ಯಾಂ ತಾಣೆ ಲಿಕ್ಲಿಂ. ಪದಾಂಚ್ಯಾ ಕೊವ್ಳ್ಯಾಂನಿ, ದೂರ್‌ದರ್ಶನಾಚ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾಂನಿ ಚಾ. ಫ್ರಾ. ಲೋಕಾಕ್ ಲಾಗಿಂ ಜಾಲೊ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ 'ಜಾಗ್' ಪ್ರಕಾಶನಾನ್ 'ಸೊಂಶ್ಯಾಚಿ ಕಾನ್' ಪುಸ್ತಕ್ ಪರ್ಗಟ್ಟೆಚ್ ತಾಕಾ ಕೇಂದ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿಚಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಾಭ್ಲಿ. ತಾಚಿ ಕವಿತಾ ಮನಾಂತ್ ಖಂಚ್ತಾ ಆನಿ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ರೊಂಬ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ಟಾಂಕ್ ತಾಚಿ 'ಖಂಯ್ ಪುಣ್ಯಾ ಕವಿರ್?' ಕವಿತಾ ರುಜ್ವಾತ್ ದಿತಾ.

ಹ್ಯಾ ಉಬಾರ್ ತಪ್ಕಟ್ ಪೊಂಡಾಂ ಮದೆಂ
ಥಂಡ್ ಮರ್‍ನಾ ಕೊಂಡಾಂ ಮದೆಂ
ಹ್ಯಾ ಜೀವ್ ನಾತ್ಲ್ಯಾ ಮುಂಡಾಂ ಮದೆಂ
ಸಾಂಗ್, ಖಂಯ್ ಪುರ್‍ಲ್ಾ ಕವಿಕ್?

ಹ್ಯಾ ಕಾಂಟೆಘಾತ್ರಾಂ ಬಾಂದ್ಲ್ಯಾ ಸಕ್ಲಾ
ಮೊಟ್ಯಾ ಪೊಟಾ ಗುರ್‍ಕಾರ್ ನಿದ್ಲಾ
ಹೆ ಕುಶಿನ್ ಧನೆಸ್ತ್ ವಯ್ಕ್ ಕುಸ್ಲಾ
ಪುಣ್, ಖಂಯ್ ಪುರ್‍ಲ್ಾ ಕವಿಕ್?

ಚೋಯ್, ವಕಿಲಾಚೆಂ ಬೊಂದೆರ್ ಉಬ್ರಾ
ವೊತಾಂತ್ ಆರ್‍ಬಿ ಖುರಿಸ್ ಸೊಬ್ತಾ
ಹ್ಯಾಯಿ ಧಗಿಂತ್ ಹಾಡಾಂ ತಾಪ್ತಾ
ತರೀ, ಖಂಯ್ ಪುರ್‍ಲ್ಾ ಕವಿಕ್?

ಬಾ. ಫ್ರಾನ್ ನಾಂಗ್ರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾ ಶೆತಾಂತ್ ಬರೆಂ ಪೀಕ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ಕವಿ ಆಸಾ ವಿಲ್ಯಮ್ ದ ಸಿಲ್ವಾ. ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ತಾಚೊ 'ಥಳಾವಿಣ್' ಕವಿತಾ ಜಮೊ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲಾ. ತಾಂತ್ಲಿ 'ಥಳಾವಿಣ್' ಕವಿತಾ ಅಶಿ ಆಸಾ.

ಕಾಳಿಜ್ ತುಜೆಂ ದರ್‌ಯಾಪಾರ್
ತಾಂತುಂ ಹಾಂವ್ ಫಿರ್‌ತಾಂ
ಮನ್ ತುಜೆಂ ಸಮ್ದುರ್ ಅಗಡ್
ತಾಂತುಂ ಹಾಂವ್ ಬುಡ್ತ್ಯಾಂ
ನಾಶಿಮೆಚೊ ಸಾಗೊರ್ ಕಾಳಿಜ್
ಗುಂಡಾಯೆಚೊ ಸಮ್ದುರ್ ಮನ್
ತರ್
ತಡಿವಿಣ್ ಹಾಂವ್ ಉರ್‍ತಾಂ
ಚೊಯಿ
ಥಳಾವಿಣ್ ಕೆದ್ನಾಚ್ ಉರ್‍ತಾಂ.

ಜಾಗೆ ಕವಿ :

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಯಾ ಫುಡಾರಾವಿಶಿಂ ಸದಾಂ ಸಪ್ನೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕವಿ ಬಾ. ಫ್ರಾನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಕಾಮ್ ಫುಡೆಂ ವ್ಹರಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಆಶೆನ್ ಥಂಯ್ ಹಾಂಗಾ ಮಿಣ್ಕ್ಯಾನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ

ತರ್ಹಾ-ಪರ್ಹಾ ಕವಿಂಕ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಹಾಡುಂಕ್ ರಚ್‌ಲ್ಲೊ ಪಂಗಡ್‌ಚ್ ಜಾಗೆ ಕವಿ. ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಕ್ ಬಾ. ಫ್ರ್ಯಾಬ್ಯಾ ಕವಿತಾಂಲಾಗಿಂ ಲಾಗ್ಗಿಲೊ ಸಂಬಂದ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಸಾದ್ಯ್ ಜಾಲ್ಯಾನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾ ಶೆತಾಂತ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಘುಡ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಹೆಳ್‌ಲ್ಲೆ ಸಾಬಾರ್ ಕವಿ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಎಕ್ಲೊ ಮೆಲ್ವಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್. ಹಾಚೆ 'ಮೊಗಾ ಪೆಳೊ' ಆನಿ 'ಭಿಂತಾಂ' ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ತಾಚ್ಯಾ ಮೊಗಾ ಪೆಳ್ಯಾಂತ್ಲಿ 'ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್?' ಕವಿತಾ ಅಶಿ ಆಸಾ—

ತುಜ್ಯಾ ಗಾಲಾಂ ವಯ್ಲಿಂ
ಆಕ್ರುಟಾಂ
ವೊಂಟಾಂ ವಯ್ಲೆಂ ಮ್ಹೊಂವ್
ಕಪಲಾವಯ್ಲಿ ಸಾಕರ್
ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ವೊಂಟಾಂನಿ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾಂ
ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್?
ಲಾಗಿಂ ಯೆ
ದೊಳ್ಯಾಂನಿ ನ್ಹಂಯ್
ವೊಂಟಾಂನಿ ಪಳೆ!

ಜಾಗೆ ಕವಿ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಆಸೊನ್, ಕವಿತಾ ಕಾಮಾಂತ್ ಹೆಳೊನ್ ಹಾಂವೆಂಯಿ ದೋನ್ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ ಫಾಯ್ಸ್‌ಕೆಲ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಮ್ಹಜೊ ಪಯ್ಲೊ ಕವಿತಾ ಜಮೊ 'ಕಿರಾ ಬೋಂಚ್' ಉಪ್ರಾಂತ್ಲೊ 'ಭಿಂಗಾರಿ'. 'ಭಿಂಗಾರಿ' ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲಿ 'ಮ್ಹಜೆಂ ಜಿವಿತ್' ಕವಿತಾ ಅಶಿ ಆಸಾ—

ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ನಾರ್ಲ್ಲಾಚೆಂ ವೊಳೆಂ
ಚೂರ್ ಕಾಂತ್ಲ್ಲಾಂ ಭೆತುನ್ ಕಟ್ಚೆ ಫೊಳೆಂ
ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಡಾಚೆಂ ಪೆಳೆಂ
ಕೊಬಾರ್ ಲುಂವ್ಲಾಂ ಬೆಂಡುನ್ ಪಿಲಿಯೆ ಬೆಳೆಂ
ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಮಳಬ್ ನಿಳೆಂ
ಚಾಂದ್ಣೆಂ ಲಾಯ್ಲಾಂ ಧುವ್ಶ್ ಕಾಜಳ್ ಕಾಳೆಂ
ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ನೆಕೆತ್ರಾ ದಾಲೆಂ
ಚಂದ್ರಾಕ್ ಖಿಂಟ್ಲಾಂ ಲಾವ್ಶ್ ದೊಂಗ್ರಾ ದೆಳೆಂ.
ಜಿವಿತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಸಾಳ್ಯಾಚೆಂ ತಳೆಂ
ಫುಲೊಸ್ ರಾವ್ಲಾಂ ಸಾಂಡುನ್ ಉಬಿರ್ ಮ್ಹಳೆಂ.

ಜಾಗೆ ಕವಿ ಪಂಗ್ಡಾಂತ್ ಜಾಗ್‌ಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ಕವಿ ಆಸಾತ್ 'ವೊವ್ಯಾಂ', ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹಾಚೊ ಕವಿ ಫ್ರೆಡ್ ಕುಮಾರ್ ಕುಚ್ಚಿಕಾಡು, 'ಮ್ಹಜೊ ಗಾಂವ್', ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹಾಚೊ ಕವಿ ಜೊಸ್ಸಿ ಪಿಂತ್, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, 'ಯೇಗೊ ಬಾಯೆ' ಸಂಗ್ರಹಾಚೊ ಕವಿ ಆನ್ನಿ ಪಾಲಡ್ಕಾ. 'ಫೊಳೆರ್' ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹಾಚೊ ಕವಿ ಬರ್ನಾಡ್ ಜೆ. ಕೊಸ್ತಾ, ಕುಂದಾಪುರ್, 'ಗಾಣಾಂ' ಪುಸ್ತಕಾಚೊ ಕವಿ ನಜ್ರೆತ್ ನೇರಿ, ಟಾಯ್ಮುಸ್ ನೊರೊಞ್, ತಾಕೊಡೆ, ರೇಮಂಡ್ ಡಿಕುನ್ಹಾ, ತಾಕೊಡೆ, ವಿಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಲೋಬೊ, ಪಡೀಲ್, ಡೀಸಾ ಪಿರೇರ್, ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತೆಚೊ ಫುಡಾರ್ :

ಥೊಡ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಥಂಯ್ ಹಾಂಗಾ ಬೋವ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಕವಿತಾ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾತಾಲ್ಯೊ. ಆತಾಂ ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂನಿ ಕವಿತೆಕ್ ಮಾನಾಚೊ ಜಾಗೊ ಮೆಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಾ. ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಮದೆಂ ಕವಿತೆಚಿ ವೋಡ್ ಆತಾಂ ಸಮ್ಯಾಸ್ ತರೀ ಜಿವಾಳೊನ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ತ್ಯಾಂದ್ವಾರಿಂ ಕವಿಂಚಿಂ ಸೊಭಾಣಾಂ ಘಡೊಂಕ್ ಲಾಗ್‌ಲ್ಯಾನ್ ಕವಿಂಕ್ ಚವ್ಗಾಂಮುಕಾರ್ ಮಾನ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಾ.

ಕವಿತಾ ದೆಣೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹಾಂಗಾಚ್ಯಾ ಕವಿಂಕ್ ಸೊದುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ಫಾವೊತೆಂ ಮಾರ್ಗ್‌ದರ್ಶನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಭಾಶಾ ಮಂಡಳ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಮೇಟ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾರ್, ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಕವಿಂನಿ ಕವಿತೆವಿಶಿಂ ಚಡ್ ಆನಿ ಚಡ್ ಸಂಸೊದ್ ತಶೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್, ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕಾವ್ಯಾಚೆರ್ ವಿಮರ್ಶ್ಯೊ ಚಲ್ಲ್ಯಾರ್ ಖಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಾನಾಡಿ ಲಿಪ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚೆ ಬರೆ ದೀಸ್ ಚಡ್ ಪಯ್ಸ್ ನಾಂತ್. ಸದ್ಯಾಚೆ ಪರಿಗತಿಂತ್ ಬೊಂಗ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚಿ ಕೀರ್ತ್ ಫಾಲ್ಯಾಂ ಜರೂರ್ ಚಾರ್ ಗಾಂವ್ ಪಾವ್ತೆಲಿ ಫುಲೊನ್ ಪರ್ಮಳ್ತಾನಾ. ●

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಯ್ನ್ಯಾ ಫಾತೊರ್

●ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ

1998 ಡಿಸೆಂಬರ್ 13: ರಾಕ್ಣೊ ವಜ್ರೋತ್ಸವಾಚ್ಯಾ ಸಂಭ್ರಮಾಚೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ಸಾಂತ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಸ್ಕುಲಾಚ್ಯಾ ಉಗ್ತ್ಯಾ ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ಬೋವ್ ದಬಾಜಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾರ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ಸಾಟ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ರಾಕ್ಣೊಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಂತ್ ಪಾತ್ರ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಲ್ಗಡೆ ಲೇಕರ್ ಬಾಪ್ ಎಲ್. ಎ. ಕುಟಿನ್ಹಾ, ಬಾಪ್ ಆಂತೊನ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೊಜ್ (ಮರಿದಾಸ್), ಜಿ. ಎಮ್. ಬಿ. ಲುದ್ರಿಗ್, ಎ. ಎಸ್. ಪತ್ರಾವೊ, ಶ್ರೀ ಲಿಯೊ ಡಿಸೋಜಾ (ಲಿಯಾಬ್) ಹಾಂಕಾಂ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 14: ಗೊಂಯಾಂ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಂತ್ ಎಮ್. ಎ. ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ತೆಲ್ಯಾಂಕ್ ಮನ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಶಿಕೊಂಕ್-ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಪಾ ಮಳ್ಯಾಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯೆಕ್ ಸ್ಥಾನ್ ಮೆಳ್ಳಾಂ. ಜೆಜ್ವಿತ್ ಬಾಪ್ ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯ್ಕ್ ಹಾಕಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಿಬಾಗಾಂತ್ ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ್ ಮ್ಹಣ್ ನೆಮ್ಲಾ.

ಡಿಸೆಂಬರ್ 28: ಮುಂಬಯ್ ತಶೆಂ ಮಂಗ್ಳುರ್ಚ್ಯಾ ರಂಗ್‌ಮಂಚ್ಯಾರ್ ಅಲ್‌ರಾಂವ್ನರ್ ಮ್ಹಣ್ ಫಾಮಾದ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಶ್ರೀ ಮಾವ್ರಿಸ್ ಕಾಬ್ರಾಲ್ ಮುಂಬಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನಿವಾಸಾಂತ್ ದೆವಾದೀನ್ ಜಾಲೊ. ಶ್ರೀ ಕಾಬ್ರಾಲ್ ರಂಗ್‌ಮಂಚ್ಯಾ ವಯ್ಲೊ ಫಾಮಾದ್ ಕಲಾಕಾರ್, ನಿರ್ಮಾಪಕ್, ದಿಗ್ದರ್ಶಕ್, ನಾಟಕ್ ಬರಯ್ಣಾರ್, ನಟ್ ಮಾತ್ ನ್ಹಂಯ್, 'ಸಾಂಕಳ್' ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಯ್‌ನಾಳ್ಯಾಚೊ ಸ್ಥಾಪಕ್ ಸಂಪಾದಕ್. ಸಬಾರ್ ಸಂಘ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿ ವಿವಿದ್ ಹುದ್ದ್ಯಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ತಾಣೆ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಯಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಸಾರ್ಕಿ ಬರಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಉಲಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಗೊವ್ಳಿಕ್ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಪ್ರಬಾವಿಕ್ ರಿತಿನ್ ವಾಪರ್ಚ್ಯಾ ಇರಾದ್ಯಾನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಪಾಂತ್ರಿಸ್ ಸೆಮಿನರಿಸ್ತಾಂಕ್ ಸ ದಿಸಾಂಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಪಾ ಶಿಬಿರ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚ್ಯಾ ಗೊವ್ಳಿಕ್ ಕೇಂದ್ರಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಬಾಪ್ ಪ್ರತಾಪ್ ನಾಯ್ಕ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಶಿಕ್ಪಾ ಶಿಬಿರಾಚೊ ಸಂಪನ್ಮೂಳ್ ವೆಕ್ತಿ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.

1999 ಜನೆರ್ 10: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಎಸೊಸಿಯೇಶನ್ ಮತ್ತಿಕೆರೆ ಬೆಂಗ್ಳುರ್ ಹಾಚೆಂ ಕುಟ್ಮಾಚೆಂ ಸಹಮಿಲನ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಸಾಂ ಜುಜೆ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲ್ ವಟಾರಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಕಾರ್ಯಾಕ್ರಮ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ.

ಜನೆರ್ 11: ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್: ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಜಿವಿತಾ ಆವ್ದೆಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ವಿವಿದ್ ಶೆತಾಂನಿ ಸೆವಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಾಲ್ಗಡ್ಯಾಂಕ್ 1998 ವರ್ಸಾಚಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದಿಲಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಶೆತ್ ಜೆರಿ ಕುಲ್ಮೇಕರ್, ಸಂಗೀತ್ ಪರಿಕ್ ಒಝಾರಿಯೊ, ನಾಟಕ್ ಹೆರಾಂಜಲ್ ಗಜಾನನ್ ರಾವ್ ದಾರವಾಡ, ಜಾನ್‌ಪದ್ ಜೊಕಿಮ್ ಪಿರೇರ್, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ್ ಬಿ. ವಿ. ಬಾಳಿಗಾ, ವಿಶೇಸ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಜ್ರೋತ್ಸವ್ ಆಚರಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾಕ್ ಫಾವೊ ಜಾಲ್ಯಾ.

ಜನೆರ್ 14: 1999 ಮೇ ಮಯ್ನ್ಯಾಂತ್ ಆಮ್ಚೆ ಪುರ್ವಜ್ ಟಿಪ್ಪುಚ್ಯಾ ಬಂದಡೆ ಥಾವ್ನ್ ವಿಮುಕ್ತ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೆನರಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಪಾವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಚೊ ದ್ವಿಶತಮಾನೋತ್ಸವ್ ಆಚರುಂಚ್ಯಾ ಉಡಾಸಾಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಬೆನ್ ಖೆಳವ್ನ್ ದಾಕಂವ್ಕ್ ಮುಕಾರ್ ಸರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ಡಾ ್ಞಿ ವಿರಚಿತ್ 'ಸರ್ದಾರಾಂಚಿ ಸಿನೊಲ್' ನಾಟಕಾಚೆಂ ಮುಹುರ್ತ್ ಕಾರ್‌ಯೆಂ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ಚಲ್ಲೆಂ.

ಜನೆರ್ 15 : ಬೆಳ್ಗಾಂವಾಂತ್ಲ್ಯಾ ರಾಮ್ ನಗರಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾದಿರಾಜ್ ಸಬಾಗೃಹಾಂತ್ ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪಯ್ ನಗರ್ ನಾಂವ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬಾಂಗ್ಣಾಂತ್ ಬಾವಿಸಾವಿ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪರಿಶದ್ ಬೋವ್ ದಬಾಜಾನ್ ಸುರು ಜಾಲಿ. ಪರಿಶದೆಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಶ್ ಶ್ರೀ ಪುಂಡ್ಲಿಕ್ ನಾರಾಯಣ್ ನಾಯ್ಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಸಂದೇಶ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಕರ್ನಾಟಕ್ ರಾಜ್ಯ್ ಮಟ್ಟಾಚೆಂ ಸಂದೇಶ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಚಲ್ಲೆಂ. ನಾ. ಡಿಸೊಜಾ, ಎಡ್ವಿನ್ ಡಿಸೊಜಾ, ಮಾ. ದೊ. ವಾಲ್ಟರ್ ಹಾಂಣಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲಿ.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 7: ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಲೇಡಿಸ್ ಕ್ಲಬ್ಬಾಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮಿಕ್‌ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೆಘಾ ಶೋ ಕಾರ್‌ಯಾವೆಳಿಂ ಕ್ಲೆರೆನ್ಸ್ ಪಿಂಟೊ ಪಡೀಲ್ ಹಾಚೊ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ್ 'ಆವಾಳೆ' ಆಂಜೆಲೊರ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚೊ ವಿಗಾರ್ ಬಾಪ್ ಜೆ. ಬಿ. ಸೊಜಾನ್ ಉಗ್ತಾಯ್ಲೊ.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 9: ಥಾವ್ನ್ 12: ಪರ್‌ಯಾಂತ್ ಡೊ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪಯ್ ಫಾಂವ್ಡೆಶನ್ ಮಣಿಪಾಲ್ ಹಾಂಣಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 9 ವ್ಯಾ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಂತ್: ಮೆಕ್ಸಿಮ್ ಲುದ್ರಿಗಾಕ್ ಉತ್ತೀಮ್ ದಿಗ್ದರ್ಶಕ್ ತಿಸ್ರೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆನಿ ಮೊಲಿ ಮಿರಾಂದಾಕ್ ಉತ್ತೀಮ್ ನಟಿ ತಿಸ್ರೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಲಾಬ್ಲ್ಯಾತ್.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 13: ಕೊಂಕ್ಣೆಕ್ ಡಬ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ 'ದ ಜೀಜಸ್' ಫಿಲ್ಮ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚೊ ಬಿಸ್ಪ್ ಲುವಿಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ಸೊಜಾನ್ ಬೆಂದುರ್‌ಚ್ಯಾ ಸಾಂ ಬಸ್ತ್ಯಾಂವ್ ಸಾಲಾಂತ್ ಉಗ್ತಾಯ್ಲೆಂ.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 14: ಮಂಗ್ಳುರ್ ರಥ ಬೀದಿಚ್ಯಾ ಜಿ. ಎಸ್. ಬಿ. ಮಹಿಳಾ ವೃಂದಾ ಹಾಂಣಿ ರಥಬೀದಿಚ್ಯಾ ದ್ವಾರಕ್‌ನಾತ್ ಸಬಾಗೃಹಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದೀಸ್ ಆಚರಣ್ ಕೆಲೊ.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 14: ಶ್ರೀ ಕ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಮಸ್ಕರೆನಸ್, ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಲಾಕರ್ ಮುಂಬಯ್ಂತ್ ಅಕಸ್ಮಿತ್ ಅಂತರ್ಲೊ. ಕ್ಲೆಮ್ಮಿ ಕಾಸ್ಸಿಯಾ ನಾಂವಾಖಾಲ್ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಸಬಾರ್ ನಾಟಕಾಂನಿ ನಟನ್ ಕರ್ನ್ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ತೊ ಜಾಲ್ಲೊ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾ ನಾಯ್ಕ್ ಹಿಚ್ಯಾ 'ಭೊಗದಂಡ' ಪುಸ್ತಕಾಕ್ 1998 ವರ್ಸಾಚೊ ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪಯ್ ಉತ್ತೀಮ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಲಾಬ್ಲೊ. ಆನಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾಚೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಶಾಸ್ತಿರ್, ಪಿ. ವಾಮನ್ ಪ್ರಬುಚೊ 'ರಘುವಂಶ್', ಕು. ಜ್ಯೋತಿ ಕುಂಕೊಳಿಕರ್ ಹಿಚೊ 'ಕರ್ಸ್ತ್ತಿ ಕನ್ಯಾ', ಡೊ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನಜ್ರೆತಾಚೊ 'ನಿರ್ಮೊಣೆಂ' ಕೃತಿಯೊ ಪ್ರೊತ್ಸಾಹ್ ಪುರಸ್ಕಾರಾಕ್ ವಿಂಚ್ಲ್ಯಾತ್.

ಫೆಬ್ರೆರ್ 21: ಕಾಪು ದರ್‍ಯಾ ತಡಿರ್ ನಿಸರ್ಗಾಚ್ಯಾ ಗರ್ಬಾಥಾವ್ಂ ಜಾಗೆ ಕವಿಂನಿ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ಏಕಾ ವಿಶಿಸ್ಟ್ ಕಾರ್‍ಯಾವೆಳಿಂತ್ ಹೆನ್ರಿ ಎಮ್. ಪೆರ್ನಾಲ್ ಹಾಚೊ ಕವಿತಾ ಜಮೊ `ಚಲ್ಯಾಂಕ್ ಚತ್ರಾಯ್' ಶ್ರೀಮತಿ ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊನ್ ಉಗ್ತಾಯ್ಲೊ.

ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ದುಬಾಂಯ್ಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ `ತುಳು ಕೊಂಕ್ಣಿ' ವಿಲ್ಪಿ ನಾಯ್ಟ್ ಸಂಗೀತ್ ಕಾರ್‍ಯಾವೆಳಿಂ ತುಳುವೆರ್ ಯು. ಎ. ಇ. ಹಾಂಣಿ ವಿಲ್ಪಿ ರೆಬಿಂಬಸಾಕ್ `ತುಳುನಾಡ ಕೊಗಿಲೆ' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಬಿರುದ್ ದೀವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ.

ಆಯ್ಲೆವಾರ್: ಬಾಹ್ರೆಯ್ನಾಂತ್ `ಕೊಂಕಣ್ ಸಿಂಗರ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್' ಹಾಂಣಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಯ್ಟ್ ಸಾದರ್ ಕೆಲಿ. ಕಾರ್‍ಯಾವೆಳಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಕಂವ್ಚಿಂ ದೃಶ್ಯಾಂ, ಪದಾಂ, ಆನಿ ನಾಚ್ ಸಾದರ್ ಕರ್ನ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ದಾದೊಶಿ ಕೆಲೆಂ.

ಮಾರ್ಚ್ 6: ಕೆನರಾ ಹಾಯ್ ಸ್ಕೂಲಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಂನಿ ಕೆನರಾ ಇಸ್ಕೊಲಾಚ್ಯಾ ಸಬಾಂಗಣಾಂತ್ `ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಚೊ ಜಾಗ್ರತ್ ದೀಸ್' ಆಚರಣ್ ಕೆಲೊ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆ ಖಾತಿರ್ ವಾವ್ರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಉಡಾಸಾಚಿ ಕಾಣಿಕ್ ದೀವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕರ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪಾಟ್ ಪುಸ್ತಕಾಕ್ ಬರ್‍ಪಾಂ ದೀವ್ನ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಅಬಿನಂದನ್ ಪಾಟಯ್ಲೆಂ.

ಮಾರ್ಚ್ 27: ಕನ್ನಡಾಚೊ ನಾಂವಾಡ್ದಿಕ್ ನಾಟಕ್‍ಕಾರ್, ಸಿನೆಮಾ ನಿರ್ಮಾಪಕ್ ಆನಿ ನಟ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‍ಚೊ ಕೊಂಕ್ಣೊ ಶ್ರೀ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡಾಕ್ 1998 ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿಶ್ಟಿತ್ ಜ್ಞಾನಪೀಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತೆಕ್ ವಿಂಚ್ಲೊ.

1998ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚಿ `ದಾಂತಿ ಸ್ಮಾರಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಕಕ್ ಶ್ರೀ ರಿಚ್ಚರ್ಡ್ ಆಲ್ವಾರೆಸಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ `ಹೊಸಬೆಳಕು' ಪುಸ್ತಕಾಕ್ ಲಾಬ್ಲ್ಯಾ.

ಎಪ್ರಿಲ್ 4: ಮಾಂಡ್ ಸೊಬಾಣ್ ಸಂಸ್ತ್ಯಾನ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 1998 ವರ್ಸಾಚೆ ಪಾಂಚ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ವರ್ಸಾಚೊ ಕವಿ: ಲೊಯ್ಡ್ ರೇಗೊ, ಜಾನ್‍ಪದ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್: ಜಯಂತಿ ನಾಯ್ಕ್: ಉತ್ತೀಮ್ ಪದ್: ಅವಿಲ್ ಆನಿ ಜೋನ್ ಪತ್ರಾವೊ, ಉತ್ತೀಮ್ ಸ್ತ್ರೀ ಗಾಯ್ಪಿಣ್: ಅಪರ್ನಾ ಮಾಯೆಕರ್, ಉತ್ತೀಮ್ ಗಾವ್ಪಿ: ರೊನಿ ಡಿಕುನ್ಹಾ ಹಾಂಕಾಂ ಹೊಟೆಲ್ ಉಡ್‍ಲ್ಯಾಂಡಾಂತ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ `ದಬ್ ದಬೊ' ಕಾರ್‍ಯಾವೆಳಾ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಪ್ರದಾನ್ ಕೆಲೆ.

ಎಪ್ರಿಲ್ 4 ಕೊರ್ನೆಲ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಲ್ಚರಲ್ ಎಸೋಸಿಯೇಶನಾನ್ ಮಾಂಡುನ್ ಹಾಡ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಲ್ಪಿ ನಾಯ್ಟ್ ಕಾರ್‍ಯಾವೆಳಾ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜಿಚೊ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಮಾನಾದಿಕ್ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮಾಡ್ತಾನ್ `ಜೊರ್ಜ್ ಪೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಏಕ್ ಸಾಹಸಿ ಜೀಣ್' ಬೂಕ್ ಉಗ್ತಾಯ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ಬುಕಾಚೊ ಲೇಕಕ್ ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್. ಹ್ಯಾಚ್ ಸಂದರ್ಬಾರ್ ಬಾಪ್ ಸಾಮ್ಯೆಲ್ ಸಿಕೇರ್, ವಿಲ್ಪಿ ರೆಬಿಂಬಸ್, ಪ್ರೊ. ಬೆನೆಟ್ ಪಿಂಟೊ ಆನಿ ಸಿರಿಲ್ ಪಾಯ್ಸ್ ಹಾಂಕಾಂ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ.

ಎಪ್ರಿಲ್ 11: ಶ್ರೀ ಸನ್ನಿ ಎ. ಡಿಸೋಜಾನ್ ಲಿಕ್‍ಲ್ಲ್ಯಾ `ಹಾಸನಾತ್‍ಲ್ಲೊ ತೊ ಪಿಸೊ' ನಾಟಕಾಚೆಂ ರುಪ್ಯಾಳೆಂ ಪ್ರದರ್ಶನ್: ಮುಂಬಯ್ ಬೆಂದ್ರಾ ಸೆಂಯ್ಟ್ ಆಂದ್ರುಸ್ ಸಾಲಾಂತ್

ಚಲ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಥಿಯೆಟರ್ ಗ್ರೂಪ್ ಮುಂಬಯ್ ಹಾಂಣಿ ಸಾದರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಕಾರ್ಯೆಂ ಹೆಂ. ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ರಂಗ್‌ಮಂಚಾಚ್ಯಾ ನಾಟಕ್ ಪ್ರದರ್ಶನಾಚೊ ಲಾಂಬ್ ದಾಕ್ಲೊ ಹೊ.

ಎಪ್ರಿಲ್ 28: ಬೊಂದೆಲ್ ಫಿರ್ಗಜಿಚ್ಯಾ ಕಲ್ಲಫೊಂಡ್ ಖುರ್ಸಾಗುಡ್ಯಾರ್ ಮಾಂಡ್ ಸೊಬಾಣ್ ನಾಟಕ್ ಪಂಗ್ಡಾ ಥಾವ್ನ್, ಕೊಂಕ್ಣೆಚೊ ಮಹಾನ್ ಕವಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇಞಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾವ್ಯ್ ನಾಟಕ್ 'ಆಬ್ರಹಾಮಾಚೆಂ ಯಜ್ಞದಾನ್' ಸಾದರ್ ಕೆಲೊ.

ಮೇ 1: ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ವಾವುರ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸಮಾಜ್ ಸೆವೆಂತ್ 25 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾಡೆಮಿಚೊ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಾಂದೊ ಶ್ರೀ ಪಾವ್ಲ್ ಮೊರಾಸಾಕ್ 'ಮಿತ್ರ್ ವೃಂದ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್' ಹಾಂಣಿ ಉಡಾಸಾಚಿ ಕಾಣಿಕ್ ದೀವ್ನ್ ಸನ್ಮಾನ್ ಕೆಲೊ.

ಮೇ 16: ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಡೊನ್ ಬೊಸ್ಕೊ ಹೊಲಾಂತ್ ದೆರೆಬಯ್ಲ್ಚ್ಯಾ ಕಲಾಕರಾಂನಿ ದಿವಂಗತ್ ಶ್ರೀ ಎ. ಟಿ. ಲೋಬೊಚೊ 'ನೊವ್ರೊ' ನಾಟಕ್ ಸಾಲ್‌ಭರ್ ಲೊಕಾ ಸಮೊರ್ ಖೆಳೊನ್ ದಾಕಯ್ಲೊ. ●

ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ನವೆ ಬೂಕ್

ಪುಸ್ತಕ್: ವೊವ್ಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್
ಸಂಪಾದ್ಕಿ: ಆಲ್ಬನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನೊ
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್.

ಪುಸ್ತಕ್: ಪೊಟ್‌ಭರ್ ಹಾಸೊ
ಬರವ್ಪಿಣ್: ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಆಕಾಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ - 574193

ಪುಸ್ತಕ್: ಆವಾಳೆ
ಬರವ್ಪಿ: ಕ್ಲೇರೆನ್ಸ್ ಪಿಂಟೊ ಪಡಿಲ್
ಛಾಪ್ಣಾರ್: ಕೊಡ್ಯಾಳ್ ಬಯ್ಲ್ ಪ್ರೆಸ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಕೊಂಕ್ಣಿ ಶಬ್ದ್ ಲಾರಾಂ
ಬರವ್ಪಿ: ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾ
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ವಿವೇಕ್ ಪ್ರಗತಿ ಹಳಿಯಾಳ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಪವಿತ್ ಪುಸ್ತಕಾಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್
ಬರವ್ಪಿ: ಬಾಪ್ ಸಂತೋಶ್ ಮಿನೆಜ್ ಕಾಪುಚಿನ್
ಪ್ರಕಟ್ಣಾರ್: ಆಸಿಸಿ ಪ್ರೆಸ್, ಮಂಗ್ಳುರ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಗಾಡ್ ಗೂಡ್ ದುದ್ದಂ
ಬರವ್ಪಿಣ್: ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ನಾಯಕ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಮಂಗ್ಳುರ್ ಟ್ರೆಡಿಂಗ್ ಎಸೋಸಿಯೆಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಗೊಪಾಳಾಲೊ ಕೀರು
ಬರವ್ಪಿಣ್: ಶ್ರೀಮತಿ ಸಂಧ್ಯಾ ಶೆವಗೂರು
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಮಂಗ್ಳುರ್ ಟ್ರೆಡಿಂಗ್ ಎಸೋಸಿಯೆಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಉಸ್ವುರಂ
ಬರವ್ಪಿ: ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ ನಾಯಕ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಉಮೆದ್ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಪಿಸೊಳಿಂ
ಬರವ್ಪಿ: ಅನಿಲ್ ಡಿಸೊಜಾ, ಪೆರ್ನಾಲ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಪುನವ್ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಪುನ್ವೆಚೊ ಚಂದ್ರ್
ಬರವ್ಪಿ: ಮನು ಬಾಹ್ರೆನ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಪುನವ್ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಗೆಲಾಕ್ಸಿ
ಬರವ್ಪಿ: ಡೊ. ಜೆರಿ ನಿಡ್ಚೊಡಿ
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ದಿವ್ಯ ದೀಪ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ತುಜೆಚ್ ಸರ್‍ಯಿಂ ಪೊಂಪಯ್ ಮಾಯಿ
ಬರವ್ಪಿ: ಬಾಪ್ ಎಸ್. ಡಿಕುನ್ಹಾ
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಕಾರ್‌ವಾರ್ ದಿಯೆಸೆಜ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಜೊರ್ಜ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಏಕ್ ಸಾಹಸಿ ಜೀಣ್
ಬರವ್ಪಿ: ಜೆ. ಬಿ. ಮೊರಾಯಸ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಮೊರಾಯಸ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್ಸ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಲಿಪವ್ನ್ ದವರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಸತ್
ಬರವ್ಪಿ: ಅಶೋಕ್ ಡಾಯಸ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ದಿವೊ ಪ್ರಕಾಶನ್.

ಪುಸ್ತಕ್: ಧಾಕ್ಟ್ಯಾ ದೆವಾಚಿಂ ಭುರ್ಗಿಂ
ಬರವ್ಪಿ: ಕಿಶೂ, ಬಾರ್ಕೂರ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಜಾಗೆ ಕವಿ ಪ್ರಕಾಶನ್

ಪುಸ್ತಕ್: ಚಲ್ಯಾಂಕ್ ಚತ್ರಾಯ್
ಬರವ್ಪಿ: ಹೆನ್ರಿ ಎಮ್. ಪೆರ್ನಾಲ್
ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್: ಪೆರ್ನಾಲ್ ಪ್ರಕಾಶನ್

संपादकीय

कोंक्णी भाशेची गिरेस्तकाय जाव्रासा तिची विविदाय. पांच लिपी कशोयी आसात पूण एकेका लिपियेंत्ल्या साहिताची चरित्रा जाणां जांव्क गेल्यार संमोदीक ग्रंतांच रच्येत.

ह्याच अंक्यांत्लीं लेकनांच पळेंव्क गेल्यार कोंक्णेंत्ली गिरेस्तकाय थोड्या मट्टाक पुणी कळीत जाता. दो. माड्ताचें संसोदीक लेकन, श्रीमती रेगोन स्त्रियांनी केल्ल्या साहितीक वाव्राचेर विश्लेशण, माव्रिसान केल्ली कविता फोड्णिशी आनी काल्पनीक साहिताचेर एडविनाची कल्पां ह्या अंक्याचीं विशेशणां जाव्रासात. कोंक्णी मय्ला फातोर आनी नवीं प्रगटनां हर्शेंचेपरींच दिल्यांत.

—एडवीन जे. एफ. सोज

कोंकणीः जनांग, संस्कृती आनी भास

● डो. विलियम माडृत
भास विज्ञान प्राध्यापक,
कर्नाटक विश्वविद्यालय, दार्वाड - 580003

वांशीक संबंद आस्च्या कुटमा समुदायेक जनांग म्हण नांव दितांव. एका जनांगाची समग्र सामुदायीक जिणिये अभिव्यक्तीच संस्कृती. जनांगाची वस्ती, खाण-जेवाण, न्हेसाण तसल्या मार्प स्वरूपाच्या जीवनाबिव्यक्तीक, भौतीक संस्कृती (Material Culture) म्हण लेक्ल्यार तांचो आचार-विचार, मौकीक आनी अमौकीक कला, ललीत आनी प्रयोजनात्मक कला, प्रदर्शनात्मक कला इत्यादी अमूर्त स्वरूपाच्या कलाबिव्यक्तीक अभौतीक संस्कृती (Non material culture) म्हण वोलाय्तात.

संस्कृतेची माव्कीक अबिव्यक्तीच भास. ती भास मन्शा कुळाक सीमीत जाव्रास्चें संपर्क सादनयी व्हय. मन आसल्ली मोन्जात मात उलय्ता. हेर मोन्जाती मोन्यो आस्तात. मन आस्च्या मोन्जातीक मनीस म्हण्तात. ह्या वर्वी भास मन्शा कुळाचें अत्यामूल्य दाय्ज म्हण्ता प्रक्यात भाशे विज्ञानी, सि. एफ. होकेट.

किल्लीं जनांगां (Ethnic frays) आसात तित्ल्यो संस्कृत्यो आसात. कित्ल्यो संस्कृत्यो आसात तित्ल्यो भासो आसात. अशें जनांग, संस्कृती आनी भास हांचे मदें आनोन्य आनी परस्पर पूरक संबंद (Inter-relatedness) आसा. ह्या देकून हेरा भासांबरी कोंक्णियी जनांग, संस्कृती आनी भासेचो एक विशिस्ट त्रिवेणी संगम (An ethno-culturo-linguistic triunity/trinity) म्हण्येत. कोंक्णी जनांग, कोंक्णी संस्कृती आनी कोंक्णी भास, एका कोंक्णी अस्तित्वाच्यो तीन कुशी (Three dimensions & one Konkani reality). हांचो परस्पर संबंद भेदाभेद (Unity in distinction) स्वभावाचो.

1.0 कोंक्णी जनांग

कोंक्णेची सुर्विली चरित्रा [History <Historia (lat)] आम्कां मेळना. परशुराम सृश्टी वृत्तांत (Legend) पव्राणीक रुपार कोंक्णी लोकवेदांत

(Folklore) सुप्रसिद्द जाव्रासा. ह्या इतिहासा [Historie (Gm)] वर्वी, कोंक्णी म्हळयार, सारस्वत ब्राह्मण जनांग, संस्कृती आनी भास म्हळ्ळी जनाबिप्राय चालू आसा. ही काणी काल्वी आनी काल्पनीक. ती आय्वी आनी वेग्यानीक न्हंय. तें कितेंय जांव, ह्या पुराणाविशीं विस्तारायेन आनी गुंडायेन वेग्यानीक संशोदन चलाजाय. तवळ मात्र हें इतिहास, चरित्रा जाव्न घेव्येता.

17 व्या शेक्ड्यांत सबार कोंक्णी उलव्पी ब्राह्मण लोक गोंयांल्या इंक्विजिशनाच्या संकश्टां वर्वी कोची, केनरा आनी रत्नगिरी जिल्ल्यांत पोळ्न गेले म्हळ्ळयाक Hortus Indicus Malabaricus म्हळ्ळया ग्रंतांत आदार मेळता. पूण कोंक्णी गोंयच्या ब्राह्मणांक मात सीमीत जाल्ली भास — Lingua brahmanica — म्हण पाचार्च्याक जाय्ना.

Census of India (1961) सुमार सोळा कोंक्णी उपभासो उल्लेक कर्ता. हांतूं गव्डा साग्स्वत कोंक्णी एक (One in many) उपभास मात्र, कुर्म्की, कुडमी, कोर्लानी, खोकिली, कांगोणी असल्यो सबार मूळ निवासी (Tribal ?) आनी हेर अब्राह्मण स्थळीय जनसमुदायेंच्या कोंक्णींचो उल्लेक थंय्सर आसा. ह्यो इंडो-आर्यन? हांगासर संशोदनाची गर्ज आसा.

सुप्रसिद्द भास विज्ञानी डो. सुमित्र मंगेश कत्रे अशें बरय्ता:

Very little is known about the early history of konkani......

The entry of Saraswath into Goa is depending upon mythical and semi-historical facts contained in the Sahyadrikanda of Skanda Purana. Until this history is uninvolved we are not in a position to say anything more about the manner in which they adopted the Konkani Language. The emphasis in mine.

कत्रेच्या अविप्राये पर्माणे गोंयाक साग्स्वत लोक प्रवेस जाल्लें पुराण सत गजाल म्हण एकादावेळा लेक्त्याग्यी तांणी थंय्ची कोंक्णी भास कशी आप्णाय्ली म्हळ्ळें निर्दीशट मांग्चें कश्टांची गजाल म्हण सांग्ताना

स्पश्ट जांव्वी संगत कितेंगी म्हळयार हो ब्राह्मण लोक येंव्च्या आदीं, गोंयांत कोंक्णी आसल्ली म्हण.

आय्च्या कोंक्णेचें स्वरूप पळेताना आनी ताचें भास वेग्यान विश्लेशण कर्ताना कोंक्णी, मराठी आनी गुजराती भासांबरी इंडो-आर्यन वर्गाची म्हण कळता. अशें कोंक्णिचें सुरूप या बहिस्तर इंडो आर्यन सारस्वतांच्या प्रक्रत भासांच्या प्रभावावर्वी जालें म्हण्येत.

तर हें प्रभाव जांव्च्या पुर्विल्या काळाच्या कोंक्णेचो स्वबाव कसो आसल्लो जाव्येत? ही भास खंच्या जनांगाची भास आसल्ली जाव्येत? म्हळीं सवालां उब्जतात.

अब्राह्मण वर्गाचे मूळ निवासी (?) जाव्नास्चे कोंक, कोर्लबी, कुड्बी इत्यादी लोक-जनांगां आज परयांत कोंक्णी उलय्तात. ब्राह्मण लोक ध. भारताच्या करावळीक आयिल्ल्या उप्रांत सहज जाव्न आनी सव्कासायेन ह्या लोकामदें गर्जां पर्माणे भर्सोन हांच्यो संस्कृत्यो मेळोन एक जाताना हांच्या भासां वर्वी कोंक्णिचें नवीकरण जालां जाव्येत म्हळो प्रमेय (Hypothesis) कर्येत.

ह्या संदर्वी Hoffman म्हळ्ळ्या संशोदकान संकलन केल्ली Encyclopedia Mundarica म्हळी कृती तज्वीज कर्न पळेय्ल्यार तांल्या सबार आस्ट्रो एशियाटीक वर्गाच्या/मुंडारी भासांच्या सब्दांक आनी कोंक्णी सब्दांक ताळ पड्ता जाल्ल्या वर्वी, हांचे मदें ज्ञाती संबंद—Cognate relationship—आसोंक जाय म्हण भोग्ता. हो प्रमेय, सिद्दांत (Theory) जाय्जाय जाल्यार, चडीत संशोदनाची गर्ज असा जाल्यारयी, कत्रे आनी होफमन हांचे ग्रंथ अद्ययन केल्यार कोंक्णिचें स्वबाव या तिचें अंतस्तर मुंडारी/आस्ट्रो एश्याटीक आनी तिचें बहिस्तर या सुरूप मात्र इंडो आर्यन म्हळी संगत प्रमेय जाव्न घेव्येत आनी इत्लेंच न्हंय कत्रेची अविप्राय उकल्न धर्न कोंक्णी फकत ब्राह्मण जनांगाची भास न्हंय. ती ताच्यादीं हेर स्थळीय जनांगाची स्व-भास (Native language) जाव्न आसल्ली म्हण्येत.

2.0 कोंक्णी संस्कृती

कोंक्णी समाजींत सबार जनांगां आसात म्हणताना कोंक्णी संस्कृती म्हळ्ळया सागोगक सबार संस्कृतेंचें उदक कुडसलां म्हणाजाय पड्ता. गजाल अशी आस्ताना, कोंक्णी संस्कृतिचें वेग्यानीक अद्ययन करिजाय जाल्यार, कोंक्णी जन समुदाचो खंय्च्यो आनी खंय्सर आसात म्हळें सोदून काड्न तांच्या भौतीक आनी अभौतीक संस्कृतेंतयी ओळक आनी विवर घेव्न, तांल्या सामान्य आनी विशिम्ट आनी विशिस्ट लक्शणांचो विवर दाकल करिजाय. असलें जवाब्दारेंचें काम सोड्न, कसलेंच क्शेत्र कार्ये (Field work) करिनास्तां, एका पंग्डाची संस्कृती हेरांचेर थापून 'ही कोंक्णी संस्कृती' म्हण्चें अवेग्यानीक आनी प्रजाप्रबुत्व विरोदी, धोरण जाव्नासा.

ह्या खातीर, रुंदायेचें आनी गुंडायेचें कोंक्णी संस्कृतीक अद्ययन चलजे. तवळ कोंक्णी लोकाची सार्की ओळोक जाता आनी कोंक्णी भासे लोकाची सार्की ओळोक जाता आनी कोंक्णी भाशे विश्यांत अदिकृत संशोदन करूंक साध्य जाता. ह्या वाव्रांत कोंक्णी समग्र लोकवेदाची माहेत संग्रह जाय्जे, पुश्कळ वाव्राची गर्ज हांगासर आसाम्हण दांबून सांगोंक अपेक्शितां.

3.0 कोंक्णी भास

आर. एल. टर्नर आनी हेर भाशे विज्ञानी इंडो-आर्यन भास परिवाराक संबंद जाल्ल्यो भासो विश्लेशण कर्न तांच्या ध्वनी बदलावण नियमां (Regular phonetic changes)क गमन दीव्न, त्या आदारान कोंक्णी नेय्रुत्य उपवर्गाक (North West subgroup) सेर्वता म्हणतात. कत्रेन कोंक्णिंच्यो ब्राह्मण आनी क्रिस्तांव उपभासो विश्लेशण कर्न हेंच सिद्दांत सांदून घेव्न कोंक्णी, मराठी आनी गुजराती सार्कें नय्रुत्य उपवर्गाची इंडो आर्यन भास म्हण पाचार्लां.

हो सिद्दांत कोंक्णी भाशेंल्लो प्राकृत प्रवाव मात पळेव्न तिका इंडो आर्यन भासम्हण आपयिल्ल्यावरी जाताम्हण म्हाका भोग्ता. तिची तुर्त माहेत कळजाय जाल्यार कोंक, खोर्लानी, कुंड्वी आनी हेर मूळ जनांगांत

व्हाळोन आस्च्या कोंक्णिचें भाश वेग्यानीक अद्ययन जाय्जे आनी मुंडारी भासा सवेंयी कोंक्णिचें तुलनात्मक अद्ययन करिजे. तवळ परयांत कोंक्णी भाशेचे सिद्दांत फकत प्रमेय मातम्हण लेकिजायम्हण म्हजी खास्गी अबिप्राय.

ह्या संदर्बी कत्रेचींच उत्रां आय्काया: Viewing the conditions today, we may safely presume that Konkani was not the language of a single homage group including Brahmins as well as non—Brahmins......... as instanced by the language of the Somars of Goa or the Govdis of the Kanaras (the formation of Konkani, 175)

कोंक्णी भासेचें संशोदन जाल्लें वोव उणें, मुळाव्या कोंक्णी थळाचेर (Substratum of Konkani) द्रावीड, इंडो आर्यन जनांगांचो, संस्कृतेंचो आनी भासांचो प्रबाव कसलो आनी कित्लो म्हळया विशयांत अद्ययन चलजाय. तवळ मात तिच्या रुपाची आनी स्वभावाची सार्की सम्जोणी आम्कां आदारासवें मेळतेली. तवळ परयांत तिचें Make up/मुकवाड पळेव्न, तेंच तिचें मुकामळ म्हण चिंत्वें आनी सांग्चें नाका. ही अन्यायाची गजाल! ऊंच आसल्लें पूरा American/Westernम्हण आजकाल चिंतल्लेपरीं, ऊंच आनी सोबायेचें सक्कड ब्राह्मण/इंडो-आर्यन म्हण लेक्चें तसलें Neo-Colonialism आम्कां नाका. तें दुबावाचें आनी दबावाचें (Oppresive/Exploitative)

4.0 निमाणें उतार

कोंक्णिची अस्मिताय, जनांग, संस्कृती आनी भासेचें एक विशिस्ट त्रिवेणी संगम जाव्नास्ल्यारयी हें संगम खंय्सर आनी केदाळा म्हळें निर्दार ज़ांव्क ना. तित्लेंच न्हंय, ही भास पुरातन कालाथाव्न सारस्वत ब्राह्मण जनांग उलव्न आय्ल्या जाल्यारयी, ती भास ताचे वर्नी आदीं कोंक तसल्या मूळ जनांगाची भास जाव्न आसल्ली म्हण कळोन येता. इत्लेंच न्हंय, ह्या भासेच्या मुळाव्या सब्दांक (Basic vocabulary) आनी

मुंडारी भासंत्या तसल्या सब्दंक ताळ पड्ता आनी तिचें भाग्लें रूप इंडो आर्यनाचें जाल्ल्यान कोंकणींत दोन-तीन संस्कृतिंचें मिलन हांगासर जाल्लें कळोन येता. कशें एक्वोटान जियेंव्वेंच मन्शाची सार्की जिणी, तशें सहमिलनच कोंक्णेचें जिवींत म्हण्येत. ह्या विशीं चडीत संशोदनाची गर्ज आसा म्हळ्ळें सम्जाजाय.

आज आमी दुस्र्या सहस्र युगाथाव्न तिस्र्या सहस्र युगाक पाव्लां काड्ताना कोंक्णेची कुळी आनी मूळ संस्कृते वर्नी चड आघ्व्या वेग्यानीक आनी तांत्रीक युगांत, संवहन माद्यम जाव्न कोंक्णिचें स्थानमान कितें? साहित्याचें आनी सामूहीक संवहनाचें माद्यम जाव्न कोंक्णेची रुता आनी अविवृद्दी कर्ची कर्शी? असल्या सकालीक भाशा समस्याविशीं, भास योजन (language planning) आनी अविवृद्देच्या (language development) दृश्टेन कोंक्णेचें अद्ययन, अद्यापन आनी संशोदन चलोन वर्चें वोव गर्जेचो आनी तुर्तांचो वाव्र म्हण आमी लेकिजाय.

5.0 परामर्शान साहीत्य

माड्ता, विलियम. 'कोंकणी भापे मत्तु साहित्य', कन्नड विश्वकोशा (सं. 5), मैसूर विश्वविद्यालय, 1972

—'भासेचें स्वरूप', मार्क वाल्डर (सं.), अमर कोंक्णी, मंग्ळूर, राक्णो प्रकाशन, 1974.

—'कोंक्णी भासेची अविवृद्दी' अमर कोंक्णी (11.1), मंग्ळूर सां लुवीस कोलेज, 1987.

—'कोंक्णी भाशेची अविवृद्दी', मुरळीदर उपाद्य, हिरियड्क (सं.), 'कोंकणी भापे-साहित्य', उडुपी, कोंकणी अद्ययन पीठ, राश्ट्रकवी गोविंद पै संशोदन केंद्र, 1996

—'एक्विसाव्या शेक्ड्यांत कोंक्णी अविवृद्दी आनी समस्ये: (एक्विसाव्या अखील भार्तीय कोंकणी पग्शिदेचें (जनवरी 18-19, 1997) अद्यक्शीय

भाशण', चिंचे फुलां, मुंबय, 1997.

CRAWFORD, Arthur, Legends of the Konkan, Allahabad: Pioneer Press, 1909.

GOMES, Olivinho, 'The Konkanis: A Community", Goa Today (July, 1997).

KATRE, S. M., The Formation of Konkani. Poona: Deccan College, 1966.

MADTHA, William. 'Some Comments on the Language Situation of Goa in the 16th and 17th Centuries". H. S. Biligiri (ed.) Papers and Talks. Mysore : Central Institute of Indian Languages. 1971.

—'Konkani Dialects in the Dravidian Area'. The Karnatak University Journal: Humanities, Vol. XXIV XXV, (1980-81)

—The Christian Konkani of South Kanara: Prasaranga, Karnatak University, 1984.

—'Language Planning for Konkaṇi: A Linguistic Perspective'. Secular Citizen (September, 1995).

PEREIRA, Jose. Konkani A Language: A History of the Konkani Marathi Controversy, Dharwad: Karnatak University, 1971.

SHANBHAG, D. N. (ed.), Essays on Konkani Language and Literature (Professor Amardo Menezes Felicitation Volume), Dharwad: Konkani Sahitya Prakashan, 1970.

TURNER (SIR), S. Ralph lilly. A Comparative Dictionary of the Indo-Aryan Languages, London, 1962. ●

कोंक्णी साहितांत मंग्ळुरी स्त्रियो

●श्रीमती ग्लेडीस रेगो
'आवे मरिया', वीर नागर,
मंग्ळूर - 574 193.

आम्चीं मायभास कोंक्णी 10 व्या शेक्ड्यांतच दक्शीण कोंकण कगवळेर चलावणेर आसल्ली जाल्यारी, कोंक्णी भाशेक तितेंच एक रूप येंव्र ती फुलल्ली सुमार सत्राव्या अट्राव्या शेक्ड्यांनी. कोंक्णेचो लिक्पा उल्लेक सर्ग सुमार दुस्क्या शेक्ड्यांत बरयिल्लो मेळ्ळा. तशेंच संत कवयित्रिनी भक्तीक काव्यां बरयिल्ले दाक्ले सत्राव्या शेक्ड्यांल्ले आसात. उप्रांत कोंक्णी चरित्रेंत साहित्य दोन वांटे जाल्लें 'जानपद लोक-लोक साहित्यांत' आम्कां वाचूंक मेळता.

बापायथाव्न पुताक आयिल्लें आनी आवय थाव्न धुवेक आयिल्लें म्हळ्ळें हे दोन विवाग काणियो: 'आज्री कथे' व्हडली मांयच्यो कता थाव्नच 'बाय्लांच्यो काणियो' म्हळ्ळें विडंबनात्मक उतार आयिल्लें जांव्क पुरो. वोव्यो, वेर्स, गानां, पार्दनां, समाजीक महत्वाच्या घडितांच्या संदर्बांनी गांव्चीं पदां, हें पुरो साहित्य स्त्रीयांनी घराभितर म्हण्चें आनी गुम्टांथाव्न मांडो, दुल्पद, घरा भायल्या नाचाचीं पदां, हें सर्व दादल्याचें साहित्य.

वसंतांल्या रुकावरी: आम्चे पुर्वज त्री होत्र गांवांत, गोंयांत आनी दक्षिणांत जियेताना जाल्यारी खंचेंय कसव तांचें आसों शिक्पी जनांग तें जाव्नासल्लें. सरस्वती म्हळयार विद्या. चरित्रेंत आम्चे साल्गडे थिरल्ल्या प्रदेशांल्या न्हंयांक सरस्वती म्हण आपयताले. आनी तिचे तडीर ते शिकाप जोडताले. कोंक्णेचें मूळ सरस्वत ते—भास, वरप, केदिंकच विसोंक नांत त्याच वर्वीं आस्तलें— बाजारांत आनी दसरांत कोंक्णी भास चलावणेर नासताना, फकत घरा भितर्ली भास ती कोंक्णी जाव्नासल्यारी, वसंतांल्या रुकांवरी ती पालव्न, फुलोन, जिवि जिवि उल्यों आनी संसारभर तिचो सुगंद पाचार्न हासोन हासोन राल्या.

दक्शीण कन्नडांत चड कर्न मंग्ळुरांत कोंक्णी भाशेचें बर्पी साहित्य सुरु जाव्न सुमार देड्शें वर्सां जातात आनी हांगासर कन्नड लिपी वापर्न लिकल्लें कोंक्णी साहित्य म्हळ्ळें गमनांत दवर्चें. 1878 इस्वेंत फा. माफेयीन 'कोंक्णी रानांत्लो सोबीत सुंदर ताळो' कोंक्णी व्याकरण बरय्ल्या उप्रांतच, चडावत विदेशी धर्मिकांनी बारताक येव्न कोंक्णी भास शिकोन, विदेशी साहित्याथाव्न भाशांतर केल्ल्यो सांत सांतिणिंच्यो चरित्रा-जिणियो, धर्मीक माग्ण्या कंतारांच्यो ल्हान ल्हान कडतिल्यो प्रगट जाल्ल्यो.

एक हजार नोव्शीं बाराव्या (1912) इस्वेंत कोंक्णेंत पयिल्लें पत्र 'कोंक्णी दिर्वें' आरंब जाल्लें तवळथाव्न, लोकीक बरव्पी साहित्याक आप्ल्या लिक्पा देण्याचें पुगासांव लिक्णे मुकांत्र प्रसूत जांव्क एक वाट उग्ती जाली म्हण्येत. पुरूश प्रदान भारतीय संस्कृतेंत दादुल्याच्या पर्वण्गेविणे स्त्रियेक बरंव्क आव्कास नातल्लो. स्वतंत्र नातल्लें म्हळ्ळें चिंतुंकयी हांगासर कारण खचीत जाता. कित्याक! त्या त्या संदर्बार त्या त्या जाग्यार घडितांक परिसराक संबंद जाव्न वोव्यो, वेर्स, गानां, पदां, हुमिण्यो, म्हण्ण्यो घड्न संगीत मिस्ळोन काव्या रुपार गांव्ची शाथी आम्च्या स्त्रीयांक आसल्ली. आनी थोडें जाल्यारी गर्जेचें शिकप तांकां तवळ लाब्तालें. तर तीं कित्याक बर्पा देणाथाव्न पय्स उर्लीं? भारताच्या हेरां भासांच्या साहित्यांतयी आदीं चड स्त्रीयो झळकल्ले दाक्ले नांत.

'एके स्त्रीयेन शिकप जोडल्यार, तिच्या सग्ळ्या कुटमान शिकप जोडल्लेबरि' म्हळ्ळी सांग्णी खरी जाव्नासा. भारताक स्वतंत्र लाबल्ल्या सुर्वेर आम्चे माल्गडे एक पद गाय्ताले.......

केद्ना इंडियाक स्वराज मेळ्ळां

तेद्नां बाय्लांचें राज जालां.

पुण! भारताक स्वराज मेळच्या फुडेंच स्त्रीयांनी 'कोंक्णी दिर्वें' पत्रार वाच्यांच्या पत्रां मुकांत्र ताळो उटंव्क लिक्णी हातांत धरल्लो दाक्लो आसा. 1912-1937 दिर्व्याच्या रुप्योत्सव अंक्यार पिंतीण (मिसेस पिंटो)

'तांकां दरयांत उडया' म्हळ्ळी काणी बरय्ताना लेककिचो लान्सो हिसो दीव्र अशें बरय्ता.........

आमी स्त्रीयो कोड्याळ एका थंय कोन्शांत आसांव. आमी आसांव या नांव म्हण चड्ताव लोक नेणा. पुण! कोंक्णी दिव्र्याचो एडिटर साय्ब विळांत आसल्ल्यांकी ओळकता न्हय्वे. ताची वळक जाल्ल्यान म्हाका इत्ले ग्ळे म्हळ्यार? तवळ तवळ कोंक्णी दिव्र्याक कांय पुणी बग्न धाड्चें. आतां ताका एक सोबीत सुंदर रुचीक काणी जाय खंय. तर! एक न्हंय वगार तीन बरव्र धाड्तां जाय जाल्ली विंचून छापूंदी म्हण.

साहित्य सेवा आरंभः

स्त्रीयांक बर्पा देण्याचो उमाळो कित्लो म्हळ्ळो धर्ते भितर पुमार जाल्ली झर वय्र उस्पोंक बुळ्वुळे उट्च्याबरी हांगासर सम्जाता. कोंक्णी दिर्वें पत्रा उप्रांत आरंब जाल्लें 'समाजिचो दिवो' ताचो पय्लो अंको मेळना जाल्यारी एप्रील 25, 1937 आंको 2. संपादक जे. बी. मचादो, कोंक्णी इंग्लीश पाक्शीक वर्तमान पत्रार आरंबार थाव्र स्त्रियांनी ताळो उटय्ला.

ह्या पत्राच्या दुस्र्या अंक्यार आलीस म्हळ्ळी लेककी अशें विचार्ता— तुम्च्या पत्राच्या पय्ल्या अंक्यार आर्च बिस्प विल्याम्साची हेळकी इंग्लेजान दिल्या. ताचो कोंक्णी तर्जुमो दींव्क ना. हो तुम्वो पक्शपात म्हणता ती. समाजिचो दिवो पत्रार डि. 10, 1937 इस्वेंत स्त्रीयांचो विबाग आरंब जाला. वग्ण्णार्न—आलीस आप्ल्या लिकितांत अशें विचार्ता: मुर्विल्या अंक्यांनी एक दोन लेकनां स्त्रियांनी बरयिल्लीं हांवें वाच्ल्यांत उप्रांत स्त्रियांनी तुम्कां पाट केली? वा तुमी स्त्रीयांक पाट केर्ली? स्त्रीयांचो महकार तुम्कां जाय जाल्यार, आम्कां स्त्रीयांक तुम्च्या पत्रार इल्लो पुणी जागो दिजायीच.

उप्रांत 'समाजीचो दिवो' पत्र बंद जाता परयांत, समाजींत घड्च्या अन्याया वय्र, स्त्रीयांचेर शोशण आनी हेर विशयांचेर कायाम स्त्रीयांचो

विबाग लेककी हेलेन, आलीस, पुडपुडीत मार्गरीत, संतान सिकेर्न आनी हेरांनी बरय्ला.

1937 जनेर कोंक्णी दिर्वे अंक्यार 'पिंतीण' डहाणूथाव्र—Pure Konkani how to write (आपुट कोंक्णी भास म्हळ्ळ्या शिरोनांवार कोंक्णी भास बरंव्क कोंक्णी आक्शरां नांत म्हण बोबो मार्चे तें वेश्टें सग्ळया संसारांत्ल्या भासांक विविंगड भासां पर्माणे आक्शेरां नांत तर, आम्च्या दाक्ट्या एका कोन्शांत आसल्ल्या भाशेक आप्लींच आक्शेरां आसाजाय म्हळ्ळें गर्जेचें न्हंय. (हांगासर लिपी म्हण सम्जोंचें)

एका वाच्यान, तर कोंक्णी भास कशी बरंव्चीम्हण विचारल्ल्याक जाप दीव्र 'पिंतीण; अशें बरय्ता: नांत नांत म्हण वेर्त उलंव्च्या बद्लाक, नवीं आक्शेरां करुंक खंचो पूत तक्ली आनी दुडू खर्चुंक तयार आसा? म्हण विचार्ता. मुकार कोंक्णी भास ऊंची कर्तेले कोणी नांतम्हण एक्लो बरय्ताना, ती मंग्लुरची कोंक्णी भास पय्लीथाव्रच ऊंची आसल्ली म्हण ती सांग्ता. हें लिकीत ती लिक्ताना तिची प्राय सुमार साटांक लागीं पावल्ली म्हण तीच सांग्ता. वय्ल्या लिकितांत ती बरय्ता कोंक्णी भाशेंत हांवें सुमार धा ड्रामा, सबार पदां, सुमार कंतिगो आनी एड्रेस बरय्ल्यात. कोंक्णी दिर्व्याकयी पोलियांच्यो पोलियो हांवें बरय्ल्यात म्हण्ता ती. असल्या स्पिरिताच्यो स्त्रीयो कोंक्णेंत आतांय आस्तल्यो म्हण चिंतां हांव. पुण त्यो कित्याक मुकार पडनांत?

उप्रांत 1939 इस्वेंत दियेसेजिचें पत्र राक्णो सुरु जातच पाटापाट मंग्लुरी स्त्रियांनी अप्रूपान जाल्यारी बरंव्क सुरु केलां. प्रथमार काणियो आनी हेर साहित्य लिकूंक ना जाल्यारी पत्रांनी स्त्री समाजे विरोद अन्याय जाताना वाच्यांच्या पत्रां मुकांत्र ताळो उटय्ला. थंय थाव्रच लेककिंची साहित्य सेवा राक्णोंत आरंभ.

'राक्णो' जून 9, 1939 क्रिस्तांव आवयांचे सोडेलिटीन सामूहीक वाच्यांचें पत्र बरयिल्लें प्रथम लिकित जाल्यार, पयिल्ली काणी 'पतिणिचो मोग' श्रीमती डि. एम. पत्रावो, 1941 मार्च 28 'राक्णो'

स्त्रियांनी भाशांतर कर्न लिक्या आदींच ल्हान ल्हान समाजीक काणियो लिकल्यात जाल्यारी 'राक्णो' रुप्योत्सव अंक्यार (1939-1963) लिकितांनी मृग्न दादुल्यांक स्त्रीयांक विंगडसिल्लें झळकता. 190 पानांच्या त्या अंक्यार दादुल्यांचीं लिकितां पय्लीं छापून, आक्रेक स्त्रीयांचीं प्रगटल्यांत. हांतून 'ताका माग्णें करूंक तांक्लें ना' आस्त्रिदा बार्बारा लेककी, 'बाळोक जाप दिता' लेककी ओलिविया नोरोन्हा, 'धांत एक देवाक दी' कु. जुडीत मस्कोरेन्हस, 'छाप्याची कता' मानादीक सिस्टर आक्विलीना ए. मी. अशें लेककींक एका कोन्शार दवर्लेल्या बरी दिस्ता. तरी तांचीं लिकितां वाच्ताना सम्जाताकी लेककांच्या बर्पा मट्टांत आनी लेककिंच्या बर्पा मट्टांत कांय्च फरक ना.

उप्रांत बोंवय तसल्या बृहत शहराक पावल्ल्यो आम्च्यो बायो 1948 इस्वंत जि. एम. वि. रोड्रिग्सान आरंब केल्ल्या 'सुक-दूक' पत्रार तांचें लिक्पा देणें प्रदर्मूक लाग्ल्यो. 1948 जून 10 तारिकेच्या सुक दूक पत्रार पयिल्ली स्त्री लेककी जाव्रामल्ली लिल्ली बोंवय. संपादक पत्रांत तीं अशें बरयता: ह्या दिसांनी सुक दूक पत्राचेर चेडवांविशीं चेड्यांप्रास चड आय्कोंक मेळता. चेडवांच जब्बोर म्हण जालें. चेडे कितें उण्याचेगी देंव्चागन सोर्पाचें रूप काण्गेव्न येवेक नाडल्लेबरी. चेडे बर्यो बर्यो वस्तू दाकव्न चेडवांक नाड्तात. आनिकी पत्र मुकार्सुन वेता. प्रतिभटन कर्ची सकत शिकप, अन्वोग आनी जाण्वाय आस्त्यार मात मेळता. थोडे पार्व्टीं धांव्गी, भिरांत, समाजेची नदर, लज असल्यो आडकळी स्त्रीयांक बरंव्चें देणें उग्ताडाक हाड्न वृद्धी करूंक आडाय्तात जाव्येत.

1949 एप्रील 25 सूक-दूक अंक्यार एलीज म्हळळी लेककी कवितेक कविते रुपार जाप दीव्न अशें म्हण्ता:

जाप दींव्क म्हाका ना पुर्सत
भुर्ग्यांबाळां गटार्वळिंनी जाल्या हर्कत
महाकवी आप्लीच वडवीक
करीत कितें बर्कत.

अशें वाच्तानांच स्त्रीयांच्या प्रतिभटन बर्पांची धार आनी ग्रेस्तकाय जळकता.

1950 इस्वेंत बोंवंय्त पय्णारी पत्र आनी जो. सा. आल्वारेसान 1953 इस्वेंत 'मित्र' पत्रां प्रगटूंक सुरु जाल्या उप्रांत स्त्री साहितिंचीं लिकितां पाटापाट उज्वाडोंक लाग्लीं. 'मित्र' पत्राक येंव्च्या लिकितांची रास पळेव्न जो. सा. न झेलो पत्र आरंभ केलें म्हण्ता तो. जो. सा. आल्वारेसान आप्ल्या मित्र आनी झेलो पत्रां मुकांत्र जाय्त्या लेककींक प्रोत्साहान उज्वाडाक हाडलां. त्या वेळार जो. सा. च्या पत्रांनी सुमार चाळिसांलागीं लेककी बरय्ताल्यो म्हण्ता तो एका पत्रांत. उप्रांत तो अशेंय म्हण्ता:

त्या वीस वर्सांनी बरव्पिण्यां पय्की कोणे आप्लें नांव केद्नांच विस्रोन वचनाशें बरव्न घाल्लें साहित्य बोव उणें. तसल्या स्त्रीयांचो संकोयी किर्कोळ. जो. सा. न स्वतंत्र प्रेस स्थापन कर्न प्रगट केल्लें पयिल्लें पुस्तक आसा 'काळजाचो उलो' लेककी रोज कुमारी कल्याणपुर. तवळच्या मंग्ळुरी कोंक्णी साहित्यांत स्त्रीयां पय्की आसात श्रीमती एव्लालिया आल्वारीस, मोंती लस्रादो, रोज कार्वारस्ट्रीट, कु. ट्रीजा डिसोजा, आय्रीन पिंटो, लीना फेर्नांडीस (एक्ली वालेन्सियाची, दुस्री कास्सियाची) कु. हिळडा कार्लो, निवेदिता, कलादासी कद्री (ग्लेडीस रेगो), रीटा कुल्शेकर, ग्लेडीस रोड्रिगस, श्रीमती ग्रेसी डेसा (आतां वाज), मिस्स नंतूर, कु. सिल्विया, वेरोनिका वेंड्रा, आय्रीन पोर्ते, सेलीन पेड्णर रोड, लिल्ली डिमेल्लो, जेस्सी सोज, ऐवी कुटिनो, फेल्सी लोबो, कल्याणपुर, पिलू कुटिनो. पुण, मित्र पत्रार पयिल्ली लेककी जिल्लाबाय. साडेसात आनी पाव्णे आट तिचें पयिल्लें लिकीत. हांचे पय्की माल्गडी आनी पयिल्ली प्रक्यात लेककी जाव्नामा दे. एव्लालिया आल्वारीस. साहिती तशें नाटकिस्त. पत्रांनी आनी आल इंडिया रेडियोचेर ती तवळच प्रक्यात जाव्नासल्ली. अण्कार साहित्याक वुन्याद घाल्ली स्त्री ती. सबार वर्सां आदीं नीव लीडर केथोलीक हमाळयाचेर तिणे वरंक्क आरंब केल्लें. जाय्त्यो अण्कार आनी आदारीत कृतियो तिणे लिक्ल्यात. आकय्च्यो काणियो, स्त्रियांचें राज, पोकिचें कार्बार. अण्कार केल्लीं:

ड्राय्ना, ओतेल्लो, गेब, फ्लोराची कता, आन्नी किट्टी, पेटानातल्लें तण. तिणें सबार रेडियो नाटक आनी रंगस्थळ नाटक बरयल्यात. 'राक्णो' पत्रार एका लेककिची प्रतम सांकळ कता जाव्न 'पेटनातल्लें तण' फाय्स जाल्ली, श्रीमती आल्वारिसाच्या साहिती मुकुटाक भांग्राळें पाक.

तवळची आन्येक नांवाडदीक लेककी आसा आग्रीन पिंटो. बलिदान, स्त्री, म्हजें अंतस्कर्न विसर्चें ना, पाळल्ली भास, हांव चुकोन पडोंक ना तिच्यो विंच्णार कादंबरी.

'कलावती कद्री' पय्णारीक आनी 'कलादासी कद्री' मित्र झेलो पत्रार कायाम बरय्ताली कु. ग्लेडीस सिक्वेरा (आतां रेगो) 1960 इस्वेथाव्न धारूण जाल्लीं काळजां, निगप्रादी चली, सांडून गेल्ली शेळी, जेजू आनी राक्रोस अशें मटव्यो कता, कवनां, लेकनां तशेंच पय्णारी पत्राची वाग्मिदार्न जाव्न वावुरल्ली कोंक्णी पत्रांनी कायाम बरव्न आसल्ली श्रीमती ग्लेडीस रेगो लेककींक प्रोत्साव दिंव्च्या उद्देशान आकाश प्रकाशन स्थापन कर्न कळे आनी झेले, साडिये वय्लीं साळकां, फकत लेककिंच्या लिकिनांचीं पुस्तकां प्रगटल्यांत. ह्या पुस्तकांनी पात्र घेतल्ली लेककी आसात: एव्लालिया आल्वारीस, नेल्ली डिकोस्ता (पय्णारी संपादक), ग्लेडीस रेगो, आग्नीस वार्बोजा, ग्रेसी वाज, एल्सी कद्री, मेबल कोड्रास, जसिंता पिंटो, रोजालिना फ्लेवी, फेल्सिटा मतायस, सेविका, सिप्रिमा कुल्शेकर, केथरीन रोड्रिगस, अनिता डिसोजा, नेल्ली मिरांदा, जूडी पिंटो, मांर्ती लस्रादो, ग्रेसी लोबो, लूसी मोरास, प्रेमी किरें, प्रेसिल्ला लोबो, फेल्सिटा मतायस, अन्ना मरिया मिनेजस, लीना वार्बोजा, हीळडा कुलासो, विन्नी वेळमाण, विल्मा रेगो ह्यो सर्व लेककी एका न्हंय एका कोंक्णी पत्रार बरंव्च्योच जाव्नासात.

हांकां प्रोत्साह सहकार लावल्लो जाल्यार, आज आम्च्या कोंक्णी साहित्यांत लेककां समासम लेककीय आस्तीं आनी तांच्या वर्पांल्ली तिक्ष्णाण, गोड्साण, खार्शाण, मोग, मोवाळाय, तांचें जाण्वीक ज्ञान वाच्यांक दादोस कर्तें आनी भर्शीक साहित्य पक्वन आम्कां लाब्तें.

मंगळूर आनी बोंबय थाव्न प्रगट जांव्च्या सबार कोंक्णी पत्रांनी जाय्त्यो स्त्री-चलियो वेळाकाळा तेकीद बरय्ताल्यो. थोंड्यो थोडो तेंप

जिग्ग जाताल्यो बिग्ग जाताल्यो काजुल्याबरी आनी खंच्यान मायाक जातात कळच नातल्लें. तांच्या लिकितांक कांय खोडी-विमर्सो केलो, इल्लें अण्किलें, मागीर ती ना. कुटमा मुकार, समाजी मुकार नांव पाड जाता, घर्च्यांक खबर मेळळयार गड्बड कर्तीत, उलय्तीत म्हळळया भिरांतीन लिक्णेक विराम दितात. अशें जाय्त्या लेककिंच्या जिवितांत घडलां आनी तीं सग्र्या नेकेत्राबरीं थोड्याच बर्पांनी झळकोन झळजळोन काणे जाल्यांत!

हेरांचो मोसोर-दुर्सोणें, विमर्सो आम्च्या प्रगते थंय स्पूर्ती म्हण चिंतून धग्रान बरय्ते रावल्लीं आजून कोंक्णेंत जिवीं उल्यांत. थोडीं आतां, एका तेंपार हांव कोंक्णी पत्रांनी बरय्तालीं म्हणोंकयी लजेतात. स्त्रीयांक मायभाशे थंय उर्बा नातल्ल्यानच आज आम्ची कोंक्णी भास सार्की प्रगतेन फुलाना जांव्क पुरो.

लेकको जाव्न संपादकिचो वाव्र केल्ली पय्ली स्त्री आसा कु. जुडीत मस्करेञ. (कोंक्णी दिर्वें पत्राचो स्थापक श्री लुवीस मस्करेञची धुव) आम्चो युवक पत्राची संपादकी जाव्न तिणे जाय्तीं वर्सां वाव्र दिला. दुस्री आसा श्रीमती नेल्ली डिकोस्ता. ही सुमार दोन दशकांथाव्न पय्णारिची संपादकी जाव्न वावुर्न आसा.

तिस्री श्रीमती ग्लेडीस रेगो हीणे लेककिंचीं पुस्तकां ‘कळे आनी झेले’ आनी ‘साडिये वय्लीं साळकां’ संपादन कर्न स्वंत आकाश प्रकाशनाथाव्न प्रकाशकी जाव्नयी प्रगटल्यांत. आतां आंजेलोर फिर्गजिच्या ‘आंजेलोरचो आंज’ पत्राची संपादकी शिवाय ‘कोंक्णी लेककांचो एक्तार’ हांणी प्रगट केल्ल्या ‘तेरा पाक्ळयो’ पुस्तकाचियी ती संपादकी जाव्नासा.

भाशांतर वाव्र आनी आदारीत कृतियो रच्यांत कु. शालिनी वालेन्सिया (आलीस सल्डाना आतां फेर्नांडीस), तुं सुकी जांव्चो नांय, ताणे ताकाच त्याग केलो, तो ताका आशेलो, अशें तिच्यो कृतियो साळक प्रकाशनान प्रगटल्यात.

‘शेळया रग्ताचो वास’ हिळडा कार्लो, ‘नाणज्ञान न्हंय घुंव्डाय्ली’

केथरीन रॉड्रगस, 'लग्नांल्लो मोग' कृपाकुमारी, 'जिविताचीं सतां' लेत्ती वाय आनी ह्या तेंपार काणीयो, लिकितां भाशांतर कर्न फामाद जाल्ली श्रीमती लिल्ली मिरांद, जूडी पिंटो. वय्जाकीय लिकितां बरंव्वीं कु. लविना नोरोन्हा, नेल्ली नव्रेत.

राक्णो पत्राच्या चरित्रंत दुस्री मांकळ कता बरयिल्ली लेककी टीना डिमेल्लो कता 'तांब्डो गुलाब' कोंक्णि साहित्य प्रकाशनान फाय्स केल्लें पुस्तक 'मेटिळड्याचें जय्त' कता लेककी: कु. एल. मिरांद विक्तल. (1956 एप्रील, श्री राय्मंद मिरंदान संपादन कर्न फाय्स केल्लें पुस्तक हें)

आतां जाय्त्यां लेककी कोंक्णी पत्रांनी झळकतात—माज्वातात, थोडीं काजुल्यावरी, थोडीं आटिल्ल्या नेकेत्राबरीं, थोडीं फांत्याच्या सुक्रुबरीं. तांतून कायामार आप्रुपान झळकोंची: नंदिनी, कलाराणी, सोनिया, कु. जे. एल. मंजरपल्के, प्रमिळा वाज, ग्रेस डिक्रूज आनी हेर.

युवजणांचें पत्र जाव्नास्च्या 'युवक' हाचेर जाय्त्यो लेककी फिर्गजांच्यो खब्रो, सवालां, कविता, वग्र साहित्य क्शेत्राक पाव्लां दवर्ते आसात. तांकां उत्तेजन उमेद लागव्न साहित्यांत थीर कर्चें आम्चें कर्तव्य जाव्नासा.

●

साहीत–मतिंत्लीं रंग रंगाळ पिंतुरां

●एडवीन जे. एफ. सोज
'फांव्टन हेड', हायल्यांड,
मंग्ळूर - 575 002

No earth at all
No sky at all; and still
The snow flakes fall
(Hanshin Shiki)

प्रथूमी बिल्कूल ना
मोळबयी बिल्कूल ना, तरी
बर्पाची लाव्पीक कर्पां पडोनच आसात
(हानशीन, शिकी)

हें कसलें नवेसांव? ही कितें कविता? खंडीत न्हंय ही कविता. न्हंय ही तुवें, हांवें, माव्रिसान या चा. फ्रान लिकल्ली. पूण ही जपानी कविता. हाका म्हण्तात हायकू (Haiku). तूं एक वाच्पी. हाचेर एक विवरात्मक लेक लिकूंक सक्शी? खंडीत व्हय. ही तीन फंग्तिंची कविता. हजारों उत्रांक आप्ल्या ताबेंत घेव्न आसा. तित्ल्याच हजारों रितिंनी ह्या कवितेचेर कविता लेक, संसोद इत्यादी करूंक सक्तात, लिकूंक सक्तात. हें कशें अशें?

रोमांत सिस्टाय्न चापेलाक पावल्ल्या वेळार थंय्सर आसल्ल्या थोड्या पिंतुरां साम्कार बसोन आस्च्या थोड्यांक हांवें पळेलें. राक्वल्यालागीं विचार्ताना तांणी सांग्लें की हे तर्नाटे उदयोन्मुकी चित्रगार आनी सबार दिसांथाव्न सिस्टाय्न च्यापेलांत्ल्या चित्रांचें वीक्शण कर्च्यांत मग्न जाल्यात.

इत्ले दीस परयांत लांब्वें हें कसलें वीक्शण?

एकेकच भेट आमी चड्यां.

एक चित्रगार आनी ताच्या मतींत उदेल्लें एक रंग रंगाळ चित्र

ताणे मांडल्लां कसल्या उन्नतीन, कसल्या उन्मादान, कसल्या उद्वेगान? त्या चित्रांल्या हर एका रंगांत एक साज-आवाज आसा, एक रुदान आसा. एक काणी आसा. हें सर्व एका वीक्शकाच्या दिश्टीक वेवेग्ळया मापान दिस्ता. त्याच खातीर हे उदयोन्मुकी चित्रगार दिसांगटल्यान ह्या चित्रां साम्कार बोम्नात आनी शिक्तात. मुळाव्या चित्रगारन आप्ल्या पिशोलाच्या (Brush) एका मागन एक फलाणो रंग त्या चित्राचेर थाप्ला आस्येत. पूण कसल्या घडिये आनी कसल्या प्रेरणान? हें जाणां जांव्वें काम वीक्शकांचें. 'मोनालीसा'च्यो हासो आजून परयांत कसल्या मत्लबाच्यो म्हण नख्खी रितीर सांगोंक कोणच सकोंकनांत. पूण प्रेतन चलोनच आसा.

चड उणे, कसलीच परिगत आम्च्या कोंक्णी साहितांत आज उदेल्या. आमी खंय्सर आसांव तें आमींच नेणांव आम्कां थोड्यांक 'रांडे-शिंडे' म्हळ्ळें माहीत 'आम्चें' दिस्ता तरयी आनी हेर थोड्यांक 'येस, नो, डार्लींग, कॅरक्ट' इत्यादी सब्द बर्पांनी आयिल्ल्या फरा तें बरप विदेशी जाता, मिस्ळार्पी जाता. पूण कन्नडा फिल्मांनी 'नीनू आवरन्नु लव माडुत्तीया' म्हळ्ळया ह्या दोन सब्दांचो अर्त, इंग्लिशांत 'Do you make love?' अर्तात, एक लंग्गीक कनी. हें आम्कां वाचूंक आनी आय्कोंक हर्कत जाय्ना. पूण खंचार्यी एका कोंक्णी बरव्यान कांय तरी नवेसांव केल्लें, ताका 'मानियेंचो वास नातल्लो' म्हण आमी वोलाय्तांव. ह्याच कीळ आनी अशीर मनोबावाक लागोन 'सुनंदान' धय्र घेवन उत्रायिल्ली महान कृती 'राय उंदीर' (The King Rat = James Clavell) आतांयी वाळय खाव्न आसा.

मतिंल्लीं रंग रंगाळ पिंतुरां

केदळा तीं उस्कातीत?

कोणच सांगोंक नेणां.

त्या खातीर आज साहितांत लेकक आसात.

आपल्या मतिंतलीं रंग-रंगाळ पिंतुरां वाच्प्यां परयांत पावंच्चें काम लेककाचें हें काम यशस्वी जालें तर वाच्पी लेककाचे मतींत घुसोंक सक्ता. ताच्याच पाल्लांनी पाल्लां काडूंक सक्ता.

हें काम एक लेकक खंचे रितीन कर्ता? ह्या सवालाक निगंट एक जाप ना. कित्याक मतिंतलें पोलियेर घालूंक असलेंच, तसलेंच म्हळळे नेम चक्कट नांत. देकुनच एकेक लेककाक आप्लीच म्हळळी विबिन्न शय्ली आसा आनी हे शय्लेक लागोनच तो वाच्प्यांक परिचीत जाता.

आम्कां पांच ज्ञानां मुकांत्र, पांच इंद्रियां भाय्ल्या संसाराक मेळय्तात. दीश्ट, आवाज, पर्मळ, स्पर्श आनी रूच ह्या मुकांत्र आमी जिवंत आसांव म्हण म्हण्तांव आनी आम्चे भोंव्तीं कितें जाता (या जाय्ना) तें आम्कां कळीत जाता. ह्या पांच ज्ञानां पय्कीं खंचेंयी एक पाड पडत तर आमी अपूर्ण मनीस जातांव. हें एक सादें सत. ह्या पांच ज्ञानांक जिवे दवरूंक फकत जिणी जियेंव्चें मात पावना. आम्कां हेर पुश्टिकायेची गर्ज आसा. ही पुश्टिकाय पांचयी ज्ञानां सुड्सुडीत आसल्ल्या आप्ल्या-पेल्याथाव्न येजे आनी ती येव्नच आसा.

आम्कां, सर्वांयी जाग्यांनी एकाच वेळार आसोंक साद्य ना. एक सादो दाक्लो घेव्यां 'आज मार्केटींत बारी गम्मत जालें!' म्हण तुजो अमीग संभाशण सुरू कर्ताना तुजे कान नीट जाता. कारण कितें? तूं त्या वेळार मार्किटींत नातल्लोय. तुज्या अमिगाच्या पांच ज्ञानांक लागल्लें तुका लागोंक ना. पूण आतां तो, आप्ल्या मतिंतलीं रंग रंगाळ पिंतुरां तुज्या साम्कार दवर्चें प्रेतन कर्ता. तुजी आतुराय तो जिक्ला आनी तूं आय्कोंक तयार आसाय.

हें, साहिताचें एक तिर्कासें रूप.

तुज्या अमिगाचें उलव्णें आय्कोन तूं घरा येताय आनी तुवें आय्काल्लें चडीत रंगीत करून तुजे पतिणीक/भुर्ग्यांक सांग्ताय. ही एक सांकळ. तेच खातीर जाण्वायीत जोन अपडाय्कान म्हळां—साहीत म्हळयार फटींची एक शिंकळ पूण वास्तविकता मिस्ळाल्ली.

म्हण्तच, एक साहितीं पांच पाव्लां मुकार वेता. तुका परिपूर्ण आप्ले ताबेंत घेत्ल्या उप्रांत तो तुका आप्ल्या मतिंत्ल्या रंगरंगाळ पिंतुरांनी न्हाणय्ता, तांच्या मुवादान माक्ता, तुका ताच्याच संसारांत उकोल्न व्हर्ता. हें कशें म्हण आम्च्या कोंक्णी साहितांत्लीं थोडीं सन्निवेशां घेव्न आमी अध्ययन चालू कर्यां—

सुर्वातेक हांव घेतां विवरात्मक साहिताचो कुंवर म्हण नांव वेल्ल्या दे. ए. टी. लोबोची नवालिका 'हर्घार खरीस' हांवें पाटल्या सात वर्साथाव्न ह्या नवालिकाचें अध्ययन केलां, म्हज्या विद्यार्तींक ह्या कताची रूच चाकांव्वें प्रेतन केलां. पूण हरेक पाव्टीं ह्या कतेंत कितें न्हंय तर कितें नवेसांव दिस्ताच.

घाटाच्या वर्णनांत सुरू जांव्वी ही कता वाच्यांक आप्लेच हाळवायेन घाट चड्य्ता, देंवय्ता. मंग्ळुरांत भोंव्डाय्ता, पन्नास-साट वर्सांची चरित्रा पित्राय्ता. ही पिंत्राव्णी इत्ली स्वश्ट आसाकी वाच्याक आपुणच ए. टि लोबो जाव्न हें लिक्तां म्हण भोग्ता.

घाटा आनी मंग्ळुरा मद्ली उत्रोण तो कसो पिंत्राय्ता पळेया— "आज मनीस शाणो जाला आनी जोड्ंक शिक्ला. देकून कोड्याळची सकाळिंची जिवी मास्ळी लेगून दोन्पारां घाटार कड्येंत पड्ता. कारण, वाहनां जाल्यांत. रात-दीस घाटाच्या वाटांनी लोरियो आनी कारां धांव्तात. तशें जाल्ल्यान, रातीं येणो आयिल्ले गर्बेस्त स्त्रीयेक सकाळीं कोड्याळ येव्न बाळांत जांव्क कसलीच हर्कत ना."

पन्नास-साट वर्सां आद्लें जिणें दोन सोंप्या गांठल्यांनी तो अशें विवरय्ता—"सत्ती तेंप आनी भावार्ती मनीस त्या काळाचो देकून सां बस्त्यांवच पंडीत जाव्नासल्लो सर्वांचे पिडेशिडेंत."

तवळच्या तेंपार कसो एक पती घरांत्लो राय वर्ततालो म्हण ए. टी. लोबो कशें दाकय्ता पळेया: "तेंलिसाबान अपेक्शिल्लें घडाना जाल्यार, तो पर्तिणिचीं कान्सुलां मुजंव्कयी पाटीं सरनातल्लो. त्या खातीर लेत्तिबाय माव्न जाली."

ह्या कतेचो नायक केप्पो आनी मोनो, बोम्मा. ताचें खरें नांव बेज्मी. पूण हें लेकक आनी वाच्पी मात जाणांत शिवाय कता वाळच्या परिसरांत्लीं कोणच नेणांत. बेज्मिच्या कुडिच्या वाडावळिचें क्रमेण वर्णन कर्तां कर्तां लेकक हृदय स्पर्शी रितीर, दय्हीक रितीर परिपूर्ण आसल्ल्यांनी एका अपूर्ण जिवीक वापर्चे दाकव्न दिता. अशें म्हण्ता लेकक........"देकून ताका (बेज्मीक, बोम्माक) पळेताना माप्ळयाक एक मोव्ळी सूंब जाल्यारी जड जातालें आनी मोगोल्र्याक पोव्ली भरादीक दिस्ताली. कित्याक बेज्मी वावय्ता! ताका कूल दींव्क ना........."

ही कता बेज्मिच्या साक्रिफिसांत आकेर जाताना त्या दीसा सग्ळें मंग्ळूर रडलें, म्हण्ता लेकक. "बोम्माक मातियेंत निकेपिताना—ताका धोसल्ल्या, मारल्ल्या आनी ताचेलागीं खेळल्ल्या सर्व लोकांच्या दोळयांथाव्न दुकांच्यो झरी देंव्ताल्यो....... व्हय, बोम्मा समेस्तांचो देकून समेस्त ताका रडले.......... समेस्तांच्या तीन चिम्टी मातियेनच फोंड ताचो भर्लो.

दुस्री देक जाव्न हांव दे. जो. सा. आल्वारिसाचें साहीत घेतां. रंग रंगाळ चित्रांचें, पिंतुरांचें तुपेंच आल्वारिसाचें साहीत. 1950-त प्रकट जाल्ली ताची नवाल कता 'आंजेल' कानडी लिपियेंत्ल्या कोंक्णी साहितांत्ली प्रतम कादंबरी म्हळ्ळया कारणाक मात न्हंय पूण तांत्ल्या साहितीक सोबायेक लागोन अद्ययनाक अर्ह.

हजारों मय्लां पय्स चालू जाल्लें दुस्रों महा झुज मंग्ळुराक 'हाड्न', रोफी, आंजेल, रोज बाय, नोर्बटाब आनी शेणय म्हळ्ळया ह्या थोड्याच पात्रांक विविद सन्निवेशांनी मिस्ळाव्न एक कादंबरी रुता केल्ल्या साहिती आल्वारिसाच्या मतिंत्लीं रंगरंगीळ पिंतुरां वाच्यांक दिल्लीं तीं सदांकाळ जिवींच उर्तेलीं. ह्या पिंतुरांक विंच्णार थोडे दाक्ले हांव दितां—

आप्णें सून करून घेंव्क सोदच्या चलियेचेर (आंजेल) रोज बायेन दोळो दवरल्ली रीत लेकक ह्या परीं विवरिता, "हरएक आय्तारा मिसाक गेल्लेकडे आल्तारी उप्रांत ती एका आंक्वार चलियेचेर दोळो दवर्न तिचें चाल चम्काण पार्कूनच आसल्ली..........."

तेचपरीं तिचो पूत रोफी हेच चलियेचेर दीश्ट दवर्न आसल्लो, "......... आय्तारा सांजेचें दोनयी सोडेलिटिंनी सांगाता मेळोन माग्णीं, गितां आनी गायनां गाव्न मरियेक हर्सून वेताना रोफीन एक दोळो वाटेक आनी दुस्रो तिचेर दवर्लो.........."

आंजेलाच्या कुटमाचें वर्णन ह्यापरीं आसा. "पाव्ल पर्बूक (बापूय) तेगी चलियो आसात आपूट चित्ळावरी! ग्रेस्त कुटमाचो चलो लेगून तांकां एक पाव्टीं पळेय्त जाल्यार दोतिविणें जोंप मार्न वरत!"

दुस्रें महा झुज सुरू जाव्न तें विस्तर्ताना कश्टी तरी सदांनीतच्या जीवनांत आयिल्ली बद्लावण ह्यापरीं विवरीत जाल्या. "......... आम्च्या हिंदुस्तानाच्या गडीं भाग्र सबार हजार मय्लां पय्स तें झुज चल्तालें जाल्यारी त्या असमादानेचो वोसो, पायाक खंचल्लें वीक सग्ळया आंगाक चर्ल्लेवरी सग्ळया संसाराक विस्तार्लो..........."

रोफी तार्वाटी जांव्क भाग्र सरोन वेताना कसलींच अक्चीत घडितां (Dramatics) उबीं करिनास्ताना आवय्क आनी पतिणेक आदेव्स माग्चें हें द्रश्य वाच्यां, "......... म्हाका वेळ जालो........ हांव वेतां....... मोग आसोंदी आंजेल........." इत्लें म्हणोन निमाणें मोगाची एक दीश्ट तिच्या चंद्रा सार्क्या मुकामळार घुंव्डाय्ली आनी तिच्या खाडकेक धर्न अम्रुको हास्लो........."

पय्ले पाव्टीं रोफीन पय्शे धाड्ताना, "......... एका गांटीक 75 रुपय पेग्रान हाड्न आंजेलाच्या हातांत दिताना आनी तिणे ते व्हर्न रोज बायेच्या उग्त्या हातांचेर ओप्सिताना, मोळबारथाव्न 'मान्ना' पडल्ल्या वेळार इस्रायेल लोकाक भोगल्लो उल्लास तांकां भोग्लो........"

नयसर्गिकतेचें वर्णन कर्च्यांत आल्वारिसाक उत्रांची कांय सुकिदाड नातल्ली. हें वाचा, "दीस सांज जाव्न आयिल्ल्यान अस्तमोन येंव्च्या सुर्याचीं आडवीं किर्णां रोजबाय निदल्ल्या कुशिच्या मोडलांच्या तट्टेच्या धोंप्ळयांनी भांगारचें वारीक वारीक सग्ळशे भितर फांक्तालीं." ही एक देक्णी, एक पितूर, रिणांत पडोन देदेस्पार जाल्ली रोज बाय

आप्ले मतींत कशें उत्राय्ता पळेया, “आड पडल्लेकडेथाव्न रोज बायेन तीं पळेलीं आनी तांचेपय्की नीज जाव्न एक पुणी भांगाराचो सरळ जाल्लो जाल्यार—आपुण तो घेव्न भांगाराक लब्दाल्ल्या तिच्या रिण्कार्यांक एकेकच कुडको कातर्न दीव्न तांच्या बांद्पासांल्लें सुटोन सुशेगात जियेतीं म्हण तिणे अपेक्शिलें.”

आन्येक दाक्लो घेव्यां, “कदेला वय्लो उटल्लो धनी सिग्रेट वोडीत जनेलालागीं वचून भाय्र हिल्लाक दीश्ट घाल्न उबो राव्लो. हिल्लांत निककून कृशी केल्ल्यो भेंडांच्यो रोंपियो आनी तांचेर ल्हान ल्हान भांगाराच्यो कांपिण्यो उदार्यो खोवयिल्ल्याबरी आसल्ल्या फुलांचेर ताची दीश्ट राव्ली. आन्येका घडियेन दोन सोबीत पिसोळयांचीं जोडीं उबोन येव्न त्या फुलांक उमे दीव्न पाशार जालीं..........”

आल्वारिसाच्या साहितांल्ल्या रंग रंगाळ पिंतुरांचें हें एक किसर मात. पन्नास वर्सां आदीं ताणे सुरू केल्ली ही कृशी हेर बरव्यांनी तातांच्या तांकी पर्माणे मुंदरिल्या आनी तांचे पय्कीं थोड्यांक हांव विंच्तां:

साहिताचो संसार दादूल्यांक मात सीमीत न्हंय हें सर्व मांद्तात तरी कोंक्णी साहितांत लेकर्किचो तत्वार कित्याक म्हळें सवाल आजूनयी सवालच जाव्न उर्लां. स्त्री, दादूल्याक समासम जाव्येत पुण साहितांत कांय विविदाय येज तर लेककी आस्च्यो अवश्य. हांवें अशें म्हणोंक सबब आसात. दादूल्याक समासम तरी कुडींत आनी मानसीक रितीर ती विबीन्न. हाका लागोन तिचे मतींत उदेंव्वीं पिंतुरांयी वेग्ळयाच रंग रंगांचीं. ह्या वर्वीं साहिताक गिरेस्तकाय येंव्वी सहज.

हो मुद्दो आप्ल्या पिकाळ (Prolific) कादंबरियें मारिफात आग्रीन पिंटो (आतां कास्तेलीन) हिणे दाकव्न दिलां. तिच्या नवाल कतें पय्की ‘म्हजें अंतस्कर्न विसर्चें ना’ हि हांवें विंच्ल्या.

1965-त आल्वारिसाच्या ‘झेलो’ पंद्राळयार सांक्ळे क्रमार प्रगट जाल्ली ही कता ‘प्रगती प्रकाशना’न पुस्तका रुपार 1989-90त प्रगटल्या. एकाच बस्केंत वाचून काडूचे तित्ली मटवी ही कादंबरी न्हंय. 364 पानांची

ही कादंबरी वाचून काड्ताना संपादक दो. विलियम दसिल्वा हाचीं उत्रां खरी दिस्तात तो म्हण्ता 'म्हजें अंतस्कर्न विसर्चें ना' सुंदर नवल काणी, फाग्क्पिणाक मोगान जिकून घेतल्ली काणी. मोवाळ मोगा मोळो आनी फाग्क्पिणा सळसळो घश्टताना गरीब आनी गिरेस्त, गांव, श्हेर आनी काफिये तोटां, कुटमां आनी मन्शां, जागे आनी काळ सग्ळीं घश्टातात, रेवोड्तात आनी कांयसर्ता आनी थोडें कांय उर्ता."

सरल्लें आमी सोड्यां आनी उरल्लें पळेंव्क गेल्यार सन्निवेशां संदान संद सुंदर रितीर विस्कळांव्वी लेककिची शाती आनी तांक उटोन दिस्ता. कता वस्त, अदिकृत जाव्न मोगाची आनी लेककीन आप्लें कोलेज शिकप जाल्ल्या पाटापाट लिकल्ली ही कादंबरी त्या प्रायेच्या चलियांच्या मतिंल्लीं रंगरंगाळ पिंतुरां इत्ल्या स्पश्टतेन वाच्प्यां साम्कार हाड्ताकी, दादुल्यांनी सग्त सिंतिमेंताळ जाल्लें आसा. थोड्या सन्निवेशांचे दाक्ले आमी घेंव्चे तर—

भाव आनी भय्णी मद्ली चेडच्याड लेकिक असल्या अवलवीत संभाशणांत दाकय्ता:

"तक्ली फड्तागी साय्वाक! कोणाक चिंतून वस्लाय?" स्टेनी सर्शीन वचोन हासोन विचार्लें मरियान.

"तुका माडडुल्याक खंय्चो नव्रो सोदूचोगी म्हण चिंतून चिंतून तक्ली फडाफड उब्जल्या म्हाका." भयणिचें हास्तें तोंड पळेव्न तरी फडाफड पय्स सर्ली ताची.

फुडें ताका चिडाव्न भय्ण म्हण्ता, "स्टेन्याव, तूं चेडूं जाल्लोय जाल्यार दें आसल्लें. राग आयिल्ल्या वेळार तांब्डो जाव्न किल्लो सोबीत दिस्ताय!" सैनीक राग येताना तमासो पळेंव्क मरियाक मजा जाताली. ताचे मार खांव्कयी तें तयार आसल्लें. तिल्लें म्हळया उप्रांत भय्णीक भोग्मूंक तयार नातल्लो स्टेनी, धावोंक तयारी कर्चे भय्णिची लांब पांतियेक घट धर्लें ताणे.

"चुकल्ल्यांक भोग्शी" आप्ले हात जोड्न नाटकीय रितीन म्हणालें मरिया.

"हांवें भोग्सुंची रीत पळेय्ल्यायवे?"

स्टेनिचे दोन गुम्से मरियाचे पाटीर वस्ले.

"मां, स्टेन्याब मार्ता!" मरियाची बोब जाली. सिसील (आवय) भाग्र आय्ली.

"तुम्कां बूद केदाळा येंव्चीगी! येदीं व्हड जाल्यारयी.........."

आण्णाकच बुदवंत म्हण लेक्च्या थोड्या वाच्प्यांक हें सन्निवेश कांय Silly दिसत. पूण बारिक्साणेन पळेल्यार लेककीन दाकयिल्ल्या ह्या पिंतुरांत कांय्च आय्ब दिसोन येना. आप्ले मतींत ह्या सन्निवेशाचें पिंतूर उब्जव्र, त्या पिंतुरांत आपूण जाव्र खुद घुसोन त्या उप्रांत लिक्णी हातीं घेंव्वें हुन्नार लेककीन बर्यान वापर्ला.

वि. जे. पी. सल्डानाचें नांव काड्ताना वाचप्यांक ताच्या सर्दार सिमांव्चो गंबीर जिनोस साम्कार येंव्चो सहज. पूण विजेपिच्या समाजीक कादंबरिंनी आस्वीं रंग रंगाळ पिंतुरां ताच्या चित्पा सक्तेची मोव्साण आनी गिरेस्तकाय दाकय्तात. ताच्या 'मोगा म्हाका शिकय' कादंबरियेंत्ले दाक्ले विंच्ल्यात. पय्लो दाक्लो हांवें खास करून विंच्ला कित्याक आम्चे चडशे लेकक चलियेचें/स्त्रियेचें वर्णन कर्च्यांत, दाक्शेणेक लागोन या उत्रांच्या अबावाक लागोन, सल्वतात. तांच्या साडियेंचें, आंग्ल्या वय्ल्या फुलांचें वर्णन कर्तात, तांकां चंद्र-सुरयांक, कळे-मोग्र्यांक, साळकां-गुलोबांक सर कर्तात इत्यादी.

पूण विंचोन फुलोन येंव्च्या तर्नाट्पणाचें वर्णन कशें केलां पळेया—

"पूण त्या वेळार ते युवती थंय दोन विशय वर्त्या बळान पाळां घेताले. पय्लें, संय्बीक सोबायेचें हें भुर्गें ताच्या मानसीक उंचाये तेकीत

कुडिनयी फुल्तालें, आदुनीक फेशेनांचे कसलेच धिगे नास्तां, भाग वोळपी लोर्सामाचें हें चेडूं, कुडीन पाक्ळयांच्या पिलांक लज करिसार्क्या जिन्सार पाक्लेतालें-पाक्लेलें. दृश्टेन आपूट स्त्री म्हण ओळकासार्कें ताचे हर विश्वे रच्नाराची कला प्रवीणता पाचार्तालें. तापल्ल्या पोटार तिल्लें मुड्मुडीत, पुड्पुडीत आनी आकर्शीक चेडूं आस्येत म्हण कोणाय्की पात्येंव्क कश्ट मार्च्या जिन्सार फेल्सिता फुल्लें."

न्हंयगी हहो एक सुद्द दाक्लो लेककाच्या मतिंत्ल्या रंग रंगाळ पिंतुरांचो?

हेच चलियेची मानसिकता विजेपी आनी वर्णिता, "जसो ते चलिये थंय—देक्तेल्यांच्या दोळयांचें आग्रूं लेगून कर्गा सार्को सोबाये चंद्र भाय्ल्यान प्रकास्तालो. तसोच ताचे नेंटे-जांटे मतींत एक विद्रूप ठरावाचो किडो जल्म घेतालो. भुर्गें वरें मण्सुगेचें आनी शेगुणांचें देकून ताचे मतींत उब्जालें एक विशेस अबिप्रायेचें कीट—न्हंय पात्काचें आनी वाय्ट वोड्ण्यांचें—बगार, एकच सम्जोणेचें; मोग म्हळयार, काजार म्हळयार येम्कोंड-येम्कोंड म्हळयार संसारी दाक्लो आप्लेंच घर."

ह्याच मानसिकतेचें प्रतिक्रियें, फेल्सिताची आवय आटवे पाव्टीं गर्बेस्त जाताना, कसलें तें पळोव्यां, "मोगाच्या देवान (वोरोड काड्ताना आवय म्हण्ता) म्हजेथंय आन्येका फळाक दान दिलां. तुका 'बाये' म्हणोंक थोड्या मयन्यांनी आन्येक किटटूर येतेलें."

आवय्चीं हीं उत्रां आय्कोन फेल्सिताचीं दडमां बोस्लीं. घाण्यांल्या आक्रेच्या चिंव्डावरी आंग ताचें आव्ळेलें, परत दुस्रे घडिये पाव्गेल्ल्या पाण्पाळयांवरी घामेलें. जाप कर्गिनास्तां तेव्शिल्या कुडाक तें गेलें आनी आमंत्रण नातल्लीं दुकां गळोंक लाग्लें. हे घडिये ताचे थंय ती दुस्री अबिप्राय मुळ्ळाचे कणसेवरी साण्सालीः दादूलो म्हण्चो मनीस न्हंय—मोन्जात!

खंर्चीय भाम खंचायी एका आयित्र घडिये परिपूर्ण तरी तिची वाडावळ स्थर्गीत न्हंय म्हण आमी पळेलें, भासेची तांक तिच्या

वाडावळिचेर होंदोन आसा आनी वाडावळ तिचो वापर कित्लो जाता तित्ल्यार होंदोन आसा.

खंचायी लेकक़ान आपूण साहिती जातोलों म्हण लिक्णी हातीं घेंव्च्या पय्लें ताणे वाव्रूंक आस्च्या भासेची तांक पळेजे. ही म्हजी मांय भास आनी ती म्हाका कोणेंयी शिकय्जे म्हण ना. दुरंकारान पाव्ल काडल्यार पय्लें बर्पा, उप्रांत लिक्णी आनी निमाणें लेककच मुल्याक पड्चो संबव आसा. अशें जालां सय्त.

अशें जाय्नाशें लेकक/साहिती जांव्ची उर्बा आसल्ल्यांनी कित्लें वाच्लां तित्लें पावना. आम्चेच भाशेंत आनी हेर भासांनी जाय तित्लें वाचप आसा. वाचपच न्हंय एक्ल्यान पात्रीकरणाक (Characterization) लागोन हेरां लागीं उलंव्क, मिस्ळोंक, तर्क करूंक शिकजे. मटव्यान, ताणे एक भ्रमर जाय्जे, पिसोळें जाय्जे, जिणियेची रूच पळेंव्चो रुचपी जाय्जे.

कानाडी लिप्येंत्ली कोंक्णी कविता

●माव्रीस डेसा, शांतिपुर

आम्तम्ते करावळे देगेच्या दाराळ प्रकृते संपत्तेन भरल्ल्या ग्रेस्त भुंय्तले गुडे, दोंगोर, बेट, बय्ल, रानां, मोळीं, भात, धानी, माड, माडी, झरी, न्हंयों, फुलां, फळां, जायो, मोग्रीं एका उत्रान काना-मनाक फेस्त दिंव्च्या ह्या सोबीत प्रकृतेच्या लांबायेक, दुब्ळो-ग्रेस्त म्हळळें चिंतप मतीर धेनास्तां नितळ जिणी जियेंव्च्या लोकाच्या पुनेवंत परिसराचो फळ जाव्न हांगासरयी सहजपणी धाराळ कवितेचें बेळें जालां. पूण आम्च्या मंग्ळुरी संय्बाक कविता वर्गनात्ल्यान, कवींक चार-चव्गांचो मान मेळनात्ल्यान आनी कवितेचेर विचार-विमर्सो चलनात्ल्यान कानाडी लिप्येंत्ल्या कोंक्णी कवितेची वाडावळ बरी जाय्जे आसल्ली. पूण फावोत्या मापान जांव्क ना. तशें म्हण हांगासर जी कवितेची उत्पत आसा ती अल्वी न्हंय. खंय्च्याय साहित्याच्या काव्या बरावर रांव्चे तसली. देकून ह्या काव्या गंदाचो पर्मळ तुम्च्या मनाक लायीत वेतां. तो पर्मळोन उरों म्हळळे आशेन.

कनाडी लिप्येंत्ल्या काव्याची सुर्वात:

खंय्चेय भाशेच्या काव्याची सुर्वात सोदूताना ती त्या भाशेच्या लोकवेदांत मेळचेवरी कानाडी लिप्येंत्ल्या काव्याची सुर्वातयी लोकवेदांत आम्ची हाता मेळता. लोकवेद लोकाची संस्कृती, लोकाच्या जिवितांत्लीं घडितां, लोकाचो आचार आनी तांची पात्येणी हाचेर वरोच उज्वाड घाल्ता. आनी त्या उज्वाडांत लोकवेदांत्लें काव्यें पर्जळता.

पाम्ळेंत आम्च्या वाळशाक भुलंव्क, पाळण्यांत निदाव्न ताका धलंव्क, काजार-मोभाणां मोवंव्क, मुकांत उल्लास उब्जंव्क दुकांत भुजावण लावंव्क आम्च्या गाणां, वोंवियां, वेर्सांनी काव्याचो वापर जाल्लो पळेंव्क मेळता.

वोव्यो-वेर्सांनी कविता:

मंग्ळुरी क्रिस्तांव समाजींत बोव आदींथाव्न काजार सोभाणां वेळार वोवियो-वेर्स गांव्ची रिवाज देंवोन आय्ल्या. रोस लाय्ताना, रेस्पेराक चेताना, साडो नेसय्ताना, सोव्यार बस्ताना म्हण्च्यो वोव्यो-वेर्स काजाराच्या कारयाक ग्रेस्त कर्तात, तशेंच कोंक्णी कवितेकयी. देकीक,

अ) मण्येर कळो हातांत वाव्ळी

चंद्रेमाची साव्ळी आम्ची होकाल बाय

आ) दोन शेर घाल्च्या थंय तीन शेर घाल

भरल्लें घर फाल्यां चलव्न व्हर.

इ) वोर्लाच्या पोंताक वांद्ली एक रुवी

माण्कुली व्होवी म्हजी होग्डाय्ली.

भुर्ग्यांच्या गाणांनी कविता:

लोकवेदांत भुर्ग्यांच्या गाणांक वर्तो मान आसा. कित्याक म्हळयार भुर्ग्यांक खेळय्ताना, न्हाणय्ताना, निदय्ताना वापर्च्या गाणांनी उत्तीम काव्यें निशेता. त्या गाणांचो नाद आनी स्वाद आय्कतेल्यांक पिशार घाल्ता.

देकीक,

अ) बाळ म्हजें खेळोंक गेलां भाय्ल्या वाड्या

कुल्यार बोड्यो मार्न, ताका घरा हाड्या.

आ) भांगाराच्या पाळण्याक रुप्याची दोरी

आंक्वार मरी, बाळा तुजी राकण करी.

गादी/म्हण्ण्यांनी कविता:

गादी नातल्ली भास ना, गादी कळित नातल्लो मनीस ना म्हण्तात, कित्याक गादी वार्या उज्वाडावरीं, मन्शा जिण्येच्या लांब-रुंदायेंत मिस्ळल्यात. उत्रांचो वापर कलात्मक रीतिन वापरल्ल्या गादींनी काव्याची झर आसा.

—सांग्तेल्याक काणी, आय्कतेल्याक वाणी.

—शेट्टीन केल्लें दंडाक, भटान केल्लें पिंडाक

—मडकेंत ना देड तांदूळ

सन्नां कर्ता म्हण्ता रांडूल

—चोर भियेता चंद्राक, उंदीर भियेता माज्राक

—कास्वाक ना कान, गाडवाक ना मान.

हुमिण्यांनी कविता:

हुमिण्यो मन्शाची बुद्धंतकाय पार्कूक आनी मनोरंजना खातीर वापरल्लो एक प्रकार जाव्न लोक साहित्यांत आम्कां पळेंव्क मेळता. कोंक्णेंतयी धाराळ हुमिण्यो मेळतात आनी तांतूं काव्येंयी दाराळ आसा.

अ) आकड पाकड तांब्या भाण

बत्तीस रुकांक एकच पान (तोंड, दांत आनी जीब)

आ) आल्तडी बोब मार्ता

पल्तडी लात मार्ता (बोंदूक)

इ) पाव्स ना उदक ना

आंग कशें पाच्वें

पान ना पोपळ ना

तोंड कशें तांब्डें? (कीर आनी ताची बोंच)

ह्या शिवाय मांडो, दुल्पद तसल्या लोकवेदाच्या हेर प्रकारांनियी बर्पूर कोंक्णी काव्यें व्हाळत आय्लां आनी उप्रांत्ल्या काव्याचे वाडावळीक बुन्याद जाव्न राव्लां.

कानाडी लिप्येंत्ल्या कोंक्णी काव्याची वाडावळ:

जेद्ना हांगा 1912 वर्सा 'दिर्वें' म्हळळें पत्र सुरू जालें, तेद्ना ताचो संपाद्पी लवीस मस्करेञान कानाडी लिप्येंत्ले कोंक्णेक नवो जीव दिलो आनी साहित्ल्यांत्ले दोन प्रकार ताणे आण्णाय्ले. ते आसात कविता आनी काव्य नाटक. ह्या दोनयी प्रकारांनी तो बरोच हेळळो. आप्लें क्रिस्तांवपण, भोंव्तिचो आटव आनी मन्शापण ताणे आप्ल्या कवितेंनी उग्तें घालें. देकीक ताची 'मनीस म्हण्जे कितें?' कविता पळेया—

मनीस म्हण्जे कितें?
सांग्शात म्हाका
मातियेचें एक घर तें
धनी आस्तां
सोबीत दिस्ता
ना तर बेश्टें रितें
आण्णायित्ल्याक वाड्ता
विचित्र बांदप
वकल नात्ल्यार पड्ता
त्या भितरी
एक पय्णारी
आप्लें बिडार कर्ता
पर्गांवांत्लो एक जण
अत्लो सुंदर
जातच आप्लें स्थवण
सांड्ता तें घर
आब्ळे मूटभर
कुसड, किड्यां-पर्वण!

मस्करेञाच्या कविता घड्च्या तांकिथाव्र कोंक्णेक मेळल्ली बोव वर्ती कृती 'आब्रांवचें यज्ञदान', आप्ल्या एक्ल्याच पुताक देवाचे हुक्मेखाल आब्राव्र बली दींव्क व्हेल्ली कता मस्करेञान काळीज मोवाळचे शय्लेर काव्य नाटका रुपार बरय्ल्या. त्या काव्य नाटकाच्यो थोड्यो वोळी पळेया—

आब्रांव—आनंद सोम्या तुका, अस्लो भुर्गो दिल्ल्याक
भागी पतीण म्हजी, ताची आवय जाल्ल्याक
पुण हा! दुर्देय्व म्हजें, पुता तुका मार्चें
संय्बाक विरोद तरी सोम्या खातीर कर्चें
कितें भोग्ता म्हाका, म्हज्यान सांगूं नजो
आव्ळे, हात घाल हांगा केदो मोटो उजो
तुका बचाव करूंक, कितें जाय तें करीन
न्हंय म्हजो एकजीव, सात जीव आस्ल्यार ते दीन.

'आब्रांवचें यज्ञदान' वाचल्ले तिल्लें पावना. तिल्लेंय सोबीत लिकीत तें. लुवीस मस्करेञच्या कवितेंनी आस्ची उत्रांची जोड, मोड तो कोंक्णेंत्लो एक व्हड कवी म्हण सांग्ता.

ह्या महान कविलागीं कविता काम शिकोन कोंक्णी कविता शेतांत आप्ले तांकिचें वेळें केल्लो आन्येक कवी आसा सिला मिनेज. ताच्या कवितेंनी ताणे आप्लेपण सांबाळल्लें दिस्ता. देकीक ताच्या 'माते कोंक्णी भाशेक भुजोण' कवितेंत्ल्यो थोड्यो वोळी पळेया—

दुकाक तुज्या आमी कारण
सांडलें आमी तुजें चरण
विसर्ल्यांवगे तुजें स्मरण
माते बोव सुंदरी

आमी बाळां तुका लजल्यांव
तुजे सर्शिलीं पय्स सल्यांव
गुन्यांव्कारी आमी जाल्यांव
वेचीक पुताबरी.

सिला मिनेजाच्या कवितेंनी तो एक धर्मीक वेक्ती जाल्ल्यान क्रिस्तांव दिश्टी रूपच बळादीक जाव्न दिस्ता. हाचीच स्पूर्त घेव्न ह्या वेळा उदेल्ल्या, संय्बान कवी आसल्ल्या थोड्या पाद्री कशें लायिकांचेर आम्च्या धर्मीक चिंत्पाचो प्रबाव पडल्ल्यान उत्तीम काव्यें आस्चीं धर्मीक गितां तांणी लिक्लीं. कोंक्णेक लाबल्ल्या उत्तीम धर्मीक काव्यां पय्की मोन्सिञोर रायंद मस्करेञाचें 'देवा दयाळ काकुळितच्या', मोन्सिञोर प्लासीद कुलासोचें 'खुर्सा मुळीं', फादर ग्रेगोर कुवेलिचें 'मरियेक होगोळ्सियां' जुजे सल्डान्हाचें 'व्हड आव्क आम्च्यापापा साय्बाक' हीं थोडीं. ह्या पय्कीं क्रिस्ताची जिणी काव्या रुपार वर्णिल्लें लोरेस वासाचें 'रुचीक अमृत' धर्मीक काव्यां पय्की आप्लें स्थान सांबाळ्ता.

1953 इस्वेंत फेलिक्स पाव्ल नोरोन्हान 'काव्यां झेलो' पुस्तक फाय्स कर्तच हांगाचीं काव्यां पुस्तका रुपार फाय्स जांव्क लाग्लीं. त्या पुस्तकांत्ल्या 'प्रकास' कवितेंत्लीं उत्रां अशीं आसात—

रात्रेक आसात हजार दोळे
दिसाक एकच झळक
तरी सुर्यो बुड्तच पळे
भुमीर पडत काळोक.

ह्या वेळा फेलिक्स पाव्ल नोरोन्हा शिवाय कोंक्णी कवितेच्या शेतांत घोळेन आसल्ले कवी आसात 'रान' उद्यावर, लिक्णे नांवान कविता बरव्न आसल्लो हेन्रि डिसिल्वा, पावुस्तीन सोज, जि. एम. बी. रोड्रिगस, वि. जे. पी सल्दान, लियो सोज, ए. टी. लोब, सावेर मेंदोस, स्वामी सुप्रीया, मरिदास आनी हेर.

साहित्य अकाडेमिचो पुरस्कार लावल्ल्या जे. बी. मोरायसाचो काव्यां झेलो 'नवी होकाल' 1977 व्या वर्सा प्रकाशीत जालो. ताच्या काव्यांनी कोंक्णी काव्याक आधूनीक काव्याची मोड दिली. 'भितर्ले तुफान' कविता संग्रहान ताका अकाडेमी पुरस्कार जोड्न दिलो. ताच्या 'म्हजीं चिंलां' कवितेच्यो थोड्यो वोळी ह्यो—

चिंलांक म्हज्या गड ना

वोंय ना दोरो ना

दार ना गेट ना

आकासाच्या सुक्ण्याबरीं

झग्लण्याच्या वेगान

हजारांचीं मय्लां

कर्तात तीं पय्णां.

कवी मोरायसा बराबर कोंक्णी काव्याच्या शेतांत आप्लीं पाव्लां रोंबयिल्लो आन्येक कवी आसा एडवर्ड नोरेञ, हाचो बापूय फेलिक्स पाव्ल नोरेञयी एक कवी. ताच्या सात्या पांदा कवी एडवर्ड वाडलो आनी वरीं काव्यीं कोंक्णेक दींव्क सक्लो. 1979 वर्सा ताचो 'कीर तूं म्हजो' कविता संग्रह फाय्स जालो. त्या संग्रहांत्ल्या 'मोगाक' कवितेंत आप्लें कविता देणें अशें घोळय्ता.

नांवगी तुजें गुलोब बोंगो

घम्मम वोळया कळयांचो?

रंगगी तुजो आबोल्यांचो

वोळी वोळी पेटय्लो?

रूपगी तुजें चांद्न्या सार्के

अमृत मृदूल थंडाळें?

सार्केगी अपूट रुप्याचें

मनोजान खूद पेटल्लें?

उतरगी तुजें साक्रीचें

स्परुश गोनें भर्वसें

काळिजगी तुजें मोगाचें

मोगान उगड्न राकल्लें?

मोरायस आनी एडवर्डाच्या कविता कृशेच्या काळार कोंक्णेंत उदेल्ले हेर कवी आसात—'मधूर काव्यां' कविता पुस्तकाचो रच्पी फ्रान्सीस सल्डान, 'काळ्जाचे उमाळे', 'एक सपण अदुरें','अशीं आय्लीं लारां' कविता जम्यांचो कवी जे. बी. सिकेर, लुवी पिरेर, वल्ली वग्गा आनी हेर.

हास्य कविताः

कानाडी लिप्येंत्ल्या कोंक्णी कवितेंत हास्य कवितेकयी आप्लेंच म्हळें स्थान आसा. विनोदीक वा वेंग्य विशय घेव्न सबार कोंक्णी कविंनी कवितां लिक्ल्यांत. देवादीन बाप पाव्ल लुवीस बुतेल्लोचें 'काव्यां झेलो' पुस्तक कोंक्णी हास्य कवितें पय्की मानाचो जागो आण्णाय्ता. ताच्या 'पोटटू पाव्ली कोणाक लाटली?' कवितेच्या थोड्या वोळिंनी लिपल्ली विनोदीक गजाल पळेया—

लुजाम्येच्या पोत्यांत लिपोन

सांतेक भाग्र सर्न गेलीं

हेर सर्व पय्शे खर्चोन गेले

पूण हांव तशींच उर्लीं.

भोवोन भोवोन पुरो जालें

सक्डांक नाका जालीं

पोकेटिच्या पंदूल्या खणांत

लजेन लिपोन बस्लीं.

एक दीस इगर्जेक या म्हणोन

म्हाका आपव्न व्हेली

थंय्सर घुटान आंगोव्णेच्या

पेटेंत म्हाका लोटली.

हास्य कवितां बरंव्च्यांत नांवाडल्लो आन्येक कवी आसा सिज्येस ताकोडे. ताचो 'इज्मोलाची वाटली' म्हळ्ळो हास्य कविता संग्रह फाय्स जाला. ह्या कवितेचो एक कडवो असो आसा—

इज्मोलाची वाटली

पाटीं-फुडें धांवली

रजेर गांवाक आयिल्ल्या

गल्फगराच्या बाय्लेची

व्हडली पर्स उग्ती जाली

उस्तून उस्तून

आट आण्यांची पाव्ली

वग्र वग्र आय्ली!

इज्मोलाची वाटली

डणा डणा आवाज करून

खणा खणा खिण्किणाव्न

लोकामदें घुस्ली!

हास्य कवितां खातीर लोकामोगाळ जाल्ले हेर कवी म्हळयार रिच्ची पिरेर, हिलरी कार्डोजा, पालडका आनी हेर.

चा. फ्राची कविता:

मंग्लुरी कोंक्णी कविता शेतांत भांगार पिकयिल्लो तांकिवंत कवी

म्हळयार चा. फ्रा. कोंक्णी कवितेक मरयाद हाडूंक तो पेचाडलो. ताणे ताचीच म्हळ्ळी वेग्ळी वाट धर्ली. उत्रां, चिंत्लां, भोग्णां आनी संगीताच्या अलंकारान जाय्तीं रोसाळ काव्यीं ताणे लिक्लीं. पदांच्या कोव्ळयांनी, दूरदर्शनाच्या कारयांनी चा. फ्रा. लोकाक लागीं जालो. गोंय्च्या 'जाग' प्रकाशनान 'सोंश्याचे कान' पुस्तक पर्गट्टच ताका केंद्र साहित्य अकाडेमिची प्रशस्ती लाब्ली. ताची कविता मनांत खंच्ता आनी काळजांत रोंब्ता म्हण्च्याक ताची 'खंय पुर्लां कवीक?' कविता रुज्वात दिता.

ह्या उबार तफ्कट फोंडां मदें
थंड मर्णा कोंडां मदें
ह्या जीव नातल्या मुंडां मदें
सांग, खंय पुर्लां कवीक?
ह्या कांटे फात्रां बांद्पा सक्ला
मोट्या पोटा गुर्कार निद्ला
हे कुशीन धनेस्त वय्ज कुस्ला
पुण, खंय पुर्लां कवीक ?
चोय, वकिलाचें बोंदेर उब्ता
वोतांत आर्बी खुरीस सोब्ता
ह्यायी धर्गींत हाडां ताम्ता
तरी, खंय पुर्लां कवीक?

चा. फ्रान नांग्रायिल्ल्या कोंक्णी कविता शेतांत बरें पीक काडल्लो कवी आसा विल्यम दसिल्वा. आय्लेवार ताचो 'थळावीण' कविता जमो फाय्स जाला. तांत्ली 'थळावीण' कविता अशी आसा.

काळीज तुजें दरयापार
तांतूं हांव फिरतां
मन तुजें सम्दीर अगड
तांतूं हाव बुड्टां

नाशिमेचो सागोर काळीज
गुंडायेचो सम्दीर मन
तर
तडीविण हांव उर्तां
चोयी
थळावीण केद्‌नांच उर्तां.

जागे कवी:

कोंक्णी काव्याच्या बर्या फुडाराविशीं सदां सण्णेव्र आसल्ल्या कवी चा. फ्रान आप्लें काम फुडें व्हरजे म्हळ्ळे आशेन थंय हांगा मिण्कोन आसल्ल्या तर्न्या-पर्न्या कवींक सांगाता हाडूंक रचल्लो पंगडच जागे कवी. ह्या पंग्डाक चा. फ्राच्या कवितेंलागीं लाग्शिलो संबंद जोडुंक साद्य जाल्ल्यान, कोंक्णी कविता शेतांत आय्लेवार जाल्ली बद्‌लावण घडली. ह्या पंग्डांत हेळल्ले सबार कवी आसात. तांचे पय्की एक्लो मेल्वीन रोड्रिगस. हाचे 'मोगा पेळो' आनी 'फिंतां' म्हळ्ळे कविता संग्रह फाय्स जाल्यात. ताच्या मोगा पेळयांत्ली 'पळेंव्क जाय?' कविता अशी आसा—

तुज्या गालां वय्लीं
आक्रुटां
वोंटां वय्लें म्होंव
कपलावय्ली साकर
हांवें म्हज्या वोंटांनी जोडल्या
पळेंव्क जाय?
लागीं ये
दोळ्यांनी न्हंय
वोंटांनी पळे!

जागे कवी पंग्डांत आसोन, कविता कामांत हेळोन हांवेंयी दोन कविता संग्रह फाय्स केल्ले आसात. म्हजो पय्लो कविता जमो 'किरा बोंच' उप्रांत्लो 'भिंगारी'. 'भिंगारि' पुस्तकांत्ली 'म्हजें जिवीत' कविता अशी आसा—

जिवीत म्हजें नार्लाचें वोळें

चून कांत्लां भेतून कट्टे फोळें

जिवीत म्हजें गोडाचें पेळें

कोबाक लुंव्लां बेंडून पिलिये बेळें

जिवीत म्हजें मळब निळें

चांदनें लाय्लां धुव्र काजळ काळें

जिवीत म्हजें नेकेत्रा धालें

चंद्राक खुंटलां लाव्र दोंग्रा देळें.

जिवीत म्हजें साळ्काचें तळें

फुलोन राव्लां सांडून उबीर म्हेळें.

जागे कवी पंग्डांत जागल्ले हेर कवी आसात 'वोव्ळां' कविता संग्रहाचो कवी फ्रेड कुमार कुम्रिकाडू, 'म्हजो गांव' कविता संग्रहाचो कवी जोस्सी पींत किन्निगोळी, 'येगो बाये' संग्रहाचो कवी आन्सी पालडका, 'पोळेर' कविता संग्रहाचो कवी बर्नाड जे. कोस्ता कुंदापूर, 'गाणां' पुस्तकाचो कवी नव्रेत नेरी, टाय्टस नोरेञ ताकोडे, रेमंड डिकन्हा, ताकोडे, विल्फ्रेड लोब पडील, डीना पिरेर, ग्लेडीस रेग आनी हेर.

कोंक्णी कवितेचो फुडार:

थोड्या वर्सां आदीं हांगाच्या कोंक्णी पत्रांनी थंय हांगा बोव थोड्यो कविता फाय्स जाताल्यो. आतां त्या पत्रांनी कवितेक मानाचो जागो मेळोंक लाग्ला. मंग्लुरी कोंक्णी लोकामदें कवितेची वोड आतां सव्कास

तरी जिवाळोन आसा. कोंक्णी संस्त्यांद्वारीं कविंचीं सोभाणां घडोंक लागल्ल्यान कवींक चम्मां मुकार मान मेळोंक लाग्ला.

कविता देणें आसल्ल्या हांगाच्या कवींक सोदून काडून तांकां फावोतें मार्गदर्शन दीव्क अकाडेमी, भाशा मंडळ, कोंक्णी संस्त्यांनी मेट काडल्यार, आतांच्या कविंनी कवितेविशीं चड आनी चड संसोद तशें प्रयत्न केल्यार, प्रस्तूत हांगासर आस्च्या काव्याचेर विमर्सो चल्ल्यार खंडीत जाव्न कानाडी लिप्येंतल्या कोंक्णी काव्याचे बरे दीस चड पय्स नांत. सद्द्याचे परिगतींत बोंग्यार आसल्ली मंग्ळुरी कोंक्णी काव्याची कीर्त फाल्यां जरूर चार गांव पाव्तेली फुलोन पर्मळताना. ●

कोंक्णी मय्ला फातोर

●ग्लेडीस रेगो

1998 डिसेंबर 13: राक्णो वज्रोत्सवाच्या संण्णेचें कारयें मंग्लुरच्या सांत आग्नेस स्पेशल स्कुलाच्या उग्त्या आंग्णांत बोव दबाजीक रितीर चल्लें. ह्या संदर्बार पाटल्या साट वर्सांनी राक्णोच्या वाडावळींत पात्र घेतल्ल्या माल्गडे लेकक बाप एल. ए. कुटिन्हा, बाप आंतोन जुवांव सोज (मरिदास), जि. एम. बी. लुद्रीग, ए. एक्स, पत्रावो, श्री लियो डिसोजा (लियाब) हांकां सन्मान केलो.

डिसेंबर 14: गोंयां युनिवर्सिटींत एम. ए. पांव्ड्यार कोंक्णी शिक्तेल्यांक मन आसल्यार कन्नड लिपींत कोंक्णी साहित्य शिकोंक कोंक्णी शिक्पा मळयांत कन्नड लिपियेक स्थान मेळ्ळां. जेजीत बाप प्रताप नाय्क हाका कोंक्णी विबागांत पि. एच. डी. मर्गदर्शक म्हण नेम्ला.

डिसेंबर 28: मुंबय तशें मंग्लुरच्या रंगमंच्यार आलरांव्डार म्हण फामाद जाल्लो श्री माव्रीस काब्राल मुंबय आप्ल्या निवासांत देवादीन जालो. श्री काब्राल रंगमंच्या वय्लो फामाद कलाकार, निर्मापक, दिग्दर्शक, नाटक बरय्णार, नट मात न्हंय, ‘सांकळ’ कोंक्णी मयनाळ्याचो स्थापक संपादक. सबार संघ संस्थांनी विवीद हुद्द्यां मुकांत्र ताणे सेवा दिल्या.

कोंक्णी भास सार्की बरंव्क आनी उलंव्क आनी गोव्ळीक वाव्रांत प्रबावीक रितीन वापर्च्या इराद्यान मंग्ळूर दियेसेजिच्या पांत्तीस सेमिनरिस्तांक स दिसांचें कोंक्णी शिक्पा शिबीर आय्लेवार दियेसेजीच्या गोव्ळीक केंद्रांत चल्लें. बाप प्रताप नाय्क सग्ळ्या शिक्पा शिबिराचो संपन्मूळ वेक्ती जाव्नासल्लो.

1999 जनेर 10: कोंक्णी कातोलीक एसोसियेशन मत्तिकेर बेंग्ळूर हाचें कुटमाचें सहमिलन कारयें सां जुजे हायस्कूल वटारांत चल्लें. उप्रांत कोंक्णी संस्कृतीक कारयाक्रम आसल्लें.

जनेर 11: कर्नाटक कोंक्णी साहित्य अकाडेमीन आप्ल्या जिविता

आव्देंत कोंक्णी भाशेच्या विविद शेतांनी सेवा दिल्ल्या माल्गडयांक 1998 वर्साची प्रशस्ती दिली. साहीत्य शेत जेरी कुल्शेकर, संगीत एरीक ओझारियो, नाटक हेरांजल गजानन राव दारवाड, जानपद जोकीम पीरेर, पत्रिकोद्यम बि. वी. बाळिगा, विशेस प्रशस्ती वज्रोत्सव आचरण कर्च्या राक्णो पत्राक फावो जाल्या.

जनेर 14: 1999 मे मयन्यांत आम्चे पुर्वज टिप्पुच्या बंदडे थाव्न विमुक्त जाव्न केनराक पाटीं पावल्ल्याचो द्विशतमानोत्सव आचरुंच्या उडासाक कोंक्णी नाटक सबेन खेळव्न दाकंव्क मुकार सरल्ल्या वि. जे. पी. सल्दान्ह विरचीत ‘सर्दारांची सिनोल’ नाटकाचें मुहूर्त कारयें डोन बोस्को होलांत चल्लें.

जनेर 15: बेळगांवांल्ल्या राम नगरांत आस्च्या विद्यादीराज सबाग्रहांत टि. एम. ए. पय नगर नांव दिल्ल्या सबांग्णांत बाविसावी टि. एम. ए. पय नगर नांव दिल्ल्या सबांग्णांत बाविसावी अखील भारतीय कोंक्णी परिशद बोव दबाजान सुरू जाली. परिशदेचो अद्यक्श श्री पुंडलीक नारायण नाय्क जाव्नासल्लो.

संदेश संस्थ्यान आसा केल्ल्या कर्नाटक राज्य मट्टाचें संदेश प्रशस्ती प्रदान कार्यें चल्लें. ना. डिसोजा, एडवीन डिसोजा, मा. दो. वाल्टर हांणी प्रशस्ती स्विकार केली.

फेब्रेर 7: मंग्ळुरच्या लेडीस क्लब्बांत चलल्ल्या मिकम्याक्स मेघा शो कारयावेळीं क्लेरेन्स पिंटो पडील हाचो कविता संग्रह ‘आवाळे’ आंजेलोर फिर्गजिचो विगार बाप जे. बी. सोजान उग्ताय्लो.

फेब्रेर 9: थाव्न 12 परयांत डो. टी. एम. ए. पय फांव्डेशन मणिपाल हांणी आसा केल्ल्या 9 व्या अखील भारत कोंक्णी नाटक स्पर्धांत मेक्सीम लुद्रिगाक उत्तीम दिग्दर्शक तिस्रें स्थान आनी मोली मिगंदाक उत्तीम नटी तिस्रें स्थान पुरस्कार लाब्ल्यात.

फेब्रेर 13: कोंक्णेक डब केल्लें ‘द जीजस’ फिल्म मंग्ळुरचो बिस्प लुवीस पाव्ल सोजान वेंदूरच्या सां वस्त्यांव सालांत उग्ताय्लें.

फेब्रेर 14: मंग्ळूर रथ बीदिच्या जि. एस. बी. महिळा वृंदा हांणी रथबीदिच्या द्वारकनात सबाग्रहांत कोंक्णी दीस आचरण केलो.

फेब्रेर 14: श्री क्लेमेंट मस्करेनस, नांवाडदीक कोंक्णी कलाकर मुंबंय्त अकस्मीत अंतर्लो. क्लेम्मी कास्सिया नांवाखाल मंग्लुरांत सबार नाटकांनी नटन कर्न लोका मोगाळ तो जाल्लो.

श्रीमती हेमा नाय्क हिच्या 'भोगदंड' पुस्तकाक 1998 वर्साचो टि. एम. ए. पय उत्तीम कोंक्णी पुस्तक पुरस्कार लाब्लो. आनी स्वामी सुप्रियाचें कोंक्णी भाशेचें मन्शा शास्तीर, पी. वामन प्रबुचो 'रघुवंश', कु. ज्योती कुंकोळिकर हिचो 'कर्तुत्वी कन्या', डो. एडवर्ड नज्रेताचो 'निर्मोणें' कृतियो प्रोत्साह पुरस्काराक विंचल्यात.

फेब्रेर 21: कापू दरया तडीर निसर्गाच्या गर्बाथान्न जागे कविंनी मांडून हाडल्ल्या एका विशिस्ट कारयावेळींत हेन्री एम. पेर्नल हाचो कविता जमो 'चल्यांक चत्राय' श्रीमती ग्लेडीस रेगोन उग्ताय्लो.

आय्लेवार दुबांय्त प्रदर्शीत जाल्ल्या 'तुळू कोंक्णी' विल्पी नाय्ट संगीत कारयावेळीं तुळुवेर यु. ए. ई. हांणी विल्पी रेबिंबसाक 'तुळूनाड कोगिले' म्हळ्ळें बिरूद दीव्न सन्मान केलो.

आय्लेवार बाह्रेय्नांत 'कोंकण सिंगर्स क्लब' हांणी कोंक्णी नाय्ट सादर केली. कारयावेळार कोंक्णेची संस्कृती दाकंव्चीं दृश्यां, पदां आनी नाच सादर कर्न प्रेक्शकांक दादोशी केलें.

मार्च 6: केनरा हाय स्कुलांत कोंक्णी शिक्च्या विद्यार्तिंनी केनरा इस्कोलाच्या सबांगणांत 'कोंक्णी शिक्शणाचो जाग्रत दीस' आचरण केलो. कोंक्णी भाशे खातीर वाव्र दिल्ल्यांक उडासाची काणीक दीव्न सन्मान कर्ताना, कोंक्णी पाट पुस्तकाक बर्पां दीव्न सहकार दिल्ल्यांक अबिनंदन पाटय्लें.

मार्च 27: कन्नडाचो नांवाड्दीक नाटककार, सिनेमा निर्मापक आनी नट मंग्लुरचो कोंक्णो श्री गिरीश कर्नाडाक 1998 व्या वर्साक साहित्याक आस्च्या प्रतिश्टीत ज्ञानपीट प्रशस्तेक विंच्लो.

1998व्या वर्साची 'दांती स्मारक साहित्य प्रशस्ती कोंक्णी लेकक श्री रिचर्ड आल्वारेसान बरयिल्ल्या 'होस बेळकू' पुस्तकाक लाब्ल्या.

एप्रील 4: मांड सोबाण संस्त्यान आसा केल्ल्या 1998 वर्साचे

पांच पुरस्कार वर्साचो कवी: लोय्ड रेगो, जानपद पुरस्कार: जयंती नाय्क, उत्तीम पद: अवील आनी जोन पत्रावो, उत्तीम स्त्री गाव्पीण: अपर्णा मायेकर, उत्तीम गाव्पी: रोनी डिकुन्हा हांकां होटेल उडल्यांडांत आसा केल्ल्या 'दबदबो' कारयावेळा परस्कार प्रदान केले.

एप्रील 4: कोर्डेल कोंकणी कल्चरल एसोसियेशनान मांडून हाडल्ल्या विल्पी नाय्ट कारयावेळा सां लुवीस कोलेजिचो प्रिन्सिपाल मानादीक प्रशांत माड्तान 'जोर्ज फेर्नांडीस एक साहसी जीण' बूक उग्ताय्लो. ह्या बुकाचो लेकक श्री जे. बी. मोरायस. ह्याच संदर्बार वाप साम्वेल सिकेर, विल्पी रेंबिंबस, प्रो. बेनेट पिंटो आनी सिरील पाय्स हांकां सन्मान केलो.

एप्रील 11: श्री सन्नी ए. डिसोजान लिकल्ल्या 'हासनातल्लो तो पिसो' नाटकाचें रुप्याळें प्रदर्शन मुंबय बेंड्रा सेंय्ट आंड्रूस सालांत चल्लें. कोंक्णी थियेटर ग्रूप मुंबय हांणी सादर केल्लें कारयें हें. मंग्ळूरी कोंक्णी रंगमंचाच्या नाटक प्रदर्शनाचो लांब दाक्लो हो.

एप्रील 28: बोंदेल फिर्गजिच्या कल्ल फोंड खुर्सा गुड्यार मांड सोबाण नाटक पंग्डाथाव्न, कोंक्णेचो महान कवी लुवीस मस्करेञान बरयिल्लो कोंक्णी काव्य नाटक 'अब्रहामाचें यज्ञादान' सादर केलो.

मे1: कर्नाटकांत कोंक्णी अकाडेमी स्थापन करूंक वावुर्लेल्या आनी समाज सेवेंत 25 वर्सां संपयिल्ल्याक कर्नाटक कोंक्णी साहित्य अकाडेमिचो स्थायी सांदो श्री पाव्ल मोरासाक 'मित्र वृंद कापिकाड' हांणी उडासाची काणीक दीव्न सन्मान केलो.

मे16: मंग्ळुरच्या डोन बोस्को होलांत देरेबय्लच्या कलाकरांनी दिवंगत श्री ए. टी. लोबोचो 'नोव्रो' नाटक सालभर लोका समोर खेळोन दाकय्लो.

●

कोंक्णेंत नवे बूक

पुस्तक: वोव्यो आनी वेर्स
संपादपी: आल्बन कास्तेलिनो
प्रगट्णार: कोंक्णी संस्तो सां लुवीस कोलेज.

पुस्तक: पोटभर हासो
बरव्पीण: ग्लेडीस रेगो
प्रगट्णार: आकाश प्रकाशन - 574193

पुस्तक: आवाळे
बरव्पी: क्लेरेन्स पिंटो पडील
छाप्णार: कोड्याळ बय्ल प्रेस

पुस्तक: कोंक्णी सब्द लारां
बरव्पी: स्वामी सुप्रिया
प्रगट्णार: विवेक प्रगती हळियाळ

पुस्तक: पवित पुस्तकाची जाण्वाय
बरव्पी: बाप संतोश मिनेज कापुचीन
प्रकट्णार: आसिसी प्रेस, मंग्ळूर

पुस्तक: गाड गूड दुद्दें
बरव्पीण: श्रीमती इंदिरा नायक
प्रगट्णार: मंग्ळूर ट्रेडींग एसोसियेशन

पुस्तक: गोपाळालो कीरू
बरव्पीण: श्रीमती संध्या शेवगूरू
प्रगट्णार: मंग्ळूर ट्रेडींग एसोसियेशन

पुस्तक: उस्तुरें
बरव्पी: ल्यान्सी पिंटो नायक
प्रगट्णार: उमेद प्रकाशन

पुस्तक: पिसोळीं
बरव्पी: अनील डिसोजा, पेर्नाल
प्रगट्णार: पुनव प्रकाशन

पुस्तक: पुन्वेचो चंद्र
बरव्पी: मनु वाहेन
प्रगट्णार: पुनव प्रकाशन

पुस्तक: गेलाक्सी
बरव्पी: डो. जेरी निझ्झोडी
प्रगट्णार: दिव्य दीप प्रकाशन

पुस्तक: तुजेच सर्शी पोंपय माये
बरव्पी: बाप एस. डिकुन्हा
प्रगट्णार: कारवार दियेसेज

पुस्तक: जोर्ज फेर्नांडीस एक साहसी जीण
बरव्पी: जे. बी. मोरायस
प्रगट्णार: मोरायस पब्लीकेशन्स

पुस्तक: लिपत्र दवरल्लें सत
बरव्पी: आशोक डायस
प्रगट्णार: दिवो प्रकाशन.

पुस्तक: धाक्ट्या देवाचीं भुर्गीं
बरव्पी: किशू, वार्कूर
प्रगट्णार: जागे कवी प्रकाशन

पुस्तक: चल्यांक चत्राय
बरव्पी: हेन्री एम. पेर्नाल
प्रगट्णार: पेर्नाल प्रकाशन
